

Konserniesite 2008

Orion

Orion Oyj on suomalainen pörssi-yhtiö, joka kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille. Saavutuksillaan Orion on ollut rakentamassa suomalaisten hyvinvointia jo yli 90 vuotta. Orionin asiakaspiiri koostuu pääasiassa sairaanhoidon ja terveydenhuollon palveluntuottajista ja ammattilaisista, kuten lääkärit ja eläinlääkärit, apteekit, sairaalat, terveyskeskukset, lääkäriasemat ja laboratoriot.

Lääkeliiketoiminnan osuus Orionin liikevaihdosta on noin 95 %. Huomattava osa liikevaihdosta muodostuu omista, patenttien suojaamista lääkekeksinnöistä. Parkinsonin taudin hoidossa käytettävät omat alkuperälääkkeet *Stalevo*® ja *Comtess*®/*Comtan*® ovat Orionin merkittävimmät maailmanlaajuisesti myydyt tuotteet.

Orion tekee intensiivistä tutkimusta tavoitteenaan aikaansaada uusia innovatiivisia alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille. Tuote- ja tutkimusstrategian ydinterapia-alueita ovat keskushermostosairaudet, sydänsairaudet ja tehohoito sekä urologiset ja onkologiset hoidot. Alkuperälääkkeiden kansainvälisessä markkinoinnissa Orion toimii lisenssisopimuksiin perustuvassa yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa.

Orionilla on myös monipuolinen valikoima geneerisiä, patenttisuojasta vapautuneita, reseptivalmisteita, sairaalalääkkeitä ja itsehoitotuotteita. Niiden liikevaihto tulee pääosin Suomesta, muista Pohjoismaista, Saksasta sekä uusista EU-maista. Eläinlääkkeissä Orionilla on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa. Fermion-yksikössään Orion valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä omiin tuotteisiinsa että muille lääkeyhtiöille.

Orionin diagnostisia testejä käytetään laajalti eri puolilla maailmaa taudinmäärityksen apuna ja hoidon seurannassa. Painopiste on helppokäyttöisissä lähi- ja pikatesteissä. Johtava tuote on *QuikRead*® CRP -tulehdustesti.

Orionin strategisena tavoitteena on kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit halliten. Orion vahvistaa läsnäoloaan Euroopassa. Yhtiö vauhdittaa kasvuaan myös tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostoin sekä lisenssisopimuksin. Parhaat pitkän aikavälin orgaanisen kasvun mahdollisuudet Orion näkee omista alkuperälääkkeissä.

Tämä esite ja Orion-konsernin Tilinpäätös 2007 -julkaisu muodostavat Orion-konsernin vuosikertomuksen. Tilinpäätös-julkaisu sisältää hallituksen toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, liiketoimintasegmenttien katsaukset, voitonjakoehdotuksen ja tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2007. Julkaisuun sisältyy myös selostus Orion-konsernin johtamisjärjestelmästä sekä tiedot hallitukseen ja konsernin johtoryhmään kuuluvista henkilöistä vuoden 2008 alun tilanteen mukaisina.

Pörssiyhtiöiden tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot ovat ajanmukaisimmin saatavilla Orion-konsernin kotisivujen Sijoittajille-osioista osoitteesta www.orion.fi.

TULOSYKSIKÖT

4	Orion lyhyesti
10	Toimitusjohtajan tervehdys
12	Strategia
14	Liiketoimintaympäristö
16	Asiakkaat
20	Alkuperälääkkeet
24	Erytistuotteet
26	Eläinlääkkeet
28	Fermion
30	Orion Diagnostica
32	Tutkimus ja tuotekehitys
36	Toimitusketju
40	Laatu
42	Ympäristö
44	Henkilöstö
48	Yhteystiedot

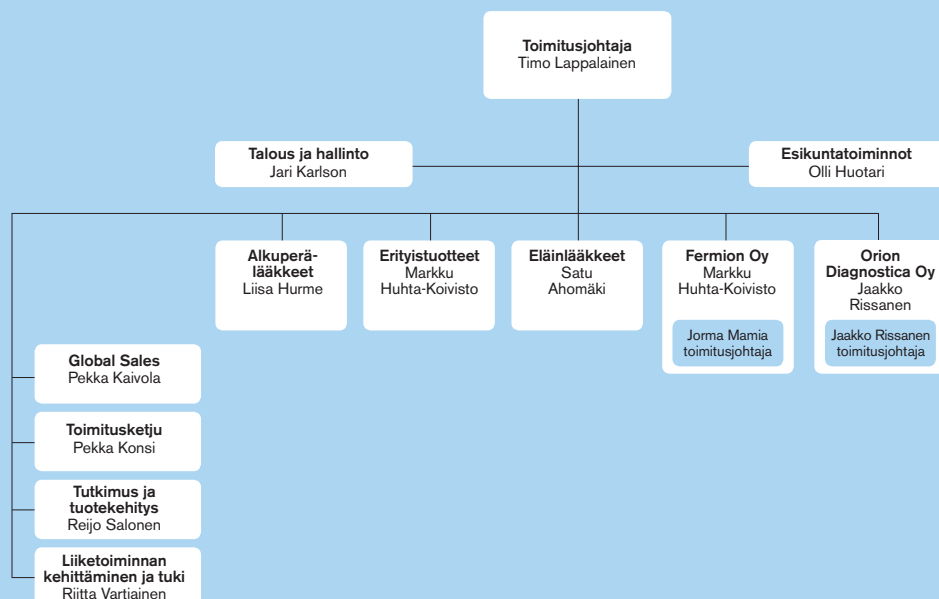
Orion lyhyesti

Orion-konsernin emoyhtiö on Orion Oyj. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6. Orion Oyj:n kotipaikka on Espoo, missä yhtiön pääkonttori sijaitsee osoitteessa Orionintie 1 A, 02200 Espoo. Orion-konsernin internet-sivusto on osoitteessa www.orion.fi.

Konsernin liiketoimintasegmentit ovat

- Lääkeliiketoiminta (lääkkeiden tutkimus, kehitys, valmistus ja markkinointi). Vuoden 2007 liikevaihdosta lääkkeiden osuus oli noin 95 %.
- Diagnostiikkaliiketoiminta (diagnostisten testien kehitys, valmistus ja markkinointi). Vuoden 2007 liikevaihdosta diagnostiikan osuus oli noin 5 %.

ORION-KONSERNIN JOHTO-ORGANISAATIO

LÄÄKELIIKETOIMINTA

Orionin Lääkeliiketoimintaan kuuluvat lääkkeiden ja niiden vaikuttavien aineiden tutkimus, kehitys, valmistus ja markkinointi. Kasvava osa liikevaihdosta muodostuu oman tutkimuksen tuloksena syntyneistä lääkekeksinnöistä. Tuote- ja tutkimusstrategian ydinterapia-alueita ovat keskushermostosairaudet, sydänsairaudet ja tehohoito sekä urologiset ja onkologiset hoidot.

Lääkeliiketoiminnan tulosyksiköt ovat

- Alkuperälääkkeet (patentoidut reseptilääkkeet)
- Erityistuotteet (patenttisuojaattomat reseptilääkkeet ja itsehoidon tuotteet)
- Eläinlääkkeet
- Fermion (lääkkeiden vaikuttavat aineet).

Alkuperälääkkeet-liiketoiminta muodostuu yhtiön omista, ihmiskäyttöön tarkoitetuista patentoiduista alkuperälääkkeistä. Näitä ovat Parkinson-lääkkeet *Stalevo*® ja *Comtess*®/*Comtan*®, tehohoitorauhoite *Precedex*®, sydämen vajaatoiminnan lääke *Simdax*® sekä rintasyöpälääke *Fareston*®. Näiden osuus oli noin 45 % Orionin lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta vuonna 2007.

Erityistuotteet-tulosyksikköön kuuluu monipuolinen valikoima geneerisiä eli patenttisuojaajaa vailla olevia lääkevalmisteita sekä itsehoidon tuotteita. Ryhmän osuus oli noin 38 % lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta vuonna 2007. Huomattava osa liikevaihdosta tulee Suomen markkinoilta, mutta tärkeitä markkina-alueita ovat muutkin Pohjoismaat sekä uudet EU-maat ja Saksa.

Eläinlääkkeiden markkinoijana Orion on merkittävä pohjoismainen toimija. Eläinlääkkeiden osuus oli noin 10 % lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta vuonna 2007. Orionin omasta tutkimuksesta ovat syntyneet eläinrauhoitteet *Domitor*®, *Dexdomitor*® ja *Domosedan*® sekä rauhoituksesta herättävä *Antisedan*®.

Fermion on lääkkeiden vaikuttaviin aineisiin erikoistunut hienokemikaaliyhtiö, joka valmistaa kaikkien Orionin omien alkuperälääkkeiden vaikuttavat aineet. Lisäksi se tuottaa lääkeaineita useille muillekin lääkeyhtiöille. Fermionin myynti ulkopuolisille asiakkaille oli noin 6 % lääkeliiiketoiminnan vuoden 2007 liikevaihdosta.

DIAGNOSTIIKKALIIKETOIMINTA

Orion Diagnostica kehittää, valmistaa ja markkinoi in vitro -diagnostisia testimenetelmiä ja -järjestelmiä. Painotus on lähitesteissä (point-of-care), joita lääkärit ja terveydenhoitajat käyttävät potilasvastaanotoilla ja pienissä laboratorioissa. Tuotevalikoimassa johtava merkki on *QuikRead*®, jonka ensimmäinen, jo laajasti käytössä oleva sovellus on helppokäyttöinen, tulokset nopeasti antava CRP-testi, jolla voidaan todeta elimistön bakteeriperäinen tulehdustila.

Merkittäviä diagnostisia tuotteita ovat myös luun aineenvaihduntaa mittaavat kollageenitestit. Omasta tuotekehityksestä ovat syntyneet lisäksi hygienia-testit, joita käytetään useilla elinkeinoelämän sektoreilla.

TOIMIPAIKAT

Pääkonttori ja hallinto:

Orion Oyj:n pääkonttori sijaitsee Espoon Mankkaalla. Liiketoimintojen johto ja myös huomattava osa tuotanto-toiminnasta on Espoossa.

Tutkimus ja tuotekehitys:

Läketutkimuksen keskuskeskukset ovat Espoossa, Turussa, Kuopiossa ja Nottinghamissa Englannissa.

Orion Diagnostican tutkimusyksiköt sijaitsevat Espoossa ja Oulussa.

Markkinointi:

Orionilla on ulkomaisia markkinointiyhtiöitä Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa, Englannissa, Irlannissa, Sveitsissä, Unkarissa, Virossa ja Latviassa. Lisäksi yhtiöllä on edustustot useissa itäisen Euroopan maissa sekä Mumbaissa Intiassa.

Tuotanto:

Orionilla on lääketehaat Espoossa, Turussa ja Kuopiossa. Diagnostiikkatuotteet valmistetaan Espoossa ja Turussa. Lääkeaineita valmistavat tehtaot ovat Hangossa ja Oulussa.

ORION PÖRSSIYHTIÖNÄ

Orion Oyj listautui OMX:n Helsingin pörssiin uutena yhtiönä vanhan Orionin jakautumisen jälkeen 3.7.2006.

Orionin A-sarjan osakkeen kaupankäyntitunnus OMX Pohjoismaisessa Pörssissä Helsingissä on "ORNAV" (ISIN-tunnus FI0009014369) ja B-sarjan "ORNBV" (ISIN-tunnus FI0009014377). Orion kuuluu OMX:n pohjoismaisella listalla terveydenhuollon (Healthcare) suuriin yhtiöihin markkina-arvonsa perusteella.

Taloudelliset tiedot Orionista esitetään erillisessä Tilinpäätös 2007 -julkaisussa. Orionin kotisivulla www.orion.fi/sijoittajille ovat saatavilla kaikki sellaiset tiedot ja julkaisut, jotka kuuluvat pörssiyhtiön tiedonantovelvollisuuden piiriin. Täältä löytyy myös monipuolisesti tietoja muun muassa kaupankäynnistä Orionin osakkeilla. Myös yhtiön omistus pohjasta ja sen kehityksestä on saatavilla runsaasti tietoa kotisivulla.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Lähivuosien liikevaihdon maltillista orgaanista kasvua nopeutetaan tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostojen avulla. Liikevoittoa kasvatetaan ja omavaraisuusaste pidetään vähintään 50 prosentin tasolla.

OSINGONJAKOPOLITIikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

VISIO JA MISSIO

Orion on eurooppalainen lääke- ja diagnostiikkayritys, joka painottaa liiketoiminnassaan innovatiivisten lääkehoitojen ja diagnostisten testien kehittämistä globaaleille markkinoille. Tavoitteena on kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit halliten.

ORIONIN KESKEISET VAHVUUDET

Orionilla on pitkään, jo 90 vuotta jatkuneeseen toimintaan perustuva osaamis- ja kokemuspohja lääkkeiden kehittämisestä, tuotannosta ja markkinoinnista.

Orion on Suomen suurin lääketutkimusta tekevä yritys vuotuisella euromääräisellä panostuksella sekä tutkimuksessa työskentelevällä henkilömäärällä mitattuna. Omasta lääketutkimuksestaan Orion on tuonut viimeisten 20 vuoden kuluessa markkinoille seitsemän omaa alku-perälääkettä. Lääketutkimuksen ydinosajärjestelmät ovat valikoituihin terapia-alueisiin liittyvät reseptorit ja entsyymit sekä niiden kautta vaikuttavien aineiden mekanismit.

Kansainvälisesti huomattavaa osaamista Orionilla on erityisesti COMT-entsyymistä, jota koskevaa tietämystään se soveltaa Parkinsonin taudin hoitoon kehittämässään lääkkeissä, sekä keskushermoston alfa₂-reseptoreista, joihin vaikuttavia lääkeaineita Orion on kehittänyt ja tuonut markkinoille sekä ihmis- että eläinlääkintään. Myös sydänlihaksen kalsiumaineenvaihduntaan liittyvästä, lähinnä levosimendaani-molekyylisiin kohdistuneesta lääketutkimuksesta Orionilla on tutkimusnäyttöä ja osaamista jo 1980-luvulta alkaen. Lisäksi Orionilla on vahva urologisiin ja onkologisiin hoitoihin liittyvä osaamiskeskittymä.

Kotimaassaan Orionilla on vahva, noin 9 %:n markkinaosuus lääkemyynnistä. Myyjien pakkausten lukumäärällä mitattuna Orion on ylivoimaisesti suurin: lähes kolmannes suomalaisten apteekkien myymistä lääkepakkauksista on peräisin Orionista. Kansainvälisillä markkinoilla Orion on vahvimmillaan Parkinsonin taudin lääkehoidoissa, joihin yhtiö on kehittänyt selegiliiniin (Orionin kaupanimet *Eldepryl*® ja *Movergan*®) ja entakaponin (*Comtess*®/*Comtan*®) sekä levodopälääke *Stalevon*®.

Diagnostiikan alalla Orionissa on vahvaa erityisosaamista etenkin tulehdusperäisistä taudeista, hormoneista, spesifisistä proteiineista ja luun aineenvaihdunnasta.

O Orion-konsernin arvot

Orionin arvot kertovat siitä, mihin voimme ja haluamme sitoutua. Näillä arvoilla olemme yhdessä määritelleet toiveemme Orionista työyhteisönä. Ne ovat samalla myös hyvin henkilökohtaiset itse kunkin suhteelle työhön ja työtovereihin. Arvomme on tarkoitettu arkeen. Parannamme järjestelmällisesti työtämme ja tapojamme niiden mukaisesti.

KESKINÄINEN LUOTTAMUS JA ARVOSTUS

Haluamme toimia niin, että voimme luottaa toisiimme ja arvostaa toistemme työtä. Näin luomme vahvan perustan yhteistyölle. Luottamus rakentuu pidetyistä lupauksista ja arvostus siitä, että ymmärrämme toistemme työpanoksen merkityksen kokonaisuuden kannalta.

ASIAKKAIDEN TARPEISIIN VASTAAMINEN

Haluamme ymmärtää, ennakoita sekä tyydyttää asiakkaidemme nykyiset ja tulevat tarpeet. Tämä edellyttää meiltä kaikilta tiivistä, työyhteisöjen rajat ylittävää yhteistyötä, jonka kautta osaamisemme saatetaan asiakkaidemme käyttöön.

INNOVATIIVISUUS

Haluamme kehittää innovatiivisia ratkaisuja ja toimintatapoja. Tämä haastaa jokaisen meistä tarttumaan rohkeasti uusiin mahdollisuuksiin jokapäiväisessä työssämme, yhteistoimintaan eri alojen ammattilaistemme kanssa sekä tuomaan oman osaamisemme yhteisiin hankkeisiin.

PYRKIMYS PARHAASEEN TULOKSEEN

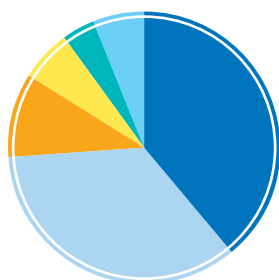
Haluamme olla alamme paras ja menestyvin, kun kehitämme tuotteita, palveluita ja ratkaisuja, jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Tämä haastaa jokaisen meistä erikseen ja meidät kaikki yhdessä pyrkimään parhaaseen tulokseen kaikessa, mitä teemme.

LAATU, LUOTETTAVUUS JA TURVALLISUUS

Haluamme olla varmoja toimintamme korkeasta laadusta ja luotettavuudesta sekä sen lopputulosten turvallisuudesta. Tämä edellyttää meiltä kaikilta, yhdessä ja yksilöinä, tarkkuutta ja täsmällisyyttä menettelytavoissamme.

Liikevaihdon jakauma liiketoiminnoittain 2007

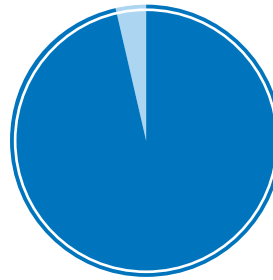
Alkuperälääkkeet.....	39%
Erityistuotteet.....	35%
Eläinlääkkeet.....	10%
Fermion.....	6%
Muut.....	4%
Diagnostiikkaliiketoiminta.....	6%

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain 2007

Suomi.....	29%
Skandinavia.....	14%
Muu Eurooppa.....	35%
Pohjois-Amerikka.....	12%
Muut maat.....	10%

Liikevoiton jakauma liiketoimintasegmenteittäin 2007

Lääkeliiketoiminta.....	97%
Diagnostiikkaliiketoiminta.....	3%

Vuosi 2007 numeroin

Alla oleva taulukko sisältää keskeiset luvut Orionin taloudellisesta kehityksestä. Tämän esitteen yhteydessä julkaistu Orion-konsernin tilinpäätös vuodelta 2007 kertoo tarkemmat tiedot Orionin taloudellisesta kehityksestä. Orionin taloudelliset katsaukset ovat saatavilla yhtiön kotisivulta osoitteesta www.orion.fi/sijoittajille.

Keskeisiä lukuja Orion-konsernista

milj. EUR	2007	2006 * Proforma	Muutos %
Liikevaihto	683,6	641,1	+6,6%
Liikevoitto	194,0	196,7	-1,4%
% liikevaihdosta	28,4%	30,7%	
Voitto ennen veroja	195,5	197,3	-0,9%
% liikevaihdosta	28,6%	30,8%	
T&K-menot	97,6	84,1	+16,0%
% liikevaihdosta	14,3%	13,1%	
Investoinnit	35,3	25,5	+38,1%
% liikevaihdosta	5,2%	4,0%	
Taseen loppusumma	589,5	588,1	+0,2%
Omavaraisuusaste, %	75,9%	75,4%	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-19,3%	-22,6%	
Korollinen vieras pääoma	4,0	9,8	-58,9%
Koroton vieras pääoma	138,1	134,8	+2,5%
Rahavarat	90,4	110,0	-17,8%
Sijoitetun pääoman tuotto, %	43,8%	46,5%	
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	32,7%	34,5%	
Osakekohtainen tulos, EUR	1,03	1,03	-0,2%
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	3,17	3,14	+0,9%
Henkilöstömäärä kauden lopussa, hlöä	3 176	3 061	+3,8%

* Proforma-luvut ennen 1.7.2006 perustuvat jakautuneen Orionin tilinpäätöksistä eriytettyihin vertailukelpoisiin lukuihin.

Toimitusjohtajan tervehdys

ORION, SUOMALAISEN TERVEYDENHUOLLON YKKÖSBRÄNDI

Orion jatkaa vuonna 2008 erinomaisissa voimissa. Päättynyttä vuotta olemme viettäneet enimmäkseen työn merkeissä mutta myös juhlistaen 90-vuotista taivaltamme monin tavoin. Suurimman juhlan vietimme perhepiirissä orionilaisten kesken, iloiten siitä, että orionilaiset ovat itse yhtiön saavutusten takana ja että sitoutumalla työhömme meillä on Orioniin sitoutuneita asiakkaita.

Jo Orionin perustaneet omistajat tähdensivät painokkaasti suomalaisuuden arvoa. Suomalaisuus on ollut leimallista yhtiöllemme kaikki nämä vuodet, mutta vasta 90-vuotisjuhlavuotenumme aloimme käyttää Suomalaisen Työn Liiton myöntämää avainlippumerkkiä. Vaikka tuotteisiimme sisältyy paljon laajasta kansainvälisestä toimittajaverkostosta hankittuja aineksia, niiden jalostusarvosta huomattavin osa syntyy kuitenkin omassa tuotekehitys- ja toimitusketjussamme. Lääketeollisuuden ominainen piirre on vahva verkostuminen ja yhteistyökumppaneiden kanssa toimiminen. Tämä on myös Orionin tapa toimia.

Uskallan sanoa, että Orion on jo pitkään ollut suomalaisen terveydenhuollon ykkösmerkki, ja tämän aseman haluamme myös jatkossa pitää.

ORION VOI PÄRJÄTÄ OLEMALLA PARAS

Vain tehokkaasti ja omaperäisesti toimivat yhtiöt pärjäävät alati kovenevassa kilpailussa. Emme voi tyytyä keskinkertaisuuteen, vaan meidän on oltava kilpailukyysisiä maailman parhaiden organisaatioiden kanssa. Haluamme, että Orionin nimeen ja brändiin yhdistyy käsitys laadusta ja erinomaisuudesta. Haluamme asiakkaittemme luottavan tuotteisiimme parhaana saatavilla olevana vaihtoehtona.

Haluamme olla ykkösvalinta myös yhteistyökumppanina. Tehokas ja viisas verkottuminen on meille mitä strategisin toimintatapa. Olemme viime vuosina luoneet kumppanuussuhteita laajalti kaikissa toiminnoissamme. Partneruukien ja kumppanuukien hallinnasta onkin tullut yksi Orionin osaamisalueista.

Mielestäni parhaat kilpailuetumme ovat löydettävissä yhtiömme sisältä, toimintatavoistamme. Valttikorttejamme ovat toimintaamme sisäänrakennetut harkitut ja älykkäästi oivalletut tavat ja käytännöt, joita kilpailijoiden on vaikea kopioida, sekä sellainen johtaminen, joka mahdollistaa hyvän työskentelyilmapiirin ja rohkaisee innovatiivisuuteen kaikessa, mitä teemme.

Innovatiivisuus on Orionin menestyksen eilinehto, ja siksi se kuuluuikin päivittäiseen orionilaiseen tapaan tehdä työtä.

ORIONIN KASVUSTRATEGIA PITÄÄ AVOIMENA MONIPUOLISET KEINOT

Olemme onnistuneet luomaan Orioniin aktiivisen tuotehankintoihin keskittyvän organisaation, jonka työn tuloksena tuotevalikoimamme uudistuu. Nopeimmin kasvavia markkinoita meille ovat uudet EU-maat ja Venäjä.

Orion tutkii huolella mahdollisuuksiaan myös kaukaisempien mantereiden nousevissa talouksissa. Ajankohtainen kehittämiskohteemme on Intia, jonne vuoden 2007 lopulla perustimme ensimmäisen kiinteän sillanpääasemamme hyödyntääksemme tutkimuksen ja tuotannon verkottumismahdollisuudet läheltä paremmin.

Tutkimus- ja kehityspanostukset ovat moninkertaistuneet muutamassa vuodessa ja myös lääkekehityksen dokumentaation vaade on noussut vuosi vuodelta korkeammaksi. Uusien lääkehoitojen tarve ei kuitenkaan poistu eikä edes vähene. Ilman niitä lääkinnällinen terveydenhuolto ei edisty. Paljon innovatiivisuutta vaativa ja suuria taloudellisia riskejä sisältävä kehitystyö on muodostunut lääkeyhtiöiden tehtäväksi. Tässä Orionin haluaa olla mukana.

Toimet terveydenhuollon kokonaiskustannusten saamiseksi hallintaan ovat palauttaneet geneeriset lääkevalmisteet takaisin arvoonsa. IMS Health arvioi, että vuonna 2008 geneeristen lääkkeiden myynti kasvaa noin 14–15 prosenttia, kun markkinoiden kokonaiskasvu olisi noin 5–6 prosenttia. Terveydenhuollossa tarvitaan sekä uusia alkuperälääkkeitä että vanhoja hyviä, pitkäaikaisessa käytössä vakiintuneita lääkkeitä. Patentin raukeaminen ei huononna hyvää lääkekeksintöä.

Terveydenhuollon kokonaiskustannuksiin ja tuottavuuteen voidaan vaikuttaa merkittävästi sekä tehokkaalla diagnoosilla että oikealla lääkityksellä. Lääke onkin terveydenhuollon tehokkaimpia investointeja. Kustannusten kalleutta päivittelevässä keskustelussa unohtuu kuitenkin usein yksi keskeinen kustannusten aiheuttaja: ihminen itse ja hänen henkilökohtainen mahdollisuutensa vähentää niitä myös omilla elämäntavoillaan ja huolehtimalla omasta ja toistenkin hyvinvoinnista.

Espoossa 7.2.2008

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Timo Lappalainen aloitti Orion Oyj:n toimitusjohtajana 1.1.2008. Hän on toiminut Orionin lääkeliiiketoiminnan johtotehtävissä vuodesta 1999 alkaen, viimeksi Alkuperälääkkeet- ja Eläinlääkkeet-tulosyksiköiden johtajana.

Strategia

Orion vahvistaa edelleen läsnäoloaan Euroopassa. Tavoitteena on kiihdyttää etenkin Erytist tuotteet- ja Alkuperälääkkeet-liiketoimintojen kasvua, mutta yhtiö hakee kasvua myös eläinlääkkeistä ja diagnostiikasta. Maissa, joissa Orionilla on omat myyntiorganisaatiot, yhtiö kiihdyttää orgaanista kasvuaan tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostoin.

Muilla markkina-alueilla Orion pyrkii läheisiin kumppanuuksiin saadakseen tuotteensa markkinoille Euroopan laajuisesti. Tavoitteena on hallita uusien alkuperälääkkeiden myyntiluvat ja hinnoitteluproseduuri Euroopan laajuisesti itse, sillä parhaat pitkän aikavälin kasvumahdollisuudet nähdään alkuperälääkkeissä.

Alkuperälääkkeet-liiketoiminnassa keskeisellä sijalla on valituille terapia-alueille kohdennettu tutkimus ja tuotekehitys. Orion painottaa tutkimuksen ja kehityksen varhaisia vaiheita. Laajimman, vaiheen 3 kliinisen tutkimuksen kustannukset ja riskit yhtiö pyrkii Euroopan ulkopuolella jakamaan partnereiden kanssa. Partneruudet ja verkostoituminen ovat tärkeitä toimintatapoja kautta koko arvoketjun, niin tutkimuksessa ja tuotekehityksessä kuin tuotteiden maailmanlaajuisessa kaupallistamisessakin.

Orion pyrkii lisäämään kehitysaihioiden sisäänlisensointia. Tutkimuksen ja tuotekehityksen riskejä pyritään hallitsemaan tekemällä tasapainoisesti sekä uusien molekyylien tutkimustyötä että jo markkinoilla olevien alkuperälääkkeiden elinkaaren hallintaa. Fermionilla on tärkeä rooli Orionin alkuperälääkkeiden vaikuttavien aineiden tuottajana ja niiden valmistusprosessien kehittäjänä.

Aktiivisella tuotteiden sisäänlisensointitoiminnalla Orion hankkii uusia tuotteita Erytist tuotteet-liiketoimintaan sekä pohjoismaisille markkinoille että Keski- ja Itä-Eurooppaan.

Orionin eläinlääkeorganisaatio toimii Pohjoismaat kattavalla markkina-alueella, jolla Orion markkinoi sekä omia että muilta yhtiöiltä lisensoimia valmisteita. Orionin innovatiivisia eläinlääkkeitä myyvät partnerit maailmanlaajuisesti. Orion hyödyntää eläinlääkkeisiin ihmislääkkeiden tutkimuksen ja kehityksen synergiaedut, sillä eläinlääkintäsovellukset ovat varteenotettava ihmislääkkeiden elinkaaren hallinnan mahdollisuus.

Diagnostiikkaliiketoiminnassa Orion tarjoaa markkinoiden ja asiakkaiden tarpeiden mukaisia innovatiivisia, kustannustehokkaita, helppokäyttöisiä ja luotettavia testejä terveydenhuollon ja teollisuushygienian aloille. Kärki-tuotteena on QuikRead-testialusta. Orionin tavoitteena on olla johtava yritys valituilla lähitestaukseen (point-of-care) tarkoitetuilla diagnostisilla testeillä avoterveydenhuollossa.

Liiketoimintaympäristö

Vuonna 2006 koko maailman lääkemyynti oli 643 miljardia US-dollaria, ja se kasvoi noin 7 % vuodesta 2005.

Yhdysvaltojen osuus myynnistä on noin 45 %. Japanin osuus on noin 10 % ja EU:n noin 35 %. Lääkemyyntiä tilastoivan amerikkalaisen IMS Health -yhtiön auditoitu tilastointi käsittää noin 95 % koko maailman lääkemyynnistä. Tilastot perustuvat tukku- ja jälleenmyyntiportaasta väliseen kauppaan eli lähinnä apteekkien ja sairaaloiden ostoihin.

Yhdysvalloissa ja Euroopan suurissa maissa lääkemyynnin kasvutahti on selvästi hidastunut viimeksi kuluneiden 3–4 vuoden aikana, paljolti julkisen vallan lukuisten kasvua hillitsevien toimenpiteiden takia. Nopeimmin kasvavat nyt EU:n uusien jäsenmaiden markkinat tuotevalikoimien uudistuessa ja monipuolistuessa. Kiina ja Intia ovat suuria ja vauhdilla kasvavia tulevaisuuden markkinoita. Lääkeyhtiöt näkevät kehittyvillä markkinoilla mahdollisuutensa myös valmistukseen ja tuotekehitykseen.

Korkean elintason maissa sairastetaan yhä enemmän elintason mukanaan tuomia, paljolti elintavoista johtuvia sairauksia. Tällaisia sairauksia ovat muun muassa sydän- ja verisuonitaudit, liikalihavuus, diabetes, ruoansulatuskanavan häiriöt, astma ja monet mielenterveyden ongelmat. Lääkemyyntitilastojen kärjessä ovat uusiin vaikutustapoihin perustuvat lääkkeet, joiden tuotepatentit suojaavat niitä kilpailulta. Vuonna 2006 maailman kymmenen eniten myydyin lääkkeen tilastoitu tukkumyynti oli noin 60 miljardia US-dollaria, lähes 10 % kaikesta lääkemyynnistä. Yksin kolesterolilääke Lipitorin (atorvastatiini) myynti oli noin 2,2 %, yli 13 miljardia dollaria. Kakkossijalle ylsi mahaavaalääke Nexium (esomepratsoli), jota myytiin

6,7 miljardilla US-dollarilla. Kolmanneksi myydyin oli astmalääke Seretide/Advair (flutikasoni ja salmeteroli), noin 6,3 miljardia US-dollaria.

Lääkemarkkinoilla on satoja toimijoita suurista ylikansallisiin hyvinkin paikallisiin yrityksiin. Maailman suurin lääkeyhtiö on Pfizer, jonka liikevaihto vuonna 2006 oli yli 48 miljardia US-dollaria. Alan toimijoiden suuruusjärjestykset muuttuvat konsolidoitumisen seurauksena. Myös tuoteportfoliot vaihtavat usein omistajaa. Osa megayhtiöiden uusista lääkeaihoista tulee yrityskauppojen ja lisenssijärjestelyjen kautta.

Orion on noin 600 miljoonan euron lääkemyynnillään koko maailman lääkemarkkinoiden mittakaavassa verrattain pieni toimija, mutta se mahtuu 70 suurimman toimijan joukkoon. Suomen markkinoilla Orion on ollut kärjessä jo vuosikymmeniä. Yli sadalla ulkomaisella lääkeyhtiöllä on Suomessa oma markkinointiyhtiönsä, ja niiden kassan kautta kulkee noin yhdeksän kymmenestä Suomen lääketukku kaupan eurosta. Orion huolehtii suomalaisten terveydenhuollosta ylläpitämällä laajaa korvattavuuden piiriin kuuluvaa tuotevalikoimaa ja varmistamalla, että tuotteet ovat aina saatavilla apteekista.

Diagnostiikkatoimialan maailmanlaajuisen markkinan arvoksi arvioidaan noin 33 miljardia US-dollaria. Keskitettyjen automaattilaboratorioiden järjestelmien markkinoita hallitsee muutama suuri toimija. Viime vuosina konsolidaatiokehitys on voimistunut myös lähitestausharkkinoilla. Kokonaisuutena ala on hyvin pirstoutunut, ja Orion Diagnostica on yhtiönä keskisuuri. Tietyillä tuotealueilla sen asema on varsin vahva.

Lääkkeen hinta ja lääkekustannukset

Suomessa lääkeyhtiöt voivat hinnoitella tuotteensa vapaasti. Jos lääke kuitenkin halutaan KELA-korvausjärjestelmän piiriin, sen kohtuullisesta tukkuhinnasta päättää sosiaali- ja terveysministeriön alainen lääkkeiden hintalautakunta, HILA, jonka päätös on määräaikainen.

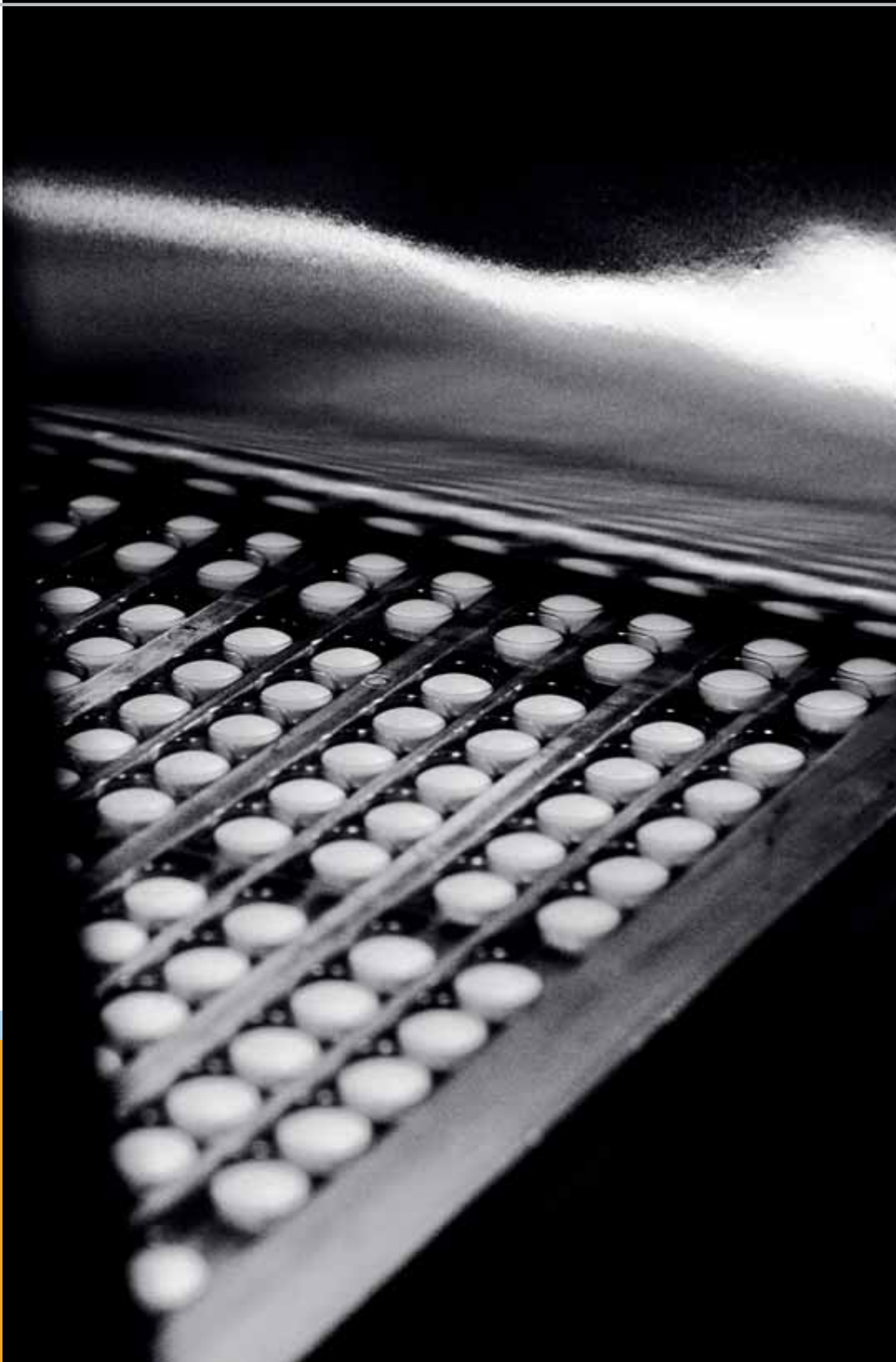
Vähittäishinta määräytyy valtioneuvoston vahvistaman lääketaksan mukaan, ja se on jokaisessa apteekissa sama. Vähittäishintaan sisältyy apteekin palkkio, 8 %:n arvonnäkövero sekä apteekkimaksun osuus.

Vuonna 2007 lääkkeiden tukkuhinnat olivat Suomessa

Länsi-Euroopan kuudenneksi halvimmat. Lääkkeiden vähittäishinnoissa Suomi sen sijaan on Länsi-Euroopan seitsemänneksi kallein maa.

Lääkkeiden osuus terveydenhoidon kokonaismenoista vaihtelee maasta toiseen. Suomen terveydenhuollon kokonaismenoista lääkkeiden

osuus on noin 16 prosenttia. Lääkemyynnin kasvun aikaansaavat uudet, entisiä tehokkaammat ja paremmin siedetyt, mutta kalliit patenttien suojaamat alkuperälääkkeet. Myös väestön ikääntyminen ja avohoidon lisääntyminen kasvattavat lääkkeiden kysyntää.

Lääke-esittelijä Camilla Nyberg on työskennellyt Orionin palveluksessa kaksitoista vuotta.

Orionin asiakkaita ovat terveydenhuollon ammattilaiset

Orionin asiakaspiiriä ovat terveydenhuoltosektorin palveluntuottajat ja ammattilaiset. Lääkkeiden ja diagnostiikkatuotteiden markkinoinnissa kohderyhminä ovat ennen kaikkea lääkärit, eläinlääkärit, apteekit, julkiset ja yksityiset sairaalat, terveyskeskukset ja lääkäriasemat. Itsehoitotuotteiden markkinoinnissa kohderyhmänä ovat sen sijaan kuluttajat. Fermion-yksikön keskeisiä asiakkaita ovat muut lääkeyhtiöt.

Lääkkeiden kehittämisessä ja markkinoinnissa edellytetään syvällistä kokonaishoitokonseptien ymmärtämistä. Kommunikaation perustana on tutkimuksin osoitettu, valmisteyhteenvedon hyväksytty tieto. Orionin ydinterapia-alueiden tuotteita koskevan tiedon pääkohderyhmänä ovat erikoislääkärit. Esimerkiksi Parkinson-potilaita hoitavalle neurologille on tärkeää tietoisuus *Stalevo*®- ja *Comtess*®/*Comtan*®-lääkkeiden mekaniismista, tehosta ja vaikutuksista, sillä jokaisen potilaan sairauden kuva on erilainen.

ORION LUJITTAA LÄSNÄOLOAAN EUROOPASSA

Orionin tuotteita on markkinoilla yli sadassa maassa. Oma myyntiorganisaatio Orionilla on 16:ssa Euroopan maassa. Orion Diagnosticalla on tytäryhtiöt Skandinaviassa ja muilla markkinoilla laaja maahantuojien ja agenttien verkosto. Strategiansa mukaisesti Orion vahvistaa läsnäoloaan Euroopassa kiihdyttämällä lääkeliikeytoiminnan kasvua orgaanisen kasvun lisäksi ennen kaikkea tuote- ja portfolio-ostoin ja mahdollisuuksien mukaan myös yritysostoin. Suurinta kasvua haetaan uusista EU-maista ja Venäjältä. Perustana läsnäolon voimistamiselle ovat Orionin nykyiset markkinointiyksiköt näissä maissa.

Camilla Nyberg tapaa lääkäreitä Helsingin ja Länsi-Uudenmaan alueella ja kertoo heille tuoreimmat tiedot Orionin astma- ja psyykenlääkkeistä.

Orion etenee kartoittamalla kunkin markkinan erityispiirteet ja toimintaperiaatteet, kuten esimerkiksi hinnoittelujärjestelmät, sairausvakuutuksen korvausjärjestelmät ja mahdollisen lääkevaihdon periaatteet. Paikallinen toiminta luodaan ja mitoitetaan niiden mukaisesti. Niissä Euroopan maissa, joissa Orionilla ei ole omaa myyntiorganisaatiota, pyritään tiivistämään yhteistyötä niihin etabloituneiden lääkeyhtiöiden kanssa niin, että Orion pitää itsellään kontrollin jakelukanavaan, lääketurvallisuustietoon, hinnoitteluprosessiin ja tavaramerkkeihinsä.

YHTEISTYÖKUMPPANUUKSIN MAAILMALLA

Olenainen osa Orionin strategiaa ovat partneruudet ja verkostoituminen. Alkuperälääkkeilleen Orion varmistaa mahdollisimman laajan markkinapeiton solmimalla markkinointisopimuksia sellaisten lääkeyhtiöiden kanssa, joiden tuotteistoon Orionin tuote sopii ja joilla on vahvat ja osaavat markkinointiresurssit. Yhteistyökumppaneiden myynnistä Orion saa sovitun osuuden, joka kirjataan Orionin liikevaihdoksi. Osuuden suuruus riippuu muun muassa siitä, missä määrin partneri on osallistunut uuden tuotteen tutkimuskustannuksiin ja miten osapuolet jakavat markkinointikustannukset keskenään.

Orionin merkittävin partneri on sveitsiläinen Novartis, lääkealan kansainvälinen jättiläinen, joka myy *Stalevoa*® ja *Comtania*®. Orion vastaa *Stalevo*®- ja *Comtess*®-myynnistä ja -markkinoinnista niissä Euroopan maissa, joissa sillä on oma myyntiorganisaatio.

Easyhaler®-tuoteperheestä Orionilla on aluekohtaisia markkinointisopimuksia useiden lääkeyhtiöiden kanssa. Kumppaneita ovat muun muassa Hexal Saksassa, Ranbaxy Englannissa, Menarini Italiassa ja Abdi Ibrahim Turkissa. Onkologisia tuotteita markkinoivat mm. Organon, Upsher-Smith, Pola, Nippon Kayaku ja GTX. Eläinlääkkeissä Orionilla on tärkeä partnerisuhde Pfizerin kanssa.

Orion on myös itse tärkeä markkinointipartneri lukuisille lääkeyhtiöille omalla territoriollaan. Eturauhassyövän hoitoon tarkoitettu *Enanton*® (leuproreliiniasetatti), jota Orion markkinoi pohjoismaissa japanilaisen Takedan lisenssillä, on erinomainen esimerkki tällaisesta yhteistyöstä. Orion tekee myös tutkimus- ja valmistusyhteistyötä useiden tutkimusryhmien, yliopistojen ja lääkeyhtiöiden kanssa. Lääkeyhtiöt ovatkin yleisesti erittäin laajasti ja monitahoisesti verkottuneet yhteistyöhön keskenään niin tutkimuksessa, valmistuksessa kuin markkinoinnissa. Viisaasti verkottamalla kaikki saavat etua.

Lääkkeiden jakelusta ja markkinoinnista säädetty lailla

Lääkkeiden markkinoinnista on säädetty lailla, jota toimialan yhteisesti sopimat pelisäännöt täydentävät. Nämä on kirjattu eurooppalaisten lääkeyhtiöiden keskusjärjestön, EFPIAn, *Code of Practice on the Promotion of Medicines* -periaatteisiin. Maakohtaiset sovitut käytännöt voivat olla vieläkin vaativammat, kuten ne ovat esimerkiksi Suomessa.

Lääkelaki sallii markkinoida lääkkeitä vain ja tarkalleen valmisteyhteenvedon mukaisiin tietoihin nojaten.

Reseptivalmisteitaan lääkeyhtiöt saavat markkinoida vain terveydenhuollon ammattitoimijoille, minkä vuoksi lääkärit ja apteekit ovat kuluttajalle ensisijaiset lääketiedon lähteet. Lääkäreiden ja apteekkien käyttöön tarkoitettu *Pharmaca Fennica* -tietokanta sisältää kaikkien Suomessa käyttöön hyväksytyjen lääkkeiden täydelliset valmisteyhteenvedot. Kuluttajille on johdettu tästä jättiläismäisestä tietokannasta yleisimmistä lääkkeistä

perustiedot antava *Lääkeopas*-kirja, jota on saatavilla apteekeista ja kirjakaupoista.

Tietoyhteiskunta ja informaatioteknologia haastavat lainsäätäjää. Internet tuo oikean, mutta myös mahdollisen väärän tai yksipuolisen, tiedon kaikkien saataville. Se on tuonut mukanaan myös laittomien lääkekopioiden kasvavan tarjonnan kaikkine lieveilmiöineen ja riskeineen. Laittomassa lääkekaupassa vastuun kantaa yksin lääkkeen ostaja. Ehdottomasti ainoa turvallinen lääkkeen ostopaikka on toimiluvallinen apteekki.

Turkulainen Eero Marin on sairastanut Parkinsonin tautia yli kaksikymmentä vuotta. Positiivinen elämänasenne antaa Eero Marinille voimia arkipäivän elämässä.

Alkuperälääkkeet

Orionin kasvustrategian ydin

Alkuperälääkkeet-tulosyksikköön sisältyy Orionin omien, ihmiskäyttöön kehittämien alkuperälääkkeiden liiketoiminta. Tässä tuoteryhmässä Orion näkee parhaat pitkän aikavälin kasvumahdollisuutensa.

Orion on 1980-luvulla käynnistyneen tutkimustoimintansa tuloksena tuonut markkinoille seitsemän omaa alkuperälääkettä, joista kolme on tarkoitettu eläinkäyttöön. Kun alkuperälääkkeiden osuus lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta oli vuonna 1996 noin seitsemän prosenttia, vuonna 2000 se oli noin 28 prosenttia ja vuonna 2007 noin 45 prosenttia. Kasvua ovat vauhdittaneet erityisesti entakaponi-lääkekeksintöön perustuvat Parkinsonin taudin lääkkeet *Stalevo*® ja *Comtess*®/*Comtan*®, jotka ovat kirkkaimmat tähdet Orionin tuotteistossa.

PARKINSONIN TAUDIN OSAAMISKESKITYMÄ

Parkinsonin taudin hoidosta on kehkeytnyt Orionin vahvin osaamisalue. Ensimmäinen Orionin kehittämä Parkinsonin taudin lääke oli MAO-B-entsyymiin (monoamiinioksidaasi B) estäjä selegiliini, kauppanimiltään *Eldepryl*® ja *Movergan*®, jonka molekyyliin Orion hankki oikeudet jo aivan varhaisessa kehitysvaiheessa ja joka tuli markkinoille vuonna 1982.

Eero Marinin päivät täyttyvät toiminnasta. Hän harrastaa muun muassa kitaran soittoa ja musiikin kuuntelua sekä liikuntaa ja ulkoilua. Arkipäivän askareissa Eero Mariniä auttaa vaimo Raija. Parkinson-potilas tarvitsee taudin edetessä tukea perusasioissa kuten siistinä pysymisessä, pukeutumisessa ja ruokailussa.

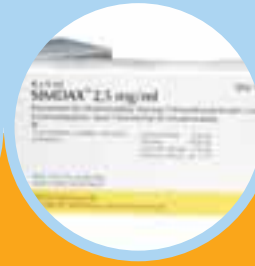
Vuonna 1998 Orion toi markkinoille COMT-entsyymiestäjä entakaponin Euroopassa ja vuotta myöhemmin Yhdysvalloissa. Entakaponi on lääkeaine, joka tehostaa peruslääke levodopan vaikutusta. Orion markkinoi sitä Euroopassa nimellä Comtess ja partneri Novartis tuotenimellä Comtan niissä maissa, joissa Orionilla ei ole omaa myyntiorganisaatiota. Comtess/Comtan on Orionin ensimmäinen merkittävä maailmanlaajuisesti myynnissä oleva oma alkuperälääke.

Vuonna 2003 käyttöön tullut optimoitu levodopalääke Stalevo syntyi entakaponin jatkokehityksen tuloksena. Stalevon eri annosvahvuudet sisältävät Parkinsonin taudin peruslääkkeen levodopan ja sen vaikutusta tehostavat entsyymiestäjät entakaponin ja karbidopan yhdessä tabletissa optimaalisissa suhteissa. Pitkä ja myönteinen kliininen hoitokokemus on vakiinnuttanut Stalevo-lääkkeen levodopahoitoa tarvitsevien Parkinson-potilaiden hoidon standardiksi.

Selegiliinin ja entakaponin kehityksen myötä Orionille on syntynyt maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen tietämys Parkinsonin taudin hoidosta.

ERIKOISLÄÄKKEITÄ TEHOHOITON JA KARDIOLOGIAAN

Sairaaloiden teho- ja sydänvalvontaosastojen potilaiden hoito on yksi haastavimmista lääketieteen erikoisalueista. Tälle haastavalle kentälle Orion on tuonut kaksi merkittävää alkuperälääkettä, levosimendaanin ja deksmedetomidiiniin. Orionin ensimmäisiä alkuperälääkkeitä olivat 1980-luvulla markkinoille tulleet eläinrauhotteet *Domosedan*®, *Domitor*® ja niiden vasta-aine *Antisedan*®, jotka ovat eläinlääkäreiden käytössä maailmanlaajuisesti. Myöhemmin samasta alfa₂-reseptorien tutkimuksesta syntyi ihmiskäyttöön tarkoitettu tehohoitopotilaiden rauhoite deksmedetomidiini, tuotenimeltään *Precedex*®. Precedexiä markkinoi nykyisin Hospira-yhtiö Yhdysvalloissa, Japanissa ja useissa Euroopan ulkopuolisissa maissa. Hankittuaan Euroopan-

oikeudet takaisin itselleen Orion asetti tavoitteekseen saada deksmedetomidiini käyttöön myös Euroopassa. Tähän tähtäävä mittava, 1 000 potilaalla tehtävä, kolmannen klinisen vaiheen tutkimus on parhaillaan meneillään.

Kardiologisesta lääketutkimuksesta Orionilla on tietämystä ja osaamista 1980-luvulta lähtien. Sydämen vaikeaan vajaatoimintaan tarkoitettu, sairaaloiden teho- ja sydänvalvontaosastoilla suonensisäisenä injektiona käytettävä levosimendaani, tuotenimeltään *Simdax*®, on markkinoilla noin 40 maassa. Myyntipotentialtaan suurimmissa maissa myyntilupaa ei ole. Simdaxin maailmanlaajuiset markkinointi- ja kehitysoikeudet Pohjoismaita lukuun ottamatta ovat Abbott-yhtiöllä.

UROLOGIAN JA ONKOLOGIAN ROOLI KASVUSSA

Urologian ja onkologian ydinterapia-alueen portfolioon kuuluvista tuotteista omia alkuperälääkkeitä ovat rintasyöpälääke *Fareston*® (toremifeeni) sekä vaihdevuosisoireiden hoitoon

tarkoitettut hormonikorvaustuotteet. Farestonia myydään eniten Japanissa, missä markkinoinnista vastaa Nippon Kayaku, ja Yhdysvalloissa, missä markkinointioikeudet ovat GTX, Inc:llä. GTX tekee myös uusiin, eturauhassyövän indikaatioihin tähtäävää jatkokehitystyötä toremifeenillä.

Hormonikorvaustuoteperheeseen sisältyy useita valmisteita, ja useilla lääkeyhtiöillä on niiden markkinointioikeuksia. Tuotemerkkejä ovat muun muassa *Indivina*®, *Divina*®, *Divitren*®, *Diviseq*® ja *Divigel*®. Ihon kautta geelinä annosteltava Divigel tuli vuonna 2007 markkinoille sekä Japanissa että Yhdysvalloissa valmisteena, joka sisältää toistaiseksi pienimmän määrän estradiolia.

Orion rakentaa tuotteistoaan aktiivisesti hankkimalla omalle myyntiverkolleen markkinointioikeuksia patenttien suojaamiin alkuperälääkkeisiin. Esimerkiksi vuonna 2007 solmitut yhteistyösopimukset intialaisen Aurigenen ja ruotsalaisen Oasmian kanssa tähtäävät uudenlaisiin syöpälääkkeisiin.

Orionin tuotteet ovat olleet osana suomalaisen perheen arkea jo yhdeksänkymmentä vuotta.

Erityistuotteet

Aktiivisesti uudistuva laaja valikoima vakiintuneita lääkehoitoja

Erityistuotteet-tulosyksikön tuoteistoon kuuluu monipuolinen, lähes 300 tuotteen valikoima perusterveydenhuollon reseptilääkkeitä, sairaalalääkkeitä ja itsehoidon valmisteita. Orion on kehittänyt niistä useimmat itse, ja Orion myös valmistaa valtaosan tuotevalikoimasta itse. Tutuimpia esimerkkejä on Suomen eniten myyty särky- ja kipulääke *Burana*® (ibuprofeeni). *Easyhaler*® -astmalääkevalmisteiden markkina-alue kattaa partnereiden kautta Euroopan maat laajasti. Perusvoiteet, kuten *Aqualan*®, ja vitamiinit, kuten monivitamiinivalmiste *Multivita*®, ovat puolestaan esimerkkejä tutuista ja luotetuista, apteekkeista saatavilla olevista Orionin valmisteista. Ne valmistetaan samoin tiukoin kriteerein kuin varsinaiset lääkkeetkin, vaikka ne eivät olekaan lain tarkoittamia lääkkeitä.

Erityistuotteet-yksikön liikevaihdosta noin 70 % on toistaiseksi muodostunut Suomessa, jossa Orionin vahva markkina-asema perustuu paljolti nimenomaan laajaan, lähes kaikki yleisimmät sairaudet ja vaivat kattavaan peruslääkevalikoimaan. Orion on sekä lääkkeiden tukkumyynnin arvolla että myyjien pakkausten lukumäärällä mitaten suurin toimija Suomessa. Itsehoitotuotteista Orionin markkinaosuus on ollut jo vuosikaudet suurin. Vuonna 2007

Orionin tuotteiden osuus oli lähes neljäsos itsehoidon valmisteiden tukkumyynnin arvosta.

Merkittävä osa Orionin reseptilääkkeistä on Suomessa lääkevaihtomenettelyn piirissä. Yhtiön tavoitteena on, että apteekkeista on aina mahdollista saada edullinen orionilainen vaihtoehto, jos reseptiin kirjoitettu lääke on vaihtokelpoinen. Suomalaisena toimijana Orionilla on myös ainutlaatuisen kyky taata koko tuotevalikoimansa jatkuva saatavuus ja toimitusvarmuus.

Aktiivisen tuotekehityksen ja lisensiointitoiminnan tuloksena Orion tuo yhä enemmän edullisia perusterveydenhuollon valmisteita oman myyntiorganisaationsa kattamalle alueelle Euroopassa. Skandinavian markkinoilla Orion kasvattaa myös itsehoitotuotteidensa myyntiä.

Erityistuotteet-tulosyksikön maantieteellistä toimintaluuetta laajentamalla Orion rakentaa määrätietoisesti toimintatapaa, joka tekee mahdolliseksi markkinoida tulevaisuuden uusia alkuperälääkkeitä oman myyntiorganisaation voimin Euroopan laajuisesti. Vakuuttava läsnäolo markkinoilla tekee Orionista myös entistä houkuttelevamman partnerin muille lääkeyhtiöille.

Easyhaler®

Esimerkki Erityistuotteet-
yksikön erityisosaamisesta
on varmatoiminen ja
helppokäyttöinen *Easyhaler®*-
inhalaattoritekologia.

Ensimmäinen Easyhaler tuli
markkinoille vuonna 1994, ja
uudistuneen ja monipuolistuneen
tuoteperheen myynti kasvaa
laajentuvan kansainvälisen

partneriyhteistyön myötä.
Orion on kehittänyt jo useista
hengitystiesairauksien
lääkkeistä formulaatit
Easyhaler-inhalaattorille.

Lemmikkien omistajat huolehtivat
suojattiensa hyvinvoinnista yhä
perusteellisemmin.

Eläinlääkkeet

Yksi Pohjoismaiden johtavista toimijoista

Orion on eläinlääkkeissä yksi Pohjoismaiden johtavista toimijoista. Orion valmistaa, markkinoi ja myy eläinkäyttöön sekä omia alkuperälääkkeitään että geneerisiä lääkkeitä. Lisäksi se markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden kansainvälisten yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Maailman suurin eläinlääkeyhtiö Pfizer puolestaan markkinoi ja myy Orionin eläinrauhotteita kansainvälisillä markkinoilla.

Merkittävimpiä Eläinlääkkeet-yksikön tuotteita ovat omat alkuperälääkkeet *Domosedan*®, *Dexdomitor*®, *Domitor*® ja *Antisedan*®. Domosedania käytetään suurten eläinten, etenkin hevosten rauhoittamiseksi eläinlääkärin tutkimusta ja toimenpiteitä varten. Domitor on vastaava valmiste pienille eläimille, kuten koirille ja kissoille. Dexdomitor® on uusin, parhaillaan lanseerausvaiheessa oleva saman tuoteperheen valmiste. Antisedan on rauhoitteiden vasta-aine, jonka vaikutuksesta eläinpotilas virkoo nopeasti ja turvallisesti toimenpiteiden jälkeen.

Muita eläinlääkintätuotteita ovat reseptivapaat kissojen ja koirien loislääkkeet, ketoprofeeni-kipulääkkeet erityisesti naudoille sekä *Aptus*®-hyvinvointisarja. Tuotevalikoimaan kuuluu myös huomattava määrä sisäänlisensoituja valmisteita.

Orion pyrkii maksimoimaan ihmislääkkeiden kehitystyön tulokset hyödyntämällä myös eläinlääkinnän tarjoamat mahdollisuudet.

Eläinlääkkeet-yksikön osuus Orionin liikevaihdosta on noin kymmenen prosenttia. Kasvua haetaan erityisesti alkuperälääkkeiden myynnissä ja laajentamalla toimintaa Orion-konsernin kasvustrategian mukaisesti myös itäiseen Eurooppaan.

Fermionin Hangon tehdas valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä Orionin että muiden lääkeyhtiöiden tuotteisiin.

Fermion

Lääkkeiden vaikuttavien aineiden valmistaja

Fermionilla on strategisesti tärkeä rooli Orion-konsernin lääkeliiketoiminnassa. Se valmistaa ensinnäkin Orionin omien alkuperälääkkeiden vaikuttavat aineet, joita ovat entakaponi, levosimendaani, toremifeeni, detomidiini, medetomidiini, deksmedetomidiini ja atipametsoli. Lisäksi Fermion valmistaa ja myy lääkeaineita myös muille lääkeyhtiöille.

Fermionilla on korkeatasoinen dokumentaatio ja valmistusprosessit kaikkiaan noin kolmeenkymmeneen lääkeaineeseen. Ohjelmaan kuuluvat muun muassa syöpälääkkeet metotreksaatti ja hylkimisenestolääke atsatiopriini sekä masennuslääke tratsodoni. Lääkeaineiden myynti muille lääkeyhtiöille on noin kuusi prosenttia Orionin lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta.

Orionille on strategisesti tärkeää, että alkuperälääkkeiden toimitusketju on kokonaan yhtiön omassa hallinnassa. Fermionilla on paljon lääkeaineiden valmistuksen erikoisosaamista. Yhtiön prosessiteknologia ja järjestelmät täyttävät korkeimmat lääkkeiden vaikuttavien aineiden tuotannolle asetetut viranomaisvaatimukset. Innovatiivisiin ratkaisuihin perustuva korkea teknologia, toimitusvarmuus, luotettavuus, laatu ja kustannustehokkuus ovat Fermionin keskeisiä kilpailuvaltteja sen kansainvälisissä asiakassuhteissa.

Fermionin tuotantolaitokset sijaitsevat Hangossa ja Oulussa. Lisäksi Espoossa on pilot-yksikkö, jossa testataan ja kehitetään uusien lääkeaineiden tuotantoa.

Orion Diagnostica

Lähistestejä perusterveydenhuoltoon ja hygieniaan

Orion Diagnostica valmistaa kehon ulkopuolisia eli *in vitro* -diagnostisia testimenetelmiä ja -järjestelmiä, joita sairaalat, terveyskeskukset ja klinikat käyttävät potilaidensa taudinmääritykseen. Tuoteisto painottuu lähistestaukseen, niin sanottuihin point-of-care- eli lähistesteihin, joita lääkärit ja terveydenhoitajat käyttävät potilasvastaanotoilla ja pienissä laboratorioissa taudinmäärityksiin ja hoidon tehon seurantaan. Orion Diagnostican tuoteiston markkina-alue on maailmanlaajuinen.

Oikeaan osunut ja nopea taudinmääritys on jokaisen potilaan etu, mutta samalla siitä hyötyvät kaikki muutkin terveydenhuollon osapuolet. Lääkäri saa potilaansa hoidon nopeasti alkuun. Se, mitä diagnostisia menetelmiä hän käyttää potilaansa tilan ja hoidon tarpeen arvioimiseksi ja seuraamiseksi, vaikuttaa myös merkittävästi terveydenhuollon kokonaistehokkuuteen ja kustannuksiin.

Diagnostisten menetelmien kehitys kulkee kohti yhä helppokäyttöisempiä, nopeampia ja luotettavampia testejä sekä diagnostiikan yhdistämistä sopivaan lääkitykseen. Orion Diagnostican tuotevalikoiman johtava merkki on

QuikRead®, ja CRP-testi on sen menestynein sovellus. CRP-testillä mitataan sormenpään verinäytteestä C-reaktiivisen proteiinin pitoisuus, jonka koholla oleva arvo viittaa usein bakteeriperäiseen tulehdustilaan. CRP-tulos yhdessä potilaan oireiden kanssa auttaa lääkäriä päättämään, kärsiikö potilas virus- vai bakteeri-infektiosta ja tarvitseeko hän antibioottikuurin.

Luun aineenvaihduntaa mittaavat *UniQ*™-kollageenitestit auttavat lääkäriä muun muassa osteoporoosipotilaiden hoidossa. Testien herkkyys on suuri. Jos esimerkiksi luun tiheysmittauksessa ei vielä näykään jälkiä muutoksista, voi ICTP-kollageenitesti paljastaa rintasyövän lähettämiä etäpesäkkeitä. Samoin luun muodostumista mittaavan PINP-testin avulla voidaan ohjata osteoporoosin hoitoa.

Osaa Orionin diagnostisesta tuoteistosta käytetään suurten sairaaloiden pitkälle automatisoiduissa laboratorioissa muun muassa hormoni-, luu- ja sidekudosmäärityksiin sekä gastroenterologisiin ja spesifisten proteiinien määrityksiin. Orion tekee myös diagnostiikkatuotteiden sopimusvalmistusta alan muille yrityksille.

Esimerkkejä muista lähistestauksen tuotteista

- Turbox*® proteiinimittauksiin tarkoitettu analysaattori, jolla voidaan määrittää 18 eri valkuaisainetta plasma-, veri- tai virtsanäytteestä.
- Diarlex*® testi osoittaa rota- ja adenovirukset ulostenäytteestä.
- Uricult*® Uricult virtsatieinfektio testi on jo 40 vuotta sitten markkinoille tullut pioneerituote. Sillä on edelleenkin vakiintunut asema virtsatieinfektioiden diagnostiikassa.

Hygieniatestit monille elinkeinoelämän sektoreille

- Hygicult*® testi mikrobimäärityksiin ja puhdistustoimenpiteiden seurantaan esimerkiksi elintarvike- ja kosmetiikkateollisuudessa ja suurkeittiöissä.
- Easicult*® testillä määritellään esimerkiksi teollisuus- ja polttonesteiden sisältämä mikrobimäärä käyttö- ja varastointiaikojen optimoimiseksi. Käyttäjät ovat muiden muassa paperiteollisuus sekä lento- ja öljy-yhtiöt.

Hygicult-On-testi on helppo ja luotettava menetelmä puhdistustoimenpiteiden seurantaan esimerkiksi suurkeittiöissä.

Tutkijat Kari Vahervuo (edessä) ja Bert Van Veen työskentelevät Espoossa Orionin tuotekehityslaboratoriossa lääkkeiden formulaatiokehityksessä. Kuvassa he tutkivat niukkaliukoisien lääkeaineiden liukoisuuden parantamista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Orionin lääketutkimustoiminta painottuu varhaisen vaiheen tutkimuksiin eli niin sanottuihin prekliinisiin tutkimuksiin ja ensimmäiseen ja toiseen kliiniseen vaiheeseen. Mittavat kolmannen vaiheen potilastutkimukset Orion pyrkii tekemään yhteistyössä jatkokehitykseen ja markkinointiin valitsemiensa partnereiden kanssa.

Orion käyttää lääketutkimukseen ja -tuotekehitykseen keskimäärin noin 15 % lääkeliikeytoimintansa liikevaihdosta. Lääketutkimuksessa ja tuotekehityksessä työskentelee yli 700 henkilöä.

Orionin tutkimus- ja tuotekehitysorganisaatio on asettanut itselleen haasteellisen päämäärän olla alansa paras tutkimusorganisaatio viimeistään vuonna 2017. Organisaation tunnuspiirteitä ovat muiden muassa innovatiivisuutta edistävä ja saatavilla olevan tiedon etsimiseen ja soveltamiseen kannustava johtaminen, organisaatio-rakenne, joka on optimoitu yhtiön strategian mukaiseen toimintaan, ja strategia, jolla saavutetaan tuoteportfolioon tasapaino ja joka mahdollistaa uudet teknologiat.

VAHVUUTENA TIETEELLINEN HUIPPUOSAAMINEN JA ASIANMUKAINEN TEKNOLOGIA

Orionin tieteellisesti ansioituneet tutkijat luovat perustan innovatiiviselle ja tehokkaalle lääketutkimukselle. Tutkimusorganisaatiossa on pienestä koostaan huolimatta käytössään kaikki tarvittavat resurssit ja käytännön kokemuksen kautta karttunut tietotaito, jolla viedä

kehitysprojektit kaikkien vaiheiden läpi ja huolehtia myös myyntilupien hakumenettelyistä ja ylläpitämisestä. Vahvaan osaamiseen liittyy kokonaisvaltainen lääkkeen elinkaaren hallinta. Lääkkeelle voidaan löytää uusia käyttötarkoituksia tai kehittää uusia ja monipuolisempia annostelumuotoja.

Molekyylin profiili ei aina osoittaudu suunniteltuun käyttöön optimaaliseksi. Tutkimukset jatkuvat tällöin varamolekyyleillä. Johtomolekyylejä ja niiden varamolekyylejä kehitetään tietokoneavusteisen molekyylimallinnuksen ja rakennesuunnittelun avulla. Tietokoneavusteinen molekyyliseulonta ja -mallinnus on tehostanut ja nopeuttanut tutkimuksen alkua pääsyä huomattavasti, sillä se vähentää massaseulontatyötä laboratoriossa ja tuottaa monipuolisia ideoita optimaalisista molekyylirakenteista. Tärkeää on myös, että tietokonemalleja voidaan jatkuvasti tarkentaa tutkimusprojektin etenemisen yhteydessä kertyvällä tiedolla.

Teknologian taso on Orionin kaikissa tutkimuslaitoksissa maailmanlaajuisesti kilpailukykyinen. Uusia teknologioita otetaan käyttöön harkitusti silloin, kun ne tuovat lisäarvoa omalle tutkimukselle.

ORIONIN LÄÄKETUTKIMUKSEN KOHDEALUEET

Lääketutkimuksen ydinosaamisalueita ovat valitut kohdeproteiinit, entsyymit ja reseptorit. Orionin erityisenä vahvuutena on tieto tutkittavien kohdeproteiinien rakenteesta, vaikutusmekanismeista soluissa sekä niiden kautta vaikuttavien lääkeaineiden vaikutuksista elimistössä.

Työssä keskitytään muutamille indikaatioalueille, joiden tutkimiseen on kehitetty tehoa ja turvallisuutta ennustavat tutkimusmallit.

COMT-entsyymi

Tieteellisesti korkeatasoinen tietämys COMT-entsyymistä (katekoli-O-metyylitransferaasi) ja sen roolin ymmärtämisestä Parkinsonin taudin hoidossa on ollut keskeinen tekijä Orionin kansainvälistymisessä ja kasvussa tunnetuksi ja luotetuksi Parkinson-taloksi. Tätä linjaa jatkaen Orionin tavoitteena on kehittää uusi, entakaponia vielä tehokkaampi ja pitempään vaikuttava COMT-estäjä.

Alfa₂-reseptorit

Laajaan G-proteiinikytkentäisten reseptorien perheeseen kuuluvien adrenergisten alfa₂-reseptorien tutkimus on synnyttänyt Orionille jo neljä omaa alkuperälääkettä. Tieteellinen perustutkimus on tällä alueella edennyt vauhdilla, ja uusien spesifisten lääkeaineiden suunnitelmallinen kehittäminen alfa₂-reseptorien eri alatyypeille on näköpiirissä. Orion tutkii aktiivisesti alfa_{2C}-reseptorin salpaajien mahdollisuuksia muun muassa skitsofrenian ja masennuksen oireiden hoitoon.

Androgeenireseptori

Orionin urologisten ja onkologisten hoitojen osaamiskeskittymän tutkimukset painottuvat hormonaalisiin tumareseptoreihin. Viime vuosina Orionin tutkijat ovat identifioineet useita mieshormoni- eli androgeenireseptoriin vaikuttavia lääkeaineita. Orion pyrkii kehittämään uusia lääkkeitä, joilla on testosteronin kaltaisia, esimerkiksi

lihassmassaan ja luuhun kohdistuvia positiivisia vaikutuksia, mutta joilta puuttuu eturauhasta suurentava haitallinen vaikutus. Tällä tutkimusalueella on potentiaalia ja hoidollista tarvetta myös uusille eturauhassyöpälääkkeille.

Diagnostiikkatuotteet

Diagnostiikan alalla Orionissa on vahvaa erityisosaamista helppokäyttöisten ja nopeiden menetelmien kehittämisestä etenkin tulehdusperäisten tautien, hormonien, spesifisten proteiinien ja luun aineenvaihdunnan lähitestaukseen. Tuotteiston painopisteen siirtyminen lähi- ja pikatesteihin on suunnannut tuotekehitystä voimakkaasti lähitestejä käyttävien asiakkaiden, pienten klinikoiden ja lääkärinvastaanottojen tarpeiden mukaisesti. Merkittävin tuoteperhe tällä alueella on *QuikRead*®-järjestelmä, jonka kehittämiseen Orion panostaa määrätietoisesti. Tuotekehityksen kohteita ovat myös ainutlaatuisten *UniQ*™-kollageenitestien tyyppiset uudet testit.

VERKOTTUMISEN JA YHTEISTYÖN MERKITYS

Kun yritykselle haetaan uusia ideoita ja tutkimuslinjoja jo olemassa olevien kehitysprojektien lisäksi, verkottumisen tärkeys akatemiutkijoiden ja bioalan yritysten kanssa korostuu. Orion tekee jatkuvasti yhteistyötä sekä suomalaisten että ulkomaisten tutkimusryhmien kanssa. Uusimpia yhteistyöhankkeita ovat intialaisen Aurigenen, ruotsalaisen Oasmian ja suomalaisen Mededian kanssa solmitut yhteistyösopimukset ja Orionin päätös rahoittaa Suomen Molekyylilääketieteen Instituutin, FIMMin, toimintaa.

**Tutkija Markku Kaija asettaa näytettä ilmasuihkumyllyyn
Espoon tuotekehityslaboratoriossa.**

Orionin lääkeinnovaatioita

Detomidiini (eläinrauhoidite Domosedan®), **medetomidiini** (eläinrauhoidite Domitor®) ja **deksmedetomidiini** (ihmislääkkeenä tehohoito-potilaiden rauhoite Precedex®, eläinrauhoidite Dexdomitor®) vaikuttavat useisiin hermojärjestelmiin adrenergisten alfa₂-reseptoreiden kautta. Sitoutuessaan reseptoriin ne aktivoivat sen ja aikaansaavat elimistössä rauhoitustilan, jossa myös stressireaktiot ja kipu lievittyvät. Atipametsoli (eläinrauhoidite vastavaikuttaja Antisedan®) on aine, joka samaisiin alfa₂-reseptoreihin sitoutuessaan estää näiden reseptorien aktivoitumisen. Alfa₂-reseptorien salpaus lisää hermosolujen aktiivisuutta ja aikaansaa heräämisen.

Entakaponi on Orionin merkittävin molekyyli-innovaatio. Se on Parkinsonin taudin hoidossa peruslääkkeenä käytettävän levodopan tehoa lisäävä lääke, jonka vaikutus perustuu levodopan kannalta haitallisen COMT-entsyymien vaikutusten estoon. Entakaponi vaikuttaa Comtess®- ja Comtan® -valmisteissa. Jatkokehityksen tuloksena syntynyt Stalevo® sisältää levodopaa ja sen vaikutusta tehostavia entakaponia ja karbidopaa yhdessä tabletissa. Stalevo- ja Comtess/Comtan-hoito pidentää Parkinson-potilaan päivittäistä toiminnallista aikaa ja parantaa elämänlaatua verrattuna sellaiseen levodopahoitoon, johon ei sisälly COMT-entsyymien estoa.

Levosimendaani on sairaaloiden teho- ja sydänvalvontaosastoilla sydämen vaikeaan vajaatoimintaan suonensisäisesti käytettävän Simdax®-lääkkeen vaikuttava aine. Levosimendaani sitoutuu kalsiumin läsnäollessa sydänlihaksen troponiini C -proteiiniin. Levosimendaani herkistää sydänlihaksen sen soluissa olevalle kalsiumille ja voimistaa siten sydänlihaksen supistuvuutta lisäämättä kuitenkaan sydämen hapenkulutusta. Lisäksi se laajentaa verisuonia avaamalla verisuonien kaliumkanavia, jonka seurauksena verenkierto elintoimintojen kannalta tärkeisiin elimiin paranee. Molemmat vaikutustavat parantavat verenkiertoa sydämen kautta elimistöön ja kudoksiin.

Toremifeeni on antiestrogeni, joka on rintasyöpälääke Farestonin® vaikuttava aine. Sitoutumalla syöpäsolun estrogeeni-reseptoreihin toremifeeni estää elimistön omaa estrogeeniä stimuloimasta syöpäsolun kasvua. Amerikkalainen GTx, Inc. tutkii parhaillaan toremifeenia eturauhassyövän indikaatioihin.

**Lääkkeiden valmistus
vaatii useiden ammatti-
laisten saumatonta
yhteistyötä.**

Toimitusketju

Toimitusketju-organisaation tehtävänä on valmistaa tuotteet ja huolehtia ne asiakkaille oikeaan aikaan mahdollisimman tehokkaasti, taloudellisesti ja varmasti. Toimitusketjussa ja siihen olennaisesti liittyvässä laadunvarmistuksessa työskentelee noin 950 ihmistä yhtiön lääkevalmistetehtailla Espoossa, Turussa ja Kuopiossa. Kukin tehdas on erikoistunut tiettyntyyppiin valmistisiin. Diagnostisten tuotteiden

valmistusta on soveltuvin osin integroitu lääkevalmistuksen toimitusketjuun.

KOKO KETJU ON HALLITAVA AUKOTTOMASTI

Toimitusketjun toiminnoissa on kiinni suuria pääomia. Siksi on tärkeää ohjata koko toimintaa optimaalisesti, mahdollisimman kustannustehokkaasti, toimia korkeilla

Kapasiteetin viisaalla käytöllä voidaan merkittävästi vaikuttaa toimitusketjun kustannustehokkuuteen.

käyttöasteilla ja huolehtia materiaalien ja valmiiden tuotteiden varastojen nopeasta kierrosta. Tässä välttämättömänä apuna on tietojärjestelmä, joka kattaa kaiken hankinnasta, ennusteista ja varastotilanteesta aina asiakasvarastoon asti. Ennakointi on tärkeää, jotta tuotteita on tukkuliikkeissä tarpeen mukaan saatavilla.

Orionin valmistusohjelma käsittää noin 300 lääkevalmistetta. Erilaisten pakkausversioiden määrä on noin 6 000. Esimerkiksi tablettimuotoisia valmisteita tehdään vuodessa yli kaksi miljardia kappaletta. Strategiansa

mukaisesti Orion hyödyntää verkostoitumisen edut myös tuotannossa. Osa tuotteista on järkevää valmistuttaa alihankintana. Orion tekee myös itse sopimusvalmistusta muille lääkeyhtiöille. Kapasiteetin viisaalla käytöllä voidaan merkittävästi vaikuttaa toimitusketjun kustannustehokkuuteen, joka on keskeinen kilpailuvaltti. Tehokkuutta on myös valmistuserien mahdollisimman lyhyt läpimenoaika sekä kyky saada tuotantolinja valmistelluksi nopeasti toisen valmistevahvuuden tai täysin muun valmisteen tekoa varten. Esimerkiksi *Comtess/Comtan*®- ja *Stalevo*®-

tuoteperheisiin sisältyy useita eri valmistevahvuuksia ja -muotoja ja vielä useampia, eri markkinoille meneviä myyntipakkauksia.

Toimitusketjuun kuuluu myös ostotoiminta, joka huolehtii materiaalihankinnoista ulkopuolisilta tavarantoimittajilta. Hankinnoissa pyritään kustannustehokkuuteen keskittämällä varsinkin teknisiä ja pakkausmateriaalihankintoja. Lääkkeiden raaka-aineita sen sijana hankitaan useilta yrityksiltä, sillä niiden valmistajat ovat yleensä erikoistuneet muutamaa aineeseen.

Merkittävimpänä lääkealan toimijana Suomessa Orion on varautunut yhteiskunnan häiriötiloihin huolehtimalla toimintakyvystään myös poikkeuksellisissa oloissa. Tämän varmistamiseksi Orion varastoi tärkeimpiä lääkeaineita sekä lääkkeiden valmistuksessa tarvittavia muita aineita ja pakkausmateriaaleja yli oman tarpeensa.

Vain oikein käytetty lääke auttaa

Lääkepakkauksen potilasohjeessa kerrotaan keskeiset tiedot lääkkeestä ja sen käyttämisestä, ja lisätietoja voi kysyä hoitavalta lääkäriltä tai apteekista. On tärkeää noudattaa annosteluohjeita ja säilyttää lääkkeitä oikeissa olosuhteissa. Valmistetta ei tulisi enää käyttää

pakkauksen merkityn viimeisen käyttöpäivän jälkeen. Ylipäiväytyt lääkkeet tulee palauttaa apteekkiin, joka toimittaa ne asianmukaisesti hävitettäväksi. Tuotevirhettä epäilevän asiakkaan tulisi palauttaa tuote apteekkiin, joka käynnistää palautusketjun lääkeyhtiölle.

Lääkkeen laatu syntyy aukottomassa ketjussa

Orion on sitoutunut kehittämään ja tuottamaan ihmisten hyvinvointia edistäviä korkealuokkaisia lääkkeitä ja diagnostisia tuotteita, joita käytetään sairauksien toteamiseen, hoitoon ja parantamiseen, hoidon seurantaan ja terveyden ylläpitoon. Luonteensa takia toimiala on yhteiskunnan tarkoin valvomaan. Toimintaa ohjaavat erityislainsäädäntö, lukuisat viranomaismääräykset, kattavat lupakäytännöt ja ilmoittamismenettelyt sekä lääkevalvontaviranomaisten suorittamat säännölliset tarkastukset. EU:ssa lääkealan ylin viranomainen on EMEA, European Medicines Agency, ja Yhdysvalloissa FDA, Food and Drug Administration. Suomen kansallinen lääkeviranomainen on Lääkelaitos.

Terveydenhuollon toimialoja koskevan lainsäädännön lisäksi Orionin liiketoimintaa ohjaavat tuotteisiin ja yleensäkin terveydenhuoltoon liittyvät eettiset periaatteet sekä Orionin työyhteisön arvot.

Koko toimintaketjun laadullisina peruslähtökohtina ovat EU:n yhteisiin säännöksiin perustuvien hyvien tuotanto- ja toimintatapojen mukaisuus, prosessien tehokkuus ja toimivuus, tuotteiden turvallisuus ja tasalaatuisuus sekä toimitusvarmuus.

VASTUU LÄÄKKEEN LAADUSTA ON MYYNTILUVAN HALTIJALLA

Lääkelaki edellyttää Orionin vastaavan lääkevalmistajana siitä, että yhtiön tuotteet täyttävät niille lääkelaisissa asetetut vaatimukset ja ovat laadultaan moitteettomia ja että valmistuksessa ja laadun valvonnassa noudatetaan annettuja määräyksiä. Lääkkeen valmistajan on noudatettava hyviä, EU:n yhteisiin säännöksiin perustuvia tuotantotapoja. Tämä koskee myös Orionin alihankintana teettämiä lääkkeitä. Alihankintaan liittyvistä vastuista ja teknisistä yksityiskohdista sovitaan laatusopimuksilla. Lisäksi Orion varmistuu sopimusvalmistajan toiminnan asianmukaisuudesta paikan päällä tehdyin tarkastuksin.

Jokainen lääke on markkinoilla lääkeviranomaisen myöntämällä valmistekohtaisella myyntiluvalla. Myyntiluvan

edellytyksenä on, että valmiste on todettu lääkkeenä tarkoituksenmukaiseksi, ettei sitä voida pitää käyttötarkoituksen huomioon ottaen käyttäjälleen vaarallisena, että valmiste täyttää lääkeaineita, -valmisteita ja -muotoja koskevan virallisen ohjekirjan, farmakopean, mukaiset valmistusta ja laatua koskevat vaatimukset ja että sen koostumus ja muut tiedot on asianmukaisesti ilmoitettu.

Myyntiluvan haltijana Orion vastaa tuotteittensa laadusta ja turvallisuudesta sekä toimitilojensa ja prosessiensa asianmukaisuudesta lääkeviranomaisille.

AUKOTON JÄLJITETTÄVYYS

Lääkeaineita Orion ostaa toimittajilta, joiden toiminnan asianmukaisuus on varmistettu. Kaikki lääkkeiden valmistukseen käytettävät raaka-aineet ja pakkausmateriaalit tarkastetaan ennen niiden hyväksymistä tuotantoon. Lääkkeet valmistetaan hyvien tuotantotapojen ja ennalta varmistettujen prosessien mukaisesti. Jokaisen valmistuneen lääke-erän laatu tarkastetaan ennen sen hyväksymistä markkinoille. Näin menetellen varmistutaan lääkkeiden moitteettomasta turvallisuudesta ja laadusta. Kaikki materiaalit, valmistus- ja laadunvalvontavaiheet ja jakeluun liittyvät vaiheet ovat aukottomasti jäljitettävissä lääkepakkauksen valmistuseränumeron perusteella. Orionilla on jatkuva valmius poistaa lääke-erä tarvittaessa nopeasti sekä tukku- että vähittäisjakelusta. Kaikki lääkkeitä koskevat valitukset ja laatu-poikkeamat rekisteröidään ja selvitetään perusteellisesti.

Lääkkeiden valmistajilta ja markkinoijilta edellytetään äärimmäistä vastuullisuutta potilaiden turvallisuudesta. Lääkkeen turvallisuutta seurataan koko sen markkinoilla olon ajan. Jatkuvalle seurannalle ja viranomaisien ja partnereiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä varmistetaan, että lääkkeen hyödyt lääkettä käyttävällä potilasryhmällä ovat sen aiheuttamia haittoja suuremmat. Orion rekisteröi kaikki tuotteittensa laatua ja haittavaikutuksia koskevat palautteet kaikkialta, missä yhtiön lääkkeitä käytetään, ja arvioi ne järjestelmällisesti.

Orion edistää ympäristön hyvinvointia

Ympäristönäkökohdat ovat Orionille erottamaton osa lääkkeiden ja diagnostisten testien tuottamiseen liittyvää korkeaa laatutasoa. Yhtiö huomioi ympäristövaikutukset tuotteidensa jokaisessa kehitys- ja valmistusvaiheessa. Myös alihankkijoiltaan, tavarantoimittajiltaan ja muilta yhteistyökumppaneiltaan Orion edellyttää samaa korkeaa ympäristöasioiden hallinnan tasoa, jolle yhtiö itse toiminnassaan pyrkii. Yhteistyökumppaneiden toiminnan taso ja sen asianmukaisuus varmistetaan laatusopimuksin, auditoinein ja muin vastaavin menettelyin. Orion kehittää ympäristöasioidensa hallintaa jatkuvasti vähentääkseen toimintansa ympäristökuormitusta.

Ympäristövaikutuksien huomioinnon ottaminen liittyy oleellisena osana myös yhtiön turvallisuuspolitiikkaan, joka velvoittaa tunnistamaan ratkaisujen ympäristövaikutukset, kehittämään toimintaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja laatimaan menettelytavat onnettomuuksien varalle.

PÄÄSTÖT TARKASSA HALLINNASSA

Teknologian taso on Orionin kaikissa laitoksissa korkea. Laboratorioissaan, valmistusprosesseissaan ja laadunvalvonnassaan Orion soveltaa ajanmukaisia menetelmiä, jotka täyttävät sekä kansainvälisten lääkeviranomaisten, markkinointipartnereiden että sopimusvalmistusasiakkaiden laatu-, turvallisuus- ja ympäristövaatimukset. Toimintansa vaikutuksia ympäristöön yhtiö seuraa mittaamalla päästöjä sekä tarkkailemalla jätteiden määriä, aineiden käyttömääriä ja energian kulutusta. Vaikka Orionin tehtailla tuotantomäärät ovat kasvaneet, ympäristöasiat ovat pysyneet hyvin hallinnassa: metyleenikloridipäästöt ovat vähentyneet, jätteiden hyötykäyttöä on voitu lisätä ja energian suhteellista kulutusta vähentää. Ongelmajätteestäkin saadaan talteen huomattava määrä energiaa.

Tuotantotilojen olosuhteille ja puhtaudelle on asetettu tarkat vaatimukset. Lääkevalmisteen fysikaalisen ja mikrobiologisen puhtauden varmistamiseksi valmistusprosessit ovat mahdollisimman suljetut. Tuotantotiloihin sekä sisään tuleva että sieltä poistuva ilma vaihdetaan ja suodatetaan monivaiheisesti. Pölypäästöt ulkoilmaan ovat erittäin vähäiset. Kemiallisten prosessien päästöjä hallitaan tehokkaasti lauhduttimien ja pesurien avulla. Liuotinpäästöt minimoidaan ajanmukaisen prosessitekniikan keinoin ja kehittämällä valmistusprosesseja sellaisiksi, että niissä tarvitaan haihtuvia liuottimia mahdollisimman vähän.

HUKKA ENERGIAKSI

Liuotinaineet ovat lääketuotannossa suurimmat päästöjenhallinnan kohteet. Liuotinainepäästöjä syntyy tuotteita suodatettaessa ja kuivattaessa, valmistettaessa rakeita, päällystettäessä tabletteja sekä pestäessä prosessilaitteita. Haitallisin liuotinaine on metyleenikloridi. Lääkevalmistetuotannossa sen käytöstä on ollut mahdollista luopua, mutta eräissä Fermionin prosesseissa se on edelleen välttämätön, ja toistaiseksi se ei ole korvattavissa muilla aineilla. Metyleenikloridipäästöt on saatu kuitenkin erinomaisen hyvin hallintaan Fermionin Oulun ja Hangon tehtaiden yhteyteen vuonna 2007 rakennetuilla poisto-kaasujen käsittelylaitoksilla, jotka polttavat liuotinhöyryt vaarattomiksi yhdisteiksi ja tuottavat samalla energiaa Fermionin prosesseihin. Hangossa arviolta vain noin 0,5 % käytetyistä liuottimista pääsee haihtumaan ilmaan, kun ympäristölupa sallisi viiden prosentin päästöt. Oulun tehtaalla vastaava päästöraja on 15 prosenttia.

Orion julkaisee tietoja ympäristöasioidensa kehittymisestä kotisivulla www.orion.fi.

Vuosi 2007 on ollut koko Orionissa erityinen ympäristönsuojeluinvestointien vuosi. Fermionin Hangon ja Oulun tehtaille on rakennettu laitokset, jotka polttavat

valmistusprosesseissa syntyvät liuotinhöyryt vaarattomiksi yhdisteiksi ja tuottavat samalla energiaa Fermionin prosesseihin. Kuvassa on Hangon tehtaan poistokaasujen käsittelylaitos.

Orion tarjoaa haasteellisia uramahdollisuuksia monien eri alojen osaajille.

Orion on monipuolisten ammattilaisten työyhteisö

Orionin palveluksessa on noin 3 200 henkilöä. Henkilöstöstä yli 2 600 työskentelee konsernin suomalaisissa toimipisteissä. Ulkomaisissa tytäryhtiöissä ja edustustoissa henkilökuntaa on yhteensä noin 500 kaikkiaan 16 maassa, valtaosa heistä markkinointitehtävissä. Orion on toimialansa suurin työnantaja Suomessa. Yhtiön palveluksessa olevan henkilöstön tehtävänimikkeet kattavat kaikki osa-alueet tutkimuksesta valmistukseen, markkinointiin ja hallintoon.

Keskimääräinen työsuhteen pituus Orionissa on 11,5 vuotta. Työntekijöiden osuus henkilöstöstä on noin 23 % ja toimihenkilöiden 77 %. Vakituksessa työsuhteessa on noin 93 prosenttia ja osa-aikaisen henkilöstön osuus on noin yksi prosentti koko henkilöstöstä.

Lääkeala antaa mahdollisuuden työskennellä kansainvälisessä ympäristössä ja tarjoaa monipuolisia ja haasteellisia uramahdollisuuksia eri alojen osaajille. Orion tarvitsee tehtäviinsä osaajia laajapohjaisesti niin luonnontieteiden, lääketieteen, kaupallisten, matemaattisten, teknisten, informaatiotekniikan kuin humanististenkin tieteiden alueilta. Lääkäriin, proviisorin, farmaseutin, sairaanhoitajan ja laborantin tutkinnot ovat varsin luonteavaa pohjaa orionilaisiin tehtäviin. Lääkeala kouluttaa osaan tarjoamistaan tehtävistä tekijät, muun muassa lääke-esittelijät, itse.

Menestyäkseen Orion haluaa ja tarvitsee palvelukseensa pätevää väkeä. Yhtiön menestys on riippuvainen sen kyvystä rekrytoida, kehittää, kouluttaa ja motivoida ammattitaitoista henkilöstöä. Henkilöstöjohtamisen tavoitteena onkin osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva työyhteisön kehittäminen sekä onnistunut resurssisuunnittelu.

Henkilöstöjohtamisen perustana ovat Orionin arvot sekä henkilöstön oikeudenmukainen kohtelu. Henkilöstöasioissaan Orion noudattaa tinkimättä lainsäädäntöä, työehtosopimuksia, työsuojelumääräyksiä ja muita velvoitteita.

PITKÄJÄNTEISTÄ KEHITTÄMISTÄ

Osaamista ja työyhteisöä kehitetään pitkäjänteisesti. Orionilaiset esimiehet ovat jo vuosia osallistuneet konserninlaajuiseen, orionilaiseen johtamisvalmennukseen. Kehittämisen tuloksia seurataan vuosittain säännöllisin työilmapiirimittauksin sekä johtamisen ja esimiestyön mittareilla.

Henkilöstön osaamista kehitetään jatkuvasti ja systemaattisesti vuosittain käytävien kehityskeskustelujen lähtökohdista. Orionissa on myös mentorointiohjelma. Sen tavoitteena on, että huippuasiantuntijat ja kokeneet esimiehet jakavat tietoa ja kokemusta nuoremmille. Osaamista kehitetään myös urasuunnittelulla ja tarkoituksenmukaisella tehtäväkierrolla. Urasuunnittelun tavoitteena on motivoitunut ja monitaitoinen henkilöstö.

HYVINVOINTIA TYÖSSÄ MONIPUOLISIN KEINAIN

Orion tukee monipuolisin keinoin henkilöstönsä hyvinvointia työssä. Ikäkaarijohtamisen ohjelma tukee kaikenikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien henkilöiden työkykyä. Ikäryhmittäin tehtävissä terveystarkastuksissa arvioidaan työkyky ja sen ylläpitämiseksi tarvittavat toimenpiteet kuten kuntoremonttikurssit, joiden järjestämistä yhtiö tukee. Lisäksi Orion tukee henkilöstönsä vapaa-ajan monipuolista harrastekerhotoimintaa ja tarjoaa henkilöstönsä käyttöön

virkistysalueita eri paikkakunnilla. Liikuntasetelit ovat vilkkaassa käytössä. Työolojen jatkuvaksi kehittämiseksi tehdään järjestelmällisiä työpaikkakäyntejä ja riskikartoituksia.

TYÖTURVALLISUUS KAIKKIEN ASIA

Orionissa turvallisuusasioita johtaa ja valvoo turvallisuuden johtoryhmä. Se vastaa turvallisuustoiminnan kehittämisestä konsernitason ja asettaa kehitystavoitteet turvallisuustoimikunnille.

Yleistason perusohjeita turvallisuudesta ja toiminnasta poikkeamatilanteissa annetaan koko henkilöstölle tarkoitettussa Turvaoppaassa. Ohjeistuksessa painotetaan henkilökunnan velvollisuutta huolehtia turvallisuudesta niin, että turvallisuusohjeita ei tietoisesti rikota, henkilöiden turvallisuutta ei vaaranneta eikä omaisuutta vahingoiteta.

YHTEISTYÖTÄ JA VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA

Orionissa johdon ja henkilöstön välillä käydään säännöllistä vuoropuhelua. Konsernissa toimii Eurooppalainen yritysneuvosto, European Works Council, joka kokoontuu vuosittain. Johto ja henkilöstö tapaavat myös kotimaisissa yhteistyökokouksissa useita kertoja vuodessa. Lisäksi henkilöstöllä on edustaja konsernin johtoryhmässä.

HENKILÖSTÖPOLITIikka EDISTÄÄ TASA-ARVOA

Orion kunnioittaa ihmisoikeuksia. Orionin henkilöstöpolitiikan tavoitteena on edistää eri sukupuolten ja eri-ikäisten tasa-arvoa työyhteisössä. Orionissa henkilön ikä, sukupuoli, uskonto tai etninen tausta ei saa olla syrjivänä tekijänä missään vaiheessa henkilön työsuhteen elinkaaren aikana.

Orion-konsernin henkilöstö maittain joulukuussa 2007

Suomi yhteensä	2 675
Skandinavian maat	131
Saksa	131
Englanti ja Irlanti	59
Muut Euroopan maat	180
Ulkomaat yhteensä	501
Orion-konserni yhteensä	3 176

Yhteystiedot

Orion Oyj

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
E-mail etunimi.sukunimi@orion.fi
Kotisivu www.orion.fi
Y-tunnus 1999212-6

LÄÄKEMYNTI JA -MARKKINOINTI

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
E-mail etunimi.sukunimi@
orionpharma.com
Kotisivu www.orion.fi

Kotimaan lääkemyynti ja -markkinointi

Osoite Kalkkipellontie 2
02650 Espoo
Postiosoite PL 400
02601 Espoo
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 3939

ELÄINLÄÄKKEET

Myynti ja markkinointi

Osoite Tengströminkatu 8
20360 Turku
Postiosoite PL 425
20101 Turku
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 7771

LÄÄKELIIKETOIMINNAN ULKOMAISET MYYNTIYHTIÖT

Orion Pharma AB

Osoite Djupdalsvägen 7
Postiosoite P.O. Box 334
SE-19230 Sollentuna
Sweden
Vaihde +46 8 623 6440
Fax +46 8 623 6480

Orion Pharma AS

Osoite Gjerdrumsvei 8
Postiosoite P.O. Box 4366 Nydalen
NO-0402 Oslo
Norway
Vaihde +47 4000 4210
Fax +47 22 952 064

Orion Pharma A/S

Osoite Møllevvej 9 A
DK-2990 Nivå
Denmark
Vaihde +45 4912 6600
Fax +45 4912 6612

Orion Pharma GmbH

Osoite Notkestrasse 9
D-22607 Hamburg
Germany
Vaihde +49 40 899 6890
Fax +49 40 899 68996

Orion Pharma AG

Osoite Untermüli 11
CH-6300 Zug
Switzerland
Vaihde +41 41 767 4090
Fax +41 41 767 4099

Orion Pharma Kft.

Osoite Xenter 13 Irodaház
H-1139 Budapest
Hungary
Vaihde +36 1 239 9095
Fax +36 1 239 9096

Orion Pharma (UK) Ltd.

Osoite Oaklea Court
22 Park Street, Newbury
Berkshire RG14 1EA
UK
Vaihde +44 1635 520 300
Fax +44 1635 520 319

Orion Pharma (Ireland) Ltd.

Osoite c/o Allphar Services Ltd.
Belgard Road
Tallaght, Dublin 24
Ireland
Vaihde +353 1 404 1600
Fax +353 1 404 1699

Orion Pharma R&D Nottingham

Osoite 2-4 Weekday Cross
Fletcher Gate
Nottingham, NG1 2GB
UK
Postiosoite P.O.Box 6792
Nottingham NG1 1AH
UK
Vaihde +44 115 9487 130
Fax +44 115 9487 139

Orion Pharma Eesti Oü

Osoite Lastekodu Str. 5-24
Tallinn 10115
Estonia
Vaihde +372 66 16 864
Fax +372 66 16 863

UAB Orion Pharma

Osoite Kubiliaus 6
LT-08234 Vilnius
Lithuania
Vaihde +370 5 276 9499
Fax +370 5 276 5209

www.orion.fi

MUUT MYYNTIYKSIKÖT

Orion Corporation in Russia

Osoite Troilinsky per. 3 (floor 3)
119002 Moscow
Russia
Vaihde +7 495 363 5071
Fax +7 495 363 5074

Orion Corporation in Latvia

Osoite Bauskas iela 58-244
Rīga, LV-1004
Latvia
Vaihde +371 745 5563
Fax +371 745 5564

Orion Corporation in Ukraine

Osoite Sholudenko ul 3
Business Center,
office 309
01135 Kiev
Ukraine
Vaihde +380 44 230 4721
Fax +380 44 230 4722

Orion Corporation in Czech Republic and Slovakia

Osoite Zeleny pruh 95/97
140 00 Prague
Czech Republic
Vaihde +420 227 027 263
Fax +420 227 230 661

Orion Corporation in Poland

Osoite Ul. Parandowskiego 19
01-699 Warszawa
Poland
Vaihde/fax +48 22 8 333 177
+48 22 8 321 036
+48 22 8 321 037

LÄÄKEVALMISTETUOTANTO

Espoon tehdas

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 3131

Turun tehdas

Osoite Tengströminkatu 8
20360 Turku
Postiosoite PL 425
20101 Turku
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 7547

Kuopion tehdas

Osoite Volttikatu 8
70700 Kuopio
Postiosoite PL 1780
70701 Kuopio
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 6444

LÄÄKEAINETUOTANTO

Fermion Oy

Osoite Koivu-Mankkaantie 6 A
02200 Espoo
Postiosoite PL 28
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
Fax 09-452 1764

Fermion Oy, Hangon tehdas

Osoite Orioninkatu 2
10900 Hanko
Postiosoite PL 50
10901 Hanko
Vaihde 010 4261
Fax 010 428 3223

Fermion Oy, Oulun tehdas

Osoite Lääketehtaantie 2
90650 Oulu
Vaihde 010 4261
Fax 010 428 3429

ORION DIAGNOSTICA

Orion Diagnostica Oy

Osoite Koivu-Mankkaantie 6 B
02200 Espoo
Postiosoite PL 83
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
Fax 010 426 2794
E-mail orion.diagnostica@
oriondiagnostica.fi
etunimi.sukunimi@
oriondiagnostica.fi
www.orion.fi

Orion Diagnostica AB

Osoite Industrigatan 8
SE-619 33 Trosa
Sweden
Vaihde +46 156 53 360
Fax +46 156 17 355
E-mail info@oriondiagnostica.se
etunimi.sukunimi@
oriondiagnostica.se

Orion Diagnostica AS

Osoite Solbråveien 43
NO-1383 Asker
Norway
Postiosoite P.O. Box 321
NO-1372 Asker
Norway
Vaihde +47 6678 5630
Fax +47 6678 5659
E-mail firmapost@
oriondiagnostica.no
etunimi.sukunimi@
oriondiagnostica.no

Orion Diagnostica Danmark A/S

Osoite Ndr. Strandvej 119 A
DK-3150 Hellebæk
Denmark
Vaihde +45 49 755 050
Fax +45 49 755 055
E-mail orion@oriondiagnostica.dk
etunimi.sukunimi@
oriondiagnostica.dk

Orion Oyj

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
E-mail etunimi.sukunimi@orion.fi
Kotisivu www.orion.fi
Y-tunnus 1999212-6

Viestinnän yhteystietoja

Anne Allo
Viestintäjohtaja
Puh. 010 426 3735
E-mail: anne.allo@orion.fi

Susanna Siira
Sijoittajasuhdepääällikkö
Puh. 010 426 2782
E-mail: susanna.siira@orion.fi

Minna Lyhykäinen
Osastosihteeri
Puh. 010 426 3504
E-mail: minna.lyhykainen@orion.fi

Julkaisujen tilaukset

Orionin julkaisujen tilaajaksi voi rekisteröityä Orion-konsernin kotisivulla olevalla tilauslomakkeella.
Julkaisuja voi tilata myös sähköpostitse osoitteesta corpcom@orion.fi

www.orion.fi

Kuvissa esiintyvät orionilaiset:

- Sivu 2: Varastotyöntekijä Matti Piira
Sivu 3: Opiskelija Heidi Silvennoinen, lääketyöntekijä Joni Mild
Sivu 4: Tutkimusapulainen Tiina Järvinen, pakkaaja Tuula Talasterä
Sivu 7: Laborantti Kirsi Haaja, opiskelija Heidi Silvennoinen
Sivu 8: Business manager Stiina Ylikangas (vas.), osastopäällikkö Eeva-Riitta Kultalahti, talouspäällikkö Kari Kantola, tutkija Mikko Mäkelä
Sivu 11: Toimitusjohtaja Timo Lappalainen
Sivu 17: Lääke-esittelijä (1.12.2007 alkaen tuotepäällikkö) Camilla Nyberg
Sivu 28: Jauhaja, pakkaaja Kirsi Heinonen
Sivu 32: Tutkija Kari Vahervuo, tutkija Bert Van Veen
Sivu 33: Tutkimusapulainen Lari Saukko, opiskelija Heidi Silvennoinen
Sivu 34: Tutkimusapulainen Satu Paalanen
Sivu 35: Tutkija Marko Kaija
Sivu 36: Varastotyöntekijä Matti Piira, varastotyöntekijä Ville Nyberg, varastonhoitaja Ossi Heikkinen
Sivu 37: Massanvalmistaja Säde Lindell, massanvalmistaja Oke Kallio
Sivu 38: Laborantti Kirsi Haaja, pakkaaja Henriette Piironen
Sivu 39: Pakkaaja Tuula Talasterä, venttilähettäjä Kivo Pennanen
Sivu 40: Laborantti Kirsi Haaja
Sivu 44: Tutkimusapulainen Maria Laaksonen, tutkimusapulainen Tiina Järvinen, varastotyöntekijä Matti Piira, talouspäällikkö Kari Kantola, tutkija Mikko Mäkelä
Sivu 46: Massanvalmistaja Oke Kallio, business manager Stiina Ylikangas, osastopäällikkö Eeva-Riitta Kultalahti, venttilähettäjä Kivo Pennanen
Sivu 47: Lääke-esittelijä (1.12.2007 alkaen tuotepäällikkö) Camilla Nyberg, pakkaaja Tuula Talasterä, kuorma-autonkuljettaja Mauri Kaikkonen

AD ja taitto: Toni Talvenheimo / Alma Media Lehdentekijät Oy
Valokuvat: Susanna Kekkonen, Mervi Ahlroth ja Orion Oyj:n kuva-arkisto
Repro: Faktor Oy
Kirjapaino: Punamusta, Joensuu 2008
Kannet: Galerie Art Matt 250 g
Sisäsivut: Galerie One Silk 115 g

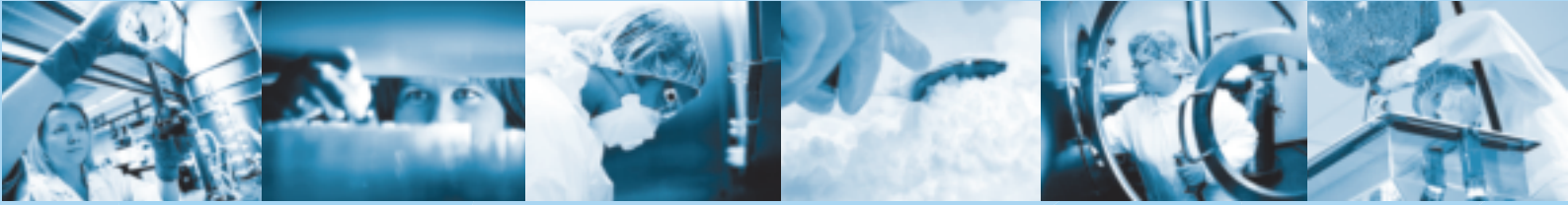
441 619
Painotuote

HYVINVOINTIA RAKENTAMASSA

Tilinpäätös 2007

Orion

Orion Oyj on suomalainen pörssiyhtiö, joka kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille. Saavutuksillaan Orion on ollut rakentamassa suomalaisten hyvinvointia jo yli 90 vuotta. Orionin asiakaspiiri koostuu pääasiassa sairaanhoidon ja terveydenhuollon palveluntuottajista ja ammattilaisista, kuten lääkärit ja eläinlääkärit, apteekit, sairaalat, terveyskeskukset, lääkäriasemat ja laboratoriot.

Lääkeliiketoiminnan osuus Orionin liikevaihdosta on noin 95 %. Huomattava osa liikevaihdosta muodostuu omista, patenttien suojaamista lääkekeksinnöistä. Parkinsonin taudin hoidossa käytettävät omat alkuperälääkkeet *Stalevo*® ja *Comtess*®/*Comtan*® ovat Orionin merkittävimmät maailmanlaajuisesti myydyt tuotteet.

Orion tekee intensiivistä tutkimusta tavoitteenaan aikaansaada uusia innovatiivisia alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille. Tuote- ja tutkimusstrategian ydinterapia-alueita ovat keskushermostosairaudet, sydänsairaudet ja tehohoito sekä urologiset ja onkologiset hoidot. Alkuperälääkkeiden kansainvälisessä markkinoinnissa Orion toimii lisenssisopimuksiin perustuvassa yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa.

Orionilla on myös monipuolinen valikoima geneerisiä, patenttisuojusta vapautuneita, reseptivalmisteita, sairaalalääkkeitä ja itsehoitotuotteita. Niiden liikevaihto tulee pääosin Suomesta, muista Pohjoismaista, Saksasta sekä uusista EU-maista. Eläinlääkkeissä Orionilla on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa. Fermion-yksikössään Orion valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä omiin tuotteisiinsa että muille lääkeyhtiöille.

Orionin diagnostisia testejä käytetään laajalti eri puolilla maailmaa taudinmäärityksen apuna ja hoidon seurannassa. Painopiste on helppokäyttöisissä lähi- ja pikatesteissä. Johtava tuote on *QuikRead*® CRP -tulehdustesti.

Orionin strategisena tavoitteena on kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit halliten. Orion vahvistaa läsnäoloaan Euroopassa. Yhtiö vauhdittaa kasvuaan myös tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostoin sekä lisenssisopimuksin. Parhaat pitkän aikavälin orgaanisen kasvun mahdollisuudet Orion näkee omissa alkuperälääkkeissä.

4	Tietoja osakkeenomistajille
7	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 2004–2007
10	Toimitusjohtajan katsaus
12	Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2007
31	Konsernitilinpäätös (IFRS)
32	Tuloslaskelma
33	Tase
34	Laskelma oman pääoman muutoksista
35	Rahavirtalaskelma
36	Liitetiedot
58	Konsernin tunnusluvut 1–12/2007
58	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
59	Osakekohtaiset tunnusluvut
60	Tunnuslukujen laskentaperusteet
61	Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)
61	Tuloslaskelma
62	Tase
63	Rahoituslaskelma
64	Liitetiedot
74	Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta 1.1.–31.12.2007
75	Tilintarkastuskertomus
76	Orion Oyj:n hallitus 31.12.2007
78	Orion-konsernin johtoryhmä 1.1.2008

Tietoja osakkeenomistajille

Varsinainen yhtiökokous tiistaina 25.3.2008

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 25.3.2008 klo 14.00 Helsingin Messukeskuksen Amfi-salissa, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki.

Kokouksessa käsitellään:

1. Yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5. luvun 3 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat
2. Hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle sen mukaisesti kuin yhtiökokouskutsussa ilmoitetaan.

Kutsu yhtiökokoukseen on julkaistu Helsingin Sanomissa perjantaina 8. helmikuuta 2008. Kutsu pidetään nähtävillä myös yhtiön kotisivulla osoitteessa www.orion.fi yhtiökokouspäivään asti.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään maanantaina, maaliskuun 17. päivänä 2008 ennen klo 12.00.

Ilmoittautuminen pyydetään tekemään joko kirjallisesti osoitteella Orion Oyj, Osakeasiat, PL 65, 02101 Espoo, puhelimitse numeroon 010 426 5252, telefaxilla numeroon 010 426 2323 tai internetissä yhtiön kotisivulla www.orion.fi noudattaen siellä annettuja ohjeita. Kirjeitse, telefaxilla tai internetin välityksellä ilmoitauduttaessa ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä.

Osingonmaksu

Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen voitonjaoksi 31.12.2007 päättyneeltä tilikaudelta, osinko 1,00 euroa osakkeelta maksetaan sille, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 28.3.2008 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingon maksupäivä on 4.4.2008. Osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakekirjojaan arvo-osuusjärjestelmään osingonjaon täsmäytyspäivään mennessä, osinko maksetaan vasta osakkeiden arvo-osuusjärjestelmään siirtämisen jälkeen.

Orionin julkaisut ja niiden jakelu

Orion Oyj:n taloudelliset katsaukset ja Orion-lehti julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomus sekä Orion-lehti postitetaan osakkaille Arvopaperikeskuksen ylläpitämän osakasrekisterin mukaisiin osoitteisiin. Pörssi- ja lehdistötiedotteet ja taloudelliset katsaukset julkaistaan myös konsernin kotisivulla www.orion.fi. Muut kuin osakkeenomistajat voivat rekisteröityä julkaisujen tilaajaksi Orion Oyj:n kotisivulla olevalla tilauslomakkeella. Julkaisuja voi tilata myös Orionin viestinnästä sähköpostitse osoitteesta corpcom@orion.fi

Osakkaiden osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa osoitteenmuutoksistaan kaikkiin niihin arvo-osuusrekistereihin, joissa osakkeenomistajalla on arvo-osuustilejä.

Orionin kalenterissa 2008

Yhtiökokoukseen ilmoittautuminen päättyy	17.3.2008 klo 12.00
Varsinainen yhtiökokous	25.3.2008
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	28.3.2008
Osingon maksupäivä.....	4.4.2008
Osavuositarkastus 1–3/2008	25.4.2008
Osavuositarkastus 1–6/2008	5.8.2008
Osavuositarkastus 1–9/2008	28.10.2008

Sijoittajakontaktit

Susanna Siira
Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 010 426 2782
E-mail: susanna.siira@orion.fi

Jari Karlson
Talousjohtaja
Puh. 010 426 2883
E-mail: jari.karlson@orion.fi

Arvioita Orionista sijoituskohteena

Arvioita Orionista sijoituskohteena saa mm. seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeistä. Orion ei vastaa analytikoiden esittämistä mielipiteistä.

ABG Sundal Collier
www.abgsc.com

ABN AMRO Securities
www.abnamro.com

Blue Oak Capital
www.blueoakcapital.com

Credit Suisse Equity Research
www.credit-suisse.com

Danske Bank
www.danskebank.com

Dresdner Kleinwort
www.drkw.com

eQ Pankki
www.eqonline.fi

Evli Pankki
www.evli.com

Gliitnir
www.gliitnir.fi

Goldman Sachs International
www.gs.com

Handelsbanken Capital Markets
www.handelsbanken.fi

Landsbanki
www.landsbanki.com

Pohjola Pankki
www.pohjola.fi

SEB Enskilda Equity Research
www.seb.fi

Standard & Poor's
www.standardandpoors.com

Öhman Equities
www.ohman.se

Päivitetyt tiedot Orionia seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeistä löytyvät osoitteesta www.orion.fi/sijoittajille.

Orionin vuosikooste 2007

Pörssitiedotteet vuonna 2007

Julkaisuaika	Tiedotteen otsikko ja aihe
24.01.2007	Muutos Orion-konsernin johtoryhmässä 1.2.2007 alkaen
24.01.2007	Orionin noin 30:lle avainhenkilölle osakepohjainen kannustinjärjestelmä
29.01.2007	Orionin varsinaisessa yhtiökokouksessa valittavaa hallitusta koskeva nimitysvaliokunnan suositus
06.02.2007	Tiedote Orion Oyj:n tilinpäätöksestä tilikaudelta 1.7.–31.12.2006
06.02.2007	Orion-konsernin taloudellinen katsaus (proforma) kaudelta 1–12/2006
06.02.2007	Orion tiedottaa Simdaxia koskevien neuvottelujen etenemisestä
06.02.2007	Orion Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 2.4.2007 käsiteltävät asiat
01.03.2007	Orion-konsernin vuosikertomus 2006 on ilmestynyt
08.03.2007	Korjaus Orion Oyj:n vuosikertomuksen 2006 tietoihin hallituksen jäsenten osakeomistuksista
02.04.2007	Tiedote Orion Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä 2.4.2007
02.04.2007	Jukka Ylppö Orion Oyj:n hallituksen varapuheenjohtajaksi. Valiokuntien kokoonpanot
25.04.2007	Orionin partneri päättänyt olla jatkamatta levosimendaanin (Simdax) kehitysohjelmia Yhdysvalloissa
25.04.2007	Orion-konsernin osavuosikatsaus kaudelta 1–3/2007
06.08.2007	Orion-konsernin osavuosikatsaus kaudelta 1–6/2007
06.08.2007	Orionin hallituksen päätös omien osakkeiden hankinnasta
13.08.2007	Orion kommentoi entakaponin (Orionin alkuperälääke Comtan ®) geneeristä versiota koskevaa USA:n myyntilupahakemusta
11.09.2007	Orion Oyj:n toimitusjohtaja vaihtuu 1.1.2008
13.09.2007	Orion haastaa oikeuteen geneeristen lääkkeiden yhtiöitä Yhdysvalloissa puolustaakseen entakaponipatenttejaan (Orionin alkuperälääke Comtan ®)
01.10.2007	Orion kommentoi alkuperälääke Stalevon ® geneeristä versiota koskevaa USA:n myyntilupahakemusta
24.10.2007	Orion-konsernin osavuosikatsaus kaudelta 1–9/2007
24.10.2007	Orion-konsernin taloudellisten katsausten julkaisupäivät vuonna 2008
24.10.2007	Orion Oyj:n nimitysvaliokunnan kokoonpano
13.11.2007	Orion haastaa oikeuteen Sun Pharmaceuticals -yhtiöt Yhdysvalloissa puolustaakseen Stalevo ® -lääkettä suojaavaa patenttiaan
15.11.2007	Nimityksiä Orion-konsernin johtoryhmään alkaen 1.1.2008
27.11.2007	Orion Oyj:n Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 §:n mukainen ilmoitus

Pörssi-ilmoitukset vuonna 2007

18.01.2007	223 000 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
26.01.2007	70 000 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
19.04.2007	Orion Oyj:n yhtiöjärjestyksen muutokset merkitty kaupparekisteriin 19.4.2007
26.04.2007	905 839 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
21.05.2007	532 051 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
21.06.2007	335 315 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
06.07.2007	100 000 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
31.08.2007	398 000 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
07.11.2007	171 347 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi
17.12.2007	260 000 Orionin A-osaketta muunnettu B-osakkeiksi

Pörssitiedotteet ja -ilmoitukset ovat saatavilla yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.orion.fi/sijoittajille.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 2004–2007

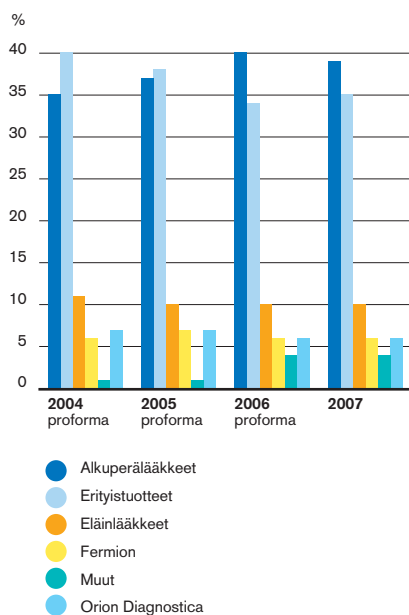
Orionin avainlukuja 2004–2007

	2004 Proforma	2005 Proforma	2006 Proforma	2007	Muutos %
Liikevaihto, milj. EUR	553,0	585,6	641,1	683,6	+6,6%
Liikevoitto, milj. EUR	105,3	155,2	196,7	194,0	-1,4%
% liikevaihdosta	19,0%	26,5%	30,7%	28,4%	
Voitto ennen veroja, milj. EUR	104,1	154,3	197,3	195,5	-0,9%
% liikevaihdosta	18,8%	26,3%	30,8%	28,6%	
Tuloverot, milj. EUR	30,8	40,4	52,2	50,0	-4,1%
Osingonjako, milj. EUR	-	-	141,3	141,3	
Osingonjakosuhte, %	-	-	97,1%	97,1%	
T&K-menot, milj. EUR	78,4	80,1	84,1	97,6	+16,0%
% liikevaihdosta	14,2%	13,7%	13,1%	14,3%	
Investoinnit, milj. EUR	19,6	23,7	25,5	35,3	+38,1%
% liikevaihdosta	3,5%	4,0%	4,0%	5,2%	
Taseen loppusumma, milj. EUR	551,3	605,1	588,1	589,5	+0,2%
Omavaraisuusaste, %	54,1%	65,6%	75,4%	75,9%	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	2,2%	-28,7%	-22,6%	-19,3%	
Korollinen vieras pääoma, milj. EUR	75,0	10,5	9,8	4,0	-58,9%
Koroton vieras pääoma, milj. EUR	179,9	197,8	134,8	138,1	+2,5%
Rahavarat, milj. EUR	68,4	124,5	110,0	90,4	-17,8%
Sijoitetun pääoman tuotto, %	24,8%	40,7%	46,5%	43,8%	
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	19,7%	32,9%	34,5%	32,7%	
Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,55	0,83	1,03	1,03	-0,2%
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,22	2,86	3,14	3,17	+0,9%
Henkilöstömäärä kauden lopussa, henkilöä	2 961	3 003	3 061	3 176	+3,8%
Palkat ja palkkiot, milj. EUR	116,3	118,7	123,7	131,6	+6,4%

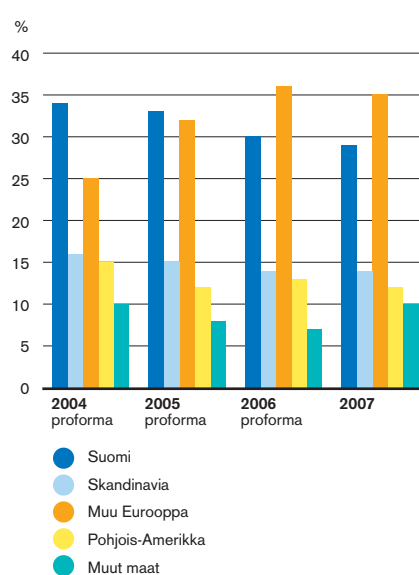
Proforma-luvut kausilta ennen 1.7.2006 perustuvat jakautuneen Orionin tilinpäätöksistä eriytettyihin vertailukelpoisiin lukuihin. Osinkoa koskevat luvut ovat laskettavissa jakautumisen jälkeisille kausille.

Vuoden 2007 osinkoa koskevat luvut perustuvat hallituksen ehdotuksen mukaiseen osinkoon.

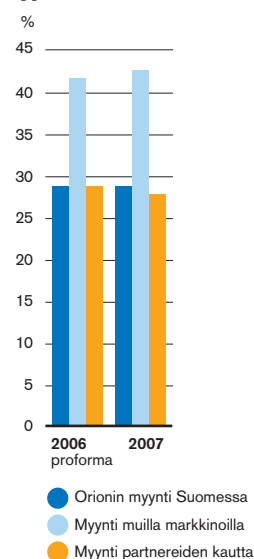
Liikevaihdon jakauma liiketoiminnoittain

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

Liikevaihdon jakauma myyntiverkostoittain

Liikevaihto liiketoimintasegmenteittäin

milj. EUR	2004 Proforma	2005 Proforma	2006 Proforma	2007	Muutos %
Lääkeliiketoiminta	515,5	547,0	601,4	643,3	+7,0%
Alkuperälääkkeet	196,5	214,9	256,6	270,8	+5,5%
Erityistuotteet	218,9	224,3	218,7	241,5	+10,4%
Eläinlääkkeet	58,6	59,5	63,3	66,8	+5,5%
Fermion	34,1	38,4	38,5	38,1	-1,0%
Muut	7,4	9,9	24,2	26,1	+7,9%
Diagnostiikkaliiketoiminta	39,4	40,8	41,5	42,0	+1,2%
Konsernierät	-1,9	-2,1	-1,8	-1,7	-4,6%
Konserni yhteensä	553,0	585,6	641,1	683,6	+6,6%

Liikevoitto liiketoimintasegmenteittäin

milj. EUR	2004 Proforma	2005 Proforma	2006 Proforma	2007	Muutos %
Lääkeliiketoiminta	108,5	154,7	189,9	199,0	+4,8%
Diagnostiikkaliiketoiminta	5,8	6,3	6,6	6,5	-1,9%
Konsernierät	-9,0	-5,7	0,2	-11,4	
Konserni yhteensä	105,3	155,2	196,7	194,0	-1,4%

Lääkeliiketoiminnan avainlukuja

milj. EUR	2004 Proforma	2005 Proforma	2006 Proforma	2007	Muutos %
Liikevaihto	515,5	547,0	601,4	643,3	+7,0%
Liikevoitto	108,5	154,7	189,9	199,0	+4,8%
% liikevaihdosta	21,0%	28,3%	31,6%	30,9%	
Investoinnit	17,2	21,1	23,1	32,5	+40,7%
Myyntituotot omista alkuperälääkkeistä	194,1	227,2	275,2	292,3	+6,2%
T&K-menot	75,1	76,5	79,7	93,4	+17,1%
Henkilöstömäärä tarkastelukauden lopussa	2 643	2 665	2 742	2 864	+4,4%

Diagnostiikkaliiketoiminnan avainlukuja

milj. EUR	2004 Proforma	2005 Proforma	2006 Proforma	2007	Muutos %
Liikevaihto	39,4	40,8	41,5	42,0	+1,2%
Liikevoitto	5,8	6,3	6,6	6,5	-1,9%
% liikevaihdosta	14,7%	15,4%	15,9%	15,4%	
Investoinnit	1,4	1,8	1,4	1,6	+7,5%
Henkilöstömäärä tarkastelukauden lopussa	318	304	289	283	-2,0%

Liikevaihto vuosineljänneksittäin

milj. EUR	Q4/07	Q3/07	Q2/07	Q1/07	Q4/06	Q3/06	Q2/06 Proforma	Q1/06 Proforma
Lääkeliiketoiminta	163,9	154,7	156,8	167,9	152,1	139,9	146,4	162,9
Diagnostiikkaliiketoiminta	10,5	9,4	10,3	11,8	10,4	9,5	10,4	11,2
Konsernierät	-0,4	-0,3	-0,5	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5
Konserni yhteensä	174,0	163,8	166,6	179,2	162,2	149,0	156,3	173,5

Liikevoitto vuosineljänneksittäin

milj. EUR	Q4/07	Q3/07	Q2/07	Q1/07	Q4/06	Q3/06	Q2/06 Proforma	Q1/06 Proforma
Lääkeliiketoiminta	42,1	50,6	45,6	60,7	39,5	45,1	43,3	62,0
Diagnostiikkaliiketoiminta	0,1	1,3	1,8	3,2	0,6	1,5	1,7	2,8
Konsernierät	-3,1	-2,2	-3,2	-2,9	-3,5	7,7	-2,1	-1,9
Konserni yhteensä	39,1	49,6	44,3	61,1	36,6	54,3	42,9	62,9

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma vuosineljänneksittäin

milj. EUR	Q4/07	Q3/07	Q2/07	Q1/07	Q4/06	Q3/06	Q2/06 Proforma	Q1/06 Proforma
Suomi	53,7	48,6	48,6	50,1	49,0	45,2	45,4	44,8
Skandinavia	24,3	23,8	25,3	24,1	23,4	21,2	24,2	22,5
Muu Eurooppa	57,5	56,0	57,5	63,7	58,4	52,8	52,7	69,6
Pohjois-Amerikka	16,6	20,4	20,1	24,1	22,0	20,1	20,5	20,4
Muut maat	21,9	15,0	15,1	17,1	9,4	9,7	13,4	16,2
Konserni yhteensä	174,0	163,8	166,6	179,2	162,2	149,0	156,3	173,5

Orionin 10 suurimman lääkevalmisteen liikevaihto

milj. EUR		2006 Proforma	2007	Muutos %
Stalevo	Parkinsonin tauti	111,3	126,9	+14,0%
Comtess/Comtan	Parkinsonin tauti	74,7	73,3	-1,9%
Dexdomitor*, Domitor, Domosedan ja Antisedan	eläinrauhotteet	26,3	27,5	+4,6%
Easyhaler	astma	15,9	17,3	+9,1%
Divina-sarja	vaihdevuosioreet	16,2	15,9	-1,8%
Burana	tulehdus, kipu	12,0	15,6	+29,2%
Simdax	sydämen vajaatoiminta	13,2	15,1	+14,5%
Enanton	eturauhassyöpä	13,3	12,9	-2,9%
Calcimagon	osteoporoosi	11,7	11,7	-0,4%
Marevan	verenohennus	7,0	8,3	+19,6%
Yhteensä		301,4	324,3	+7,6%
Osuus lääkeliikevaihdesta		50%	50%	

* Dexdomitor on sisällytetty uutena tuotesarjaan, vertailutiedot ovat muuttuneet sen mukaisesti.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2007 oli 90-vuotiaan Orionin ensimmäinen täysi tilivuosi kesällä 2006 toteutetun jakautumisen jälkeen. Keskeisten tunnuslukujen valossa vuosi sujui menestyksellisesti.

Kaikki viisi liiketoimintaamme ovat hyvässä tuloksetekokunnossa ja niiden tuloksissa alkaa heijastua laadittu strategia. Verkottuminen kautta koko toimintaketjun on siinä yksi painava ja toistuva ilmaus. Tämän keinojen olemme ottaneet käyttöön laajasti. Olemme solmineet muiden lääkeyhtiöiden kanssa lisensiointisopimuksia, joiden ansiosta tuotteistomme on tullut noin 50 uutta valmistetta varsinkin Erityistuotteet- ja Eläinlääkkeet-tulosyksiköiden kasvua kiihdyttämään. Toisaalta olemme lisensioineet myös omien valmisteidemme markkinointioikeuksia muille yhtiöille. Erinomainen esimerkki on Easyhaler®-tuotteiston myynnin laajentuminen Turkkiin, jossa sitä alkoi tämän vuoden alussa myydä pitkäaikainen kumppanimme ja Turkin suurin lääkeyhtiö Abdi Ibrahim.

Alkuperälääkkeiden liiketoiminnassa Parkinson-lääkkeet Stalevo® ja Comtess®/Comtan® ovat edelleen kirkaat tähtemme. Näiden lääkkeiden hyvän myyntimenestyksen myötä Orion liittyi Yhdysvalloissa siihen lääkeyhtiöiden suureen joukkoon, jonka osana on puolustaa alkuperälääkkeitään ja niitä Yhdysvalloissa suojaavia patentejaan ennen aikaiselta geneeriseltä kilpailulta. Patenteihimme kohdistetut haasteet olivat odotettavissa ennemmin tai myöhemmin sikäläisen oikeuskäytännön nojalla, ja on selvää, että Orion puolustaa oikeuksiaan.

Hyvä jatkunut menestyksemme Suomen lääke markkinoilla oli kovassa kilpailussa hieno saavutus. Onnistuimme pitämään Orionin kirkaasti kärjessä 9 prosentin markkinaosuudella. Myyntimme Suomessa myös kasvoi nopeammin kuin koko lääkemyynti Suomessa yhteensä. Tärkeä tavoitteemme on säilyttää jatkossakin Orionin asema Suomen terveydenhuollon ykkösbrändinä.

Eläinlääkkeissä saavutimme Pohjoismaissa johtavan markkinoijan aseman. Dexamitor®-rauhoituksen lanseeraus Euroopassa ja Yhdysvalloissa yhteistyössä pitkäaikaisen kumppanimme Pfizerin kanssa oli suuri ponnistus ja pitkän työn onnistunut tulos.

Mittava kliininen STRIDE-PD-tutkimusprojektimme Stalevolla etenee vakaasti. Uusina ohjelmina käynnistyivät MIDEX ja PRODEX

deksmedetomidinilla Euroopassa sekä levosimendaanilla tehtävä LEVET-ohjelma eläinlääkepuolella. Vuoden aikana aloitetuista tutkimusyhteistyön kumppanuuksista mainittakoon esimerkkinä intialaisen Aurigene-yhtiön kanssa solmittu onkologisiin lääkekeksintöihin tähtäävä yhteistyö, jonka tuottamien aihoiden mahdolliseen jatkokehitykseen Orionilla on yksinoikeudet.

Uusiutuva tuotteisto ja laajeneva markkina-alue luo tietysti paineita toimitusketjun hallintaan. Tekemisen määrän ja tuotannon volyymin kasvu ohella lääketuotannon tuottavuus on huomattavasti parantunut. Useimmat valmistuslinjat toimivat 2- ja 3-vuorotyössä, mikä osoittaa korkeaa kapasiteetin käyttöastetta ja kertoo myös henkilökuntamme kehittymisestä moniosaajiksi. Meille luonteva ja viisas toimintatapa on verkostoitua, tehdä tietyt vaiheet itse ja teettää osa alihankintana, johon kuuluu myös sopimusvalmistus muille lääkeyhtiöille.

Olemme rakentaneet Orionia määrätietoisesti ja suurella sydämellä. Hyvät tuloksemme ovat osoitus siitä, että kaikki yli kolme tuhatta orionilaista ovat sitoutuneet yhtiön kehittämistavoitteisiin ja kaksi vuotta sitten vahvistettuun Eurooppa-orientoituneeseen kasvustrategiaamme. Vuoden 2007 aikana saamamme näytöt strategiamme toimivuudesta keskisen ja itäisen Euroopan markkinoilla antavat aiheen jatkaa kasvupyrkimyksiä.

Kiitän edeltäjäni, vuorineuvos Jukka Viinasta hänen lähes kahdeksan vuoden työstään Orionissa. Jukan johdolla Orion kävi läpi laajan rakennemuutoksen nykyiseen lääketeollisuuteen ja diagnostiikkaan keskittyväksi yhtiöksi.

Kiitän kaikkia orionilaisia, jotka ovat jälleen osoittaneet mitä korkeinta sitoutumista yhtiön viemiseksi eteenpäin potilaiden ja asiakkaiden parhaaksi. Kiitän myös asiakkaitamme, joiden kanssa meillä on etuoikeus tehdä työtä ja joiden luottamuksen joudumme ansaitsemaan joka päivä.

Espoossa 7. helmikuuta 2008

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2007

Orion Oyj jakautui 1.7.2006 kahdeksi erilliseksi pörssiyhtiöksi: Orion Oyj:ksi ja Oriola-KD Oyj:ksi. Nykyinen Orion Oyj muodostui jakautuneen Orionin lääke- ja diagnostiikkaliiketoiminnoista.

Jakautumisen seurauksena virallinen vertailukausi tilikaudelle 2007 on 1.7.–31.12.2006. Selkeyden vuoksi tässä katsauksessa vertailukautena käytetään kuitenkin pääsääntöisesti proforma-lukuja koko kalenterivuodelta 2006. Kaikki proforma-luvut ennen 1.7.2006 perustuvat jakautuneen Orionin tilinpäätöksistä eriyettyihin vertailukelpoisin lukuihin. Paikoitellen, erityisesti taloudellisen katsauksen yhteydessä, vertailulukuina käytetään proforma-lukujen lisäksi virallista vertailukautta vuodelta 2006. Näissä tapauksissa vertailukausi ilmoitetaan erikseen. Proforma-luvut ovat tilintarkastamattomia.

Konsernin raportoinnissa ei tapahtunut muutoksia tarkastelukaudella.

KATSUSKAUDEN TAPAHTUMIA

Tammikuun lopussa Parkinson-lääke Comtan® (entakaponi) sai Japanissa myyntiluvan ja hinta- ja korvattavuuspäätöksen saatuaan Novartis toi tuotteen markkinoille heinäkuussa.

Huhtikuussa Orion aloitti yhteistyön intialaisen Aurigene Discovery Technologies, Ltd -lääketutkimusyhtiön kanssa tavoitteenaan löytää uusia lääkeaineita syöpäsairauksien hoitoon.

Huhtikuussa Orion ilmoitti partnerinsa Abbottin päättäneen olla jatkamatta levosimendaanin (Simdax®) kehitysohjelmia Yhdysvalloissa. Simdaxia käytetään sydämen vajaatoiminnan hoitoon.

Kesäkuussa Orion solmi tutkimusyhteistyö- ja optiosopimuksen suomalaisen Medeia Therapeutics Oy:n kanssa. Yhtiöt pyrkivät kehittämään uudentyyppisiä lääkeaineita keskushermoston rappeumasairauksiin.

Kesäkuussa Orionin Divigel®-valmiste (estradioli) sai Yhdysvalloissa myyntiluvan. Valmistetta käytetään kuumina aaltoina ilmenevien vaihdevuosioreiden hoitoon. Heinäkuussa Divigelin markkina-alue laajeni jälleen, kun se sai myyntiluvan Japanissa.

Pitkävaikutteinen Enanton® (leuproreliiniasettaatti) sai myyntiluvan heinäkuussa Suomessa ja syyskuussa Ruotsissa. Valmistetta käytetään pitkälle edenneen eturauhassyövän hoitoon. Uusi annosvahvuus pidentää hoitoväliä kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Orion myy Enantonia Pohjoismaissa Takeda-yhtiön lisenssillä.

Elokuussa Yhdysvaltain lääkeviranomainen FDA myönsi myyntiluvan Stalevo®-Parkinson-lääkkeen (levodopa, karbidopa, entakaponi) uudelle, 200 mg:n annosvahvuudelle, joka tuo lisää joustavuutta Stalevo-hoitoa saavien Parkinson-potilaiden lääkitykseen. Uusi, aiempia suurempi vahvuus täydentää Stalevon jo markkinoilla olevia 50, 100 ja 150 mg:n tablettivahvuuksia.

Lokakuussa tapahtui räjähdys Ekokem Oy Ab:n poistokaasujen käsittelylaitoksella, joka sijaitsee Hangossa Fermionin lääkeaine-tehtaan tehdasalueella. Koekäyttövaiheessa tapahtuneessa räjähdysonnettomuudessa menehtyi yksi Ekokemin työntekijöistä. Helmikuun alussa laitos otettiin uudelleen käyttöön. Ekokem vastaa itsenäisesti käsittelylaitoksen investoinnista, toiminnasta sekä käyttökustannuksista.

Joulukuussa päättyi osteoporoosilääke Calcimagonin lisenssi-sopimus noin vuosi ennen sopimuksen aiottua umpeutumista. Tähän liittyen Orion sai 5,8 milj. EUR kertakorvauksen vuoden 2007 viimeisellä vuosineljänneksellä. Saksassa myydyin tuotteen liikevaihto vuodelta 2007 oli 11,7 milj. EUR.

Joulukuussa Orion perusti edustuston Intiaan, Mumbaiin. Edustuston rooli on edistää yhteistyötä intialaisten partnereiden kanssa, auttaa ostettujen tuotteiden ja palvelujen laadun varmistamisessa sekä löytää uusia liiketoimintamahdollisuuksia Intiasta.

Geneeristen lääkkeiden liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden Yhdysvaltain lääkeviranomaisille jättämiä entakaponituotteiden myyntilupahakemuksia on käsitelty erikseen kohdassa "Oikeudenkäynnit ja vahingonkorvausvaatimukset".

Geneeristen lääkkeiden sisäänlisensioinnin ja tuotelanseeraukset jatkuivat tasaisesti koko vuoden. Uudet lanseeraukset keskittyivät erityisesti itäisen Euroopan alueelle ja Venäjälle.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tammikuun lopussa Orion Oyj sai tietoonsa markkinointikumppanilta Novartikselta, että Novartiksen tekemässä kolmannen vaiheen kliinisessä FIRST-STEP-tutkimuksessa saatiin tilastollisesti merkitsevä positiivinen päämuuttujan tulos. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, saadaanko Stalevo-hoidolla parempi oireenmukainen hoitovaste perinteiseen levodopa/karbidopa-hoitoon verrattuna potilailla, joiden oireet vaativat peruslääke levodopan aloituksen. Tutkimukseen osallistui 423 varhaisen vaiheen Parkinsonin tautia sairastavaa potilasta Yhdysvalloissa, Kanadassa ja kuudessa muussa maassa.

TALOUDELLINEN KATSAUS

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuodelta 2007 oli 683,6 milj. EUR (641,1 milj. EUR vuodelta 2006 ja 311,2 milj. EUR kaudelta 7–12/2006) ja se kasvoi edellisestä vuodesta 6,6 %. Valuuttakurssien, lähinnä USA:n dollarin, nettovaikutus oli -9,3 milj. EUR.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto oli 643,3 (2006: 601,4; 7–12/2006: 292,0) milj. EUR, ja se kasvoi edellisestä vuodesta 7,0 %. Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden osuus liikevaihdosta oli 292,3 (2006: 275,2) milj. EUR eli 45 % (2006: 46 %). Parkinson-lääkkeet Stalevo ja Comtess/Comtan toivat liikevaihtoa yhteensä 200,1 (2006: 186,0) milj. EUR eli noin 31 % (2006: 31 %) lääkeliketoiminnan liikevaihdosta.

Orion Diagnostican liikevaihto oli 42,0 (2006: 41,5; 7–12/2006: 19,9) milj. EUR ja se oli edellisen vuoden tasolla. QuikRead®-tulehdustestit olivat edelleen kasvutuotteita, mutta vanhemman tuoteiston myynnin lasku hidasti kokonaiskehitystä.

Tulos

Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 199,0 (2006: 189,9; 7–12/2006: 84,6) milj. EUR ja se kasvoi 4,8 % edellisestä vuodesta. Panostukset myyntiin, markkinointiin ja tutkimukseen nousivat ennakoidusti. Liikevoittoon sisältyy myös liiketoiminnan muissa tuotoissa oleva Calcimagonin lisenssisopimuksen loppumiseen liittyvä 5,8 milj. EUR suuruinen erä.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 6,5 (2006: 6,6; 7–12/2006: 2,1) milj. EUR.

Liiketoiminnan kulut olivat 279,7 (2006: 253,0; 7–12/2006: 126,7) milj. EUR ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 10,6 %. Suurin yksittäinen erä, myynnin ja markkinoinnin kulut, oli 143,1 (2006: 128,9; 7–12/2006: 63,2) milj. EUR ja se kasvoi 11,0 % edellisestä vuodesta.

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan menot olivat 97,6 (2006: 84,1; 7–12/2006: 43,1) milj. EUR, ne kasvoivat 16,0 % edellisestä vuodesta ja niiden osuus konsernin liikevaihdosta oli 14,3 % (2006: 13,1 %; 7–12/2006: 13,8 %). Lääketutkimuksen osuus oli 93,4 (2006: 79,7) milj. EUR.

Konsernin voitto ennen veroja oli 195,5 (2006: 197,3; 7–12/2006: 91,4) milj. EUR. Osakekohtainen tulos oli 1,03 (2006: 1,03; 7–12/2006: 0,47) EUR. Osakekohtainen oma pääoma oli 3,17 (2006: 3,14) EUR. Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 43,8 % (2006: 46,5 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 32,7 % (2006: 34,5 %). Vuoden 2006 konsernin liikevoittoon sisältyi kiinteistöjen myyntivoittoja 9,8 milj. EUR.

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli -19,3 % (2006: -22,6 %) ja omavaraisuusaste oli 75,9 % (2006: 75,4 %).

Konsernitaseessa 31.12.2007 vieras pääoma oli 142,1 (2006: 144,6) milj. EUR, josta korollista velkaa oli 4,0 (2006: 9,8) milj. EUR. Konsernin rahavarat olivat 90,4 (2006: 110,0) milj. EUR ja ne on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin korkosijoitusinstrumentteihin.

Kassavirrat

Liiketoiminnan rahavirta 154,7 (2006: 141,4; 7–12/2006: 81,6) milj. EUR parani edellisestä vuodesta. Liikevoitto laski hieman, mutta se sisälsi edellisvuotta enemmän kuluja, joilla ei ollut kassavaikutusta. Käyttöpääomaan sitoutui 14,7 (2006: 18,6) milj. EUR, mikä oli hieman vähemmän kuin vuonna 2006. Investointien rahavirta oli -25,3 (2006: -10,9) milj. EUR. Vuoden 2007 investoinnit olivat suuremmat kuin vuonna 2006 ja lisäksi edellisen vuoden rahavirtaa paransi asuinvuokratalojen myynti. Rahoituksen rahavirta -148,5 (2006: -144,9) milj. EUR oli lähes edellisen vuoden tasolla huolimatta edellisvuotta suuremmista osingoista ja pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksusta

Orionin eläkesäätiölle. Vuoden 2006 rahavirtaan vaikutti kaksi merkittävää kertaluonteista erää. Sitä rasittivat lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksu jakautumisessa Oriola-KD:hen siirtyneille yhtiöille ja toisaalta sitä paransivat optioiden käytöstä johtunut osakepääoman korotus ja osakeanti.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 35,3 (2006: 25,5) milj. EUR, josta koneiden ja kaluston osuus oli 22,4 (2006: 16,6) milj. EUR. Konsernissa ei ole meneillään mitään suuria yksittäisiä investointihankkeita.

LIIKETOIMINTAKATSAUKSET

Markkinakatsaus

Orionille tärkein yksittäinen lääkemarkkina-alue on Suomi. Suomen Lääkedatan tilastoinnin mukaan ihmislääkkeiden tukkumyynni vuoden 2007 aikana kasvoi 5,8 % ja oli yhteensä 1 827 (1 727) milj. EUR. Suomen tukkumyynniä nosti itsehoitolääkkeiden myynti, joka kasvoi 8,9 %, ja sairaalamyynti, joka kasvoi 8,4 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Orionin asema Suomen johtavana lääkemarkkinoijana on edelleen vahvistunut. Orionin ihmislääkkeiden tukkumyynni Suomessa vuonna 2007 oli yhteensä 163,8 milj. EUR, mikä oli 7,4 % enemmän kuin edellisenä vuotena. Kehitys oli koko Suomen lääkemarkkinoiden kasvua (5,8 %) selvästi nopeampaa. Orion jatkoi markkinajohtajana 9,0 %:n (8,8 %) markkinaosuudella. Myös myytyjen pakkauksien lukumäärässä Orionin markkinajohtajan asema vahvistui edelleen ja se oli 28,3 % (27,3 %).

IMS Healthin lääkemyyntitilastojen mukaan Orionille keskeisten Parkinsonin taudin lääkkeiden kokonaisynti Yhdysvalloissa syyskuuhun päättyneeltä rullaavalta 12 kk:n jaksolta oli 1 188 (948) milj. USD ja kasvua oli noin 25 % edelliseen 12 kk:n vertailujakson lukuhiin verrattuna. Poikkeuksellisen nopea kasvu johtuu siitä, että erään dopamiiniagonistin käyttöaihe on laajentunut Parkinsonin taudin hoidosta kattamaan myös levottomien jalkojen oireyhtymän.

Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkemarkkinaa olivat Saksa, Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia, joiden yhteenlaskettu Parkinson-lääkkeiden kokonaisynti samalta rullaavalta 12 kk:lta oli 788 (727) milj. EUR, ja näiden keskimääräinen markkinakasvu oli noin 8 %.

Diagnostiikkatoimialan maailmanlaajuisen markkinan arvoksi arvioidaan noin 33 mrd. USD. Keskitettyjen laboratoriodien käyttämien laitteiden ja testireagenssien markkinoita hallitsee muutama suuri toimija. Kokonaisuutena ala on hyvin pirstoutunut, ja Orion Diagnostica on toimijana keskisuuri. Tietyillä tuotealueilla yksikön asema on varsin vahva.

Lääkeliiketoiminta

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto vuodelta 2007 oli 643,3 (601,4) milj. EUR. Noin 7 % kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli seurausta strategian mukaisista toimenpiteistä Orionin oman myyntiverkoston kautta tapahtuneen myynnin lisäämiseksi. Liikevoitto oli 199,0 (189,9) milj. EUR ja se kasvoi 4,8 % edellisestä vuodesta. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 30,9 % (31,6 %) segmentin liikevaihdosta.

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuodelta 2007 oli 270,8 (256,6) milj. EUR, mikä oli 5,5 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Yksikön panostuksen kohteena olleiden lääkkeiden, Stalevon, Simdaxin sekä tehohoitorauhoite Precedexin® (deksmedetomidiini) myynti kehittyi vahvasti.

Parkinson-lääkkeiden, Stalevo ja Comtess/Comtan, kokonaisliikevaihto vuodelta 2007 oli 200,1 (186,0) milj. EUR. Se kasvoi 7,6 % edellisestä vuodesta ja muodosti lääkeliketoiminnan liikevaihdosta lähes kolmanneksen, kuten edellisellä vuonnakin. Liikevaihto Stalevon ja Comtanin toimituksista Novartikselle oli yhteensä 116,2 (112,1) milj. EUR, joka oli 3,7 % enemmän kuin edellisellä vuotena. Orionin oman myyntiorganisaation liikevaihto Parkinson-lääkkeistä, Stalevosta ja Comtessista, oli 83,9 (73,9) milj. EUR ja se kasvoi 13,6 %.

Erityisen vahvoja Parkinson-lääkkeiden kasvualueita Orionille olivat edelleen Iso-Britannia ja Saksa, joissa Orion on saavuttanut hyvän markkina-aseman. Orionin liikevaihdon kasvua Skandinaviassa hidasti laajamittainen Stalevon rinnakkaistuonti muualta EU:n alueelta. Stalevon myynti kasvoi nopeasti Liettuassa ja Latviassa korvattavuuden myöntämisen jälkeen. Novartiksen markkinointialueella Yhdysvalloissa Stalevon myynnin kasvu on ollut vakaata. Comtanin markkinointialue laajeni, kun Novartis lanseerasi lääkkeen kesällä Japanissa.

Vuoden 2007 aikana Yhdysvalloissa Upsher-Smith Laboratories, Inc. ja Japanissa Pola Chemical Industries, Inc. toivat hormonikorvausvalmiste Divigelin markkinoille. Erityisesti Pohjoismaissa menestyneen Enantonin myyntiä vahvistamaan markkinoille tuotiin uusi 6 kk:n valmistemuoto.

Orionilla ei ole tietoa Abbottin mahdollisista ratkaisuisista tai toimenpiteistä Simdaxin uusien myyntilupien saamiseksi Euroopassa. Orionilla ei ole tietoa, että myyntilupien hakemisessa olisi toistaiseksi edetty.

Erityistuotteet

Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuodelta 2007 oli 241,5 (218,7) milj. EUR ja se kasvoi 10,4 % edellisestä vuodesta.

Selkeästi suurin yksittäinen markkina-alue on edelleen Suomi, jossa myynti kasvoi ja erityisesti itsehoiton tuotteiden menekki kehittyi suotuisasti. Kipu- ja särkylääke Burana® (ibuprofeeni) oli edelleen suurin itsehoiton tuote ja se jatkoi terapiaryhmänsä selkeänä markkinajohtajana.

Easyhaler®-astmalääkkeiden liikevaihto oli 17,3 (15,9) milj. EUR, mikä oli 9,1 % enemmän kuin vuonna 2006. Easyhalerin myynti piristyi vuoden jälkimmäisellä puoliskolla myynnin vähitellen käynnistyessä uusilla markkinoilla, kuten Puolassa. Tuotetta myydään suurelta osin partnereiden välityksellä.

Erityistuotteet-liiketoiminnan laajentuminen itäisen Euroopan alueelle ja Venäjälle on edennyt hyvin. Alueen liikevaihto kasvoi merkittävästi nopeammin kuin markkina keskimäärin. Merkittävimmistä maista myynti kasvoi parhaiten Ukrainassa, Venäjällä, Tsekissä ja Puolassa. Hyvä kehitys johtui sekä vanhempien tuotteiden hyvästä menestyksestä että uusien geneeristen tuotteiden lanseerauksista. Kokonaisuutena uusien lanseerausten painopiste Orionissa on ollut tällä alueella.

Saksan markkinalla myydyin osteoporoosilääke Calcimagonin lisenssisopimus on päättynyt vuoden 2007 lopussa. Tuotteen liikevaihto vuodelta 2007 oli 11,7 milj. EUR. Sopimuksen päättymiseen liittyen Orion sai 5,8 milj. EUR kertakorvauksen vuoden 2007 viimeisellä vuosineljänneksellä. Orion jatkaa panostuksia tällä terapia-alueella markkinoimalla Calcicare®-osteoporoosilääkettä.

Vuoden 2007 aikana Orion solmi aikaisempia vuosia enemmän sisäänlisensiointisopimuksia. Uudet tuotteet kasvattivat varsinkin Erityistuotteet- ja Eläinlääkkeet-yksiköiden tuotevalikoimia.

Eläinlääkkeet

Eläinlääkkeet-tulosyksikön liikevaihto oli 66,8 (63,3) milj. EUR ja se kasvoi 5,5 % edellisestä vuodesta. Sekä Orionin oman, Pohjoismaat kattavan myyntiorganisaation, että partnereiden kautta tapahtuva myynti nousi. Myynti- ja markkinointiorganisaation rakentaminen itäisessä Euroopassa jatkui.

Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini), Domosedan® (detomidiini) ja Antisedan® (atipametsoli) -eläinrauhotteiden liikevaihdon kasvu jatkui ja se oli 4,6 %. Eläinrauhotteiden osuus koko eläinlääkeliiketoiminnasta oli noin 41 % (42 %).

Eläinrauhotteiden markkinointia laajennettiin uusille alueille viime vuoden aikana. Helmikuussa Nippon Zenyaku Kogyo Co., Ltd. aloitti Domitorin ja Antisedanin jakelijana Japanissa. Lisäksi eläinrauhotteisarjan uusien valmiste Dexdomitor tuotiin markkinoille. Orion vastaa tuotteen myynnistä Pohjoismaissa ja Pfizer muualla Euroopassa sekä Yhdysvalloissa.

Fermion

Lääkkeiden vaikuttavia aineita tuottavan Fermionin liikevaihto vuodelta 2007 oli 38,1 (38,5) milj. EUR ja se oli lähes edellisen vuoden tasolla. Liikevaihdosta on eliminoitu konsernin sisäisen liiketoiminnan vaikutus eli Fermionin lääkeainetoimitukset Orionin omaan käyttöön. Yksikön myynnistä merkittävä osuus tulee Yhdysvalloista, minkä seurauksena myynnin kehittymistä vaikeutti USA:n dollarin heikkeneminen. Fermionin toimitukset Orionin omaan käyttöön ovat kuitenkin kasvaneet merkittävästi vuodesta 2006.

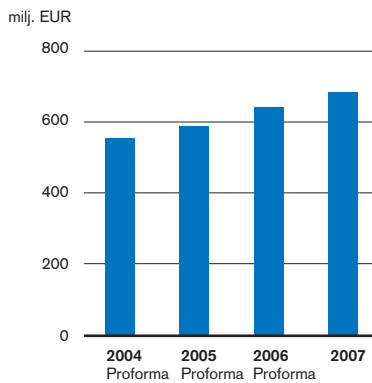
Kymmenen suurinta lääkevalmistetta

Orionin kymmenen suurimman lääkevalmisteen liikevaihto kasvoi 7,6 % edelliseen vuoteen verrattuna ja niiden osuus lääkeliketoiminnan kokonaisliikevaihdosta oli noin 50 % (50 %). Buranan toimitukset apteekeille ovat palanneet pitkän aikavälin tasolle edellisvuoden, lääkelain muutoksesta johtuneen notkahduksen jälkeen. Muita kasvutuotteita vuonna 2007 olivat; Stalevo, joka kasvoi 14 %, sydänlääke Simdax, joka kasvoi 14,5 %, verenhennuslääke Marevan® (varfariini), joka kasvoi 19,6 % ja Easyhaler, joka kasvoi 9,1 % edelliseen vuoteen verrattuna.

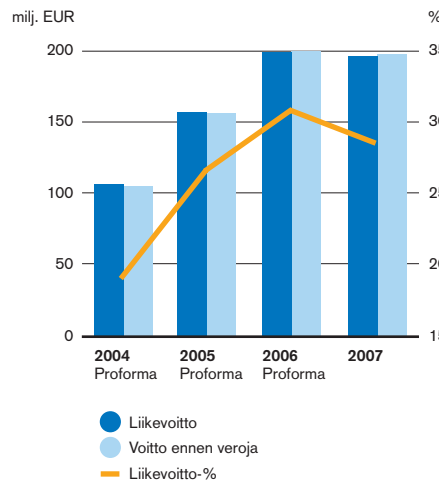
Omaan tutkimukseen perustuvat tuotteet

Omaan tutkimukseen perustuvien lääkkeiden liikevaihto vuodelta 2007 oli 292,3 (275,2) milj. EUR ja sen osuus lääkeliketoiminnan liikevaihdosta oli 45 % (46 %). Lähes kaikkien Orionin omien alkuperävalmisteiden myynti kasvoi edellisestä vuodesta ja tuotteiden yhteenlaskettu kasvu oli 6,2 %. Suurimpia kasvutuotteita olivat Stalevo, Simdax ja Precedex.

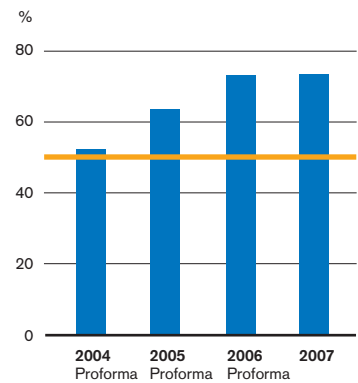
Liikevaihto

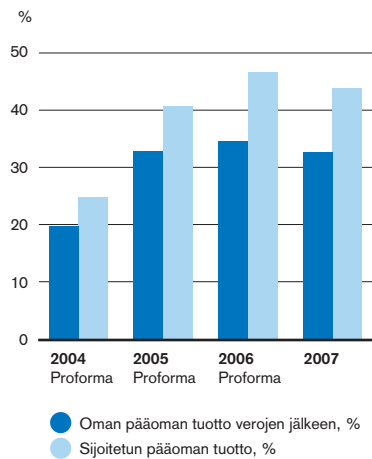
Liikevoitto ja voitto ennen veroja

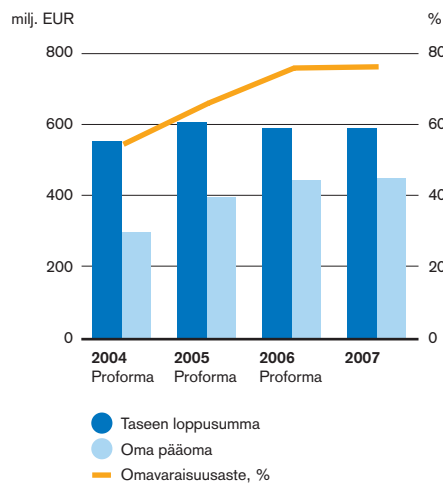
Omavaraisuusaste

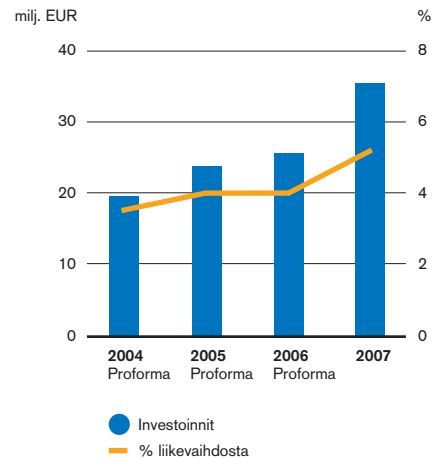
Pääoman tuotto

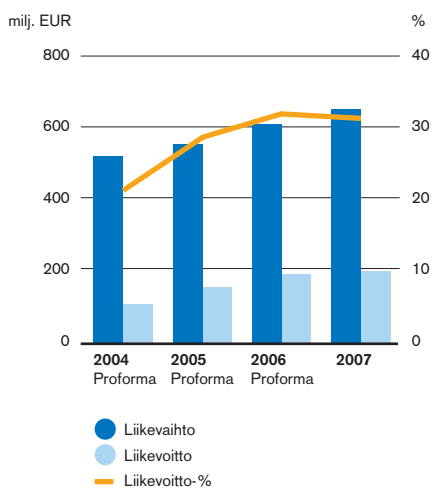
Tase ja oma pääoma

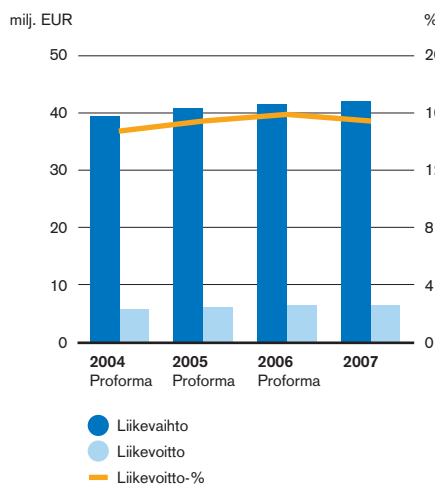
Investoinnit

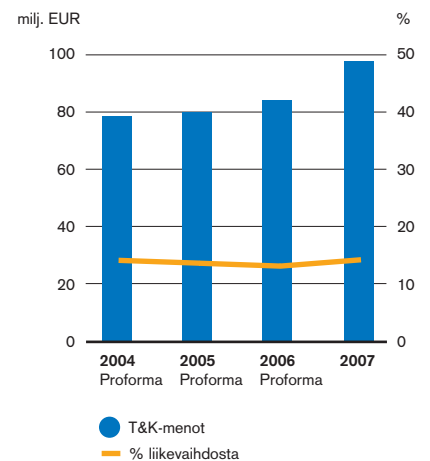
Lääkeliiketoiminnan liikevaihto ja liikevoitto

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto ja liikevoitto

Tutkimus- ja tuotekehityspanostus

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 97,6 (2006: 84,1, 7–12/2006: 43,1) milj. EUR, josta lääkeliiiketoiminnan osuus oli 93,4 (2006: 79,7, 7–12/2006: 40,6) milj. EUR. Tutkimus- ja tuotekehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 14,3 % (2006: 13,1 %; 7–12/2006: 13,8 %).

Strategiansa mukaan Orion pyrkii suuntamaan tutkimus- ja tuotekehitysrussinsa niin, että ne parhain mahdollisin tavoin tukevat sekä Alkuperälääkkeet- että Erityistuotteet-tulosyksiköiden liike-toimintaa. Orionin omien alkuperälääkkeiden tutkimus ja tuotekehitys keskittyy kolmeen ydinterapia-alueeseen: keskushermostosairaudet, sydänsairaudet ja tehohoito sekä urologiset ja onkologiset hoidot.

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan painopiste on varhaisen vaiheen tutkimuksessa, minkä vuoksi Orion hakee kumppanuuksia kliinisen lääketutkimuksen kolmanteen vaiheeseen, erityisesti Euroopan ulkopuolisissa myyntilupahankkeissa. Orion pyrkii verkostoitumisen kautta laajentamaan tutkimusportfoliota. Tuotteiden elinkaaren hallinta on myös tärkeä osa tutkimus- ja tuotekehitystyötä.

STRIDE-PD-tutkimuksella selvitetään, voidaanko Stalevo-hoidolla viivästyttää Parkinson-potilaiden tahattomien liikkeiden eli dyskinesioiden ilmenemistä verrattuna perinteiseen levodopa/karbidopa-hoitoon. Loppuvuonna 2004 käynnistynyt, yhteistyössä Novartiksen kanssa toteutettavaa tutkimusta tehdään 14 maassa ja siihen on rekrytoitu 747 Parkinsonin tautia sairastavaa potilasta lähes kolmen vuoden hoidon ajaksi. Tuloksia tutkimusohjelmasta odotetaan näillä näkymin vuodenvaihteessa 2008–2009.

Novartiksen tekemässä kolmannen vaiheen kliinisessä **FIRST-STEP**-tutkimuksessa saatiin tilastollisesti merkitsevä positiivinen päämuuttujan tulos, kun selvitettiin, saadaanko Stalevo-hoidolla parempi oikeenmukainen hoitovaste perinteiseen levodopa/karbidopa-hoitoon verrattuna potilailla, joiden oireet vaativat peruslääke levodopan aloituksen. Tutkimukseen osallistui 423 varhaisen vaiheen Parkinsonin tautia sairastavaa potilasta Yhdysvalloissa, Kanadassa ja kuudessa muussa maassa.

Tehohoitonauhoite **deksmedetomidiniin** (Precedex®) kolmannen kliinisen vaiheen potilastutkimukset ovat alkaneet toukokuussa 2007 pitkäaikaisena, yli 24 tunnin infusiona. Tarkoituksena on saada lääke rekisteröidyksi EU:ssa. Lääke on jo markkinoilla mm. USA:ssa ja Japanissa tehohoitopotilaiden rauhoitteena, jota voidaan käyttää korkeintaan 24 tunnin pituisena infusiona. Deksmedetomidiniä verrataan toisessa tutkimuksessa midatsolaamiin ja toisessa propofoliin. Molempiin tutkimuksiin on suunniteltu rekrytoitavan 500 potilasta, ja tutkimusten arvioidaan kestävän noin 2 vuotta.

Easyhaler® on moniannoksinen jauheinhalaattori, jota käytetään astman ja keuhkohtaumataudin lääkkeiden annosteluun. Easyhaler-tuotepereheen tuotteita on markkinoilla jo yli 20 maassa. Orion laajentaa tuoteperehettä kehittämällä uutta budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmistetta, jossa budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli toimii puolestaan pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Uuden, entakaponia tehokkaamman, Parkinsonin taudin hoitoon kehitettävän **COMT-entsyymien estäjän** tutkimuksissa on meneillään ensimmäinen kliininen vaihe.

LEVET-ohjelma, jossa tutkitaan levosimendaanin tehoa koirien sydänsairauksien hoidossa, on edennyt myyntilupiin tähtääviin viimeisen vaiheen tutkimuksiin. Rekrytoinnit alkoivat elokuussa 2007 sekä ohjelman Euroopan että USA:n osuudessa.

Varhaisen vaiheen tutkimuksessa on meneillään projekteja, joissa tutkitaan muun muassa keskushermoston alfa₂-reseptoreihin vaikuttavia molekyyliä sekä selektiivisiä androgeenireseptorin modulaattoreita (SARM).

Diagnostiikkaliiketoiminta

Orion Diagnostican liikevaihto vuodelta 2007 oli 42,0 (41,5) milj. EUR. QuikRead®-testien myynnin kasvu jatkui edelleen voimakkaana. Testiä käytetään muun muassa tulehduksen osoittamiseen verinäytteen CRP-arvon perusteella. Kastolevyjen, Uricult®-virtsatieinfektioestien sekä teollisuushygieniatuotteiden Hygicult® ja Easicult®, myynti eteni koko vuoden ajan suotuisasti.

Suomen ja Skandinavian maat kattavassa omassa myyntiverkossa myynnin kasvu jatkui, samoin kuin vientimyyni erityisesti Tsekiin ja Slovakiaan. Myynnin kehitystä hidastivat Pohjoismaiden ulkopuolella heikko USA:n dollari sekä Irania koskevat kansainvälisen kaupan rajoitukset.

Liikevoitto oli 6,5 (6,6) milj. EUR, ja se oli 15,4 % (15,9 %) diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihdosta.

MUUTOKSIA YHTIÖN JOHDOSSA

Tammikuun lopussa 2007 Orion Oyj:n hallitus päätti muuttaa tulosyksikkö Orion Diagnostican johtamismallia siten, että Orion Diagnostica Oy:n hallituksen rooli korostuu nykyistä enemmän diagnostiikkaliiketoiminnan johtamisessa ja päätöksenteossa. Järjestelyn seurauksena Orion Diagnostican toimitusjohtaja Jaakko Rissanen jäi pois konsernin johtoryhmästä ja Orion Oyj:n toimitusjohtaja edustaa tulosyksikköä konsernin johtoryhmässä Orion Diagnostica Oy:n hallituksen puheenjohtajan ominaisuudessa.

Orion Oyj:n toimitusjohtaja, vuorineuvos Jukka Viinanen, jää eläkkeelle 29.2.2008, ja hän siirtyi toimitusjohtajan tehtävästä yhtiön hallituksen neuvonantajaksi 1.1.2008 lukien eläkkeelle siirtymiseensä saakka. Orion Oyj:n uudeksi toimitusjohtajaksi ja johtoryhmän puheenjohtajaksi nimitettiin 1.1.2008 alkaen Timo Lappalainen, joka toimi aikaisemmin Orionin Alkuperälääkkeet- ja Eläinlääkkeet-tulosyksiköistä vastaavana johtajana.

Timo Lappalaiselta vapautuviin tehtäviin on nimitetty Liisa Hurme Alkuperälääkkeet-tulosyksikön johtajaksi ja Satu Ahomäki Eläinlääkkeet-tulosyksikön johtajaksi. Nimitykset astuivat voimaan 1.1.2008 alkaen. Sekä Liisa Hurme että Satu Ahomäki kuuluvat Orion-konsernin johtoryhmään vuoden alusta alkaen.

KONSERNIN HENKILÖSTÖ

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2007 oli 3 160 (3 063) henkilöä. Vuoden 2007 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 176 (3 061) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 675 (2 586) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 501 (475) henkilöä.

Lääkeliiiketoiminnan henkilöstömäärä on kasvanut vuodentakaisesta joulukuun lopun tilanteesta 122 henkilöllä. Diagnostiikkaliiketoiminnan henkilöstömäärä pieneni kuudella henkilöllä edellisen vuoden joulukuun lukuihin verrattuna.

Tilikauden palkat ja palkkiot olivat yhteensä 131,6 (2006: 123,7; 7–12/2007: 62,4) milj. EUR.

OIKEUDENKÄYNNIT JA VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Oikeudenkäynti Wockhardt USA, Inc. ja Wockhardt Limited -yhtiötä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.9.2007 patentt loukkausoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa geneeristen lääkkeiden liiketoimintaa harjoittavia Wockhardt USA, Inc. ja Wockhardt Limited -yhtiötä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 5,446,194 ja nro 5,135,950. Mainitut yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille entakaponia sisältävän geneerisen tablettivalmisteen,

jonka annosvahvuus on 200 mg. Entakaponi on vaikuttavana aineena Orion Oyj:n Comtan®-nimisessä Parkinsonin taudin hoitoon käytettävässä alkuperälääkkeessä, jota Orion Oyj:n lisenssikumppani Novartis markkinoi Yhdysvalloissa yksinoikeudella.

Orion Oyj ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Comtan-lääkettä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäynnin johdosta Comtania koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

Oikeudenkäynti Sun Pharmaceutical Industries Inc. ja Sun Pharmaceutical Industries Limited -yhtiötä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007 patentt loukkausoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Sun Pharmaceutical Industries Inc. ja Sun Pharmaceutical Industries Limited -yhtiötä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevaa formulaatiopatenttiaan nro 6,500,867. Mainitut yhtiöt pyrkivät myyntilupahakemuksellaan tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo®-lääkkeen geneerisiä versioita (annosvahvuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Tehostettu levodopahoito Stalevo on Orionin alkuperälääke Parkinsonin tautiin. Orion Oyj:n lisenssikumppani Novartis markkinoi sitä Yhdysvalloissa yksinoikeudella.

Orion Oyj ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Stalevo-lääkettä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäynnin johdosta Stalevoa koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

Orion Oyj on saanut sittemmin tietoonsa, että Sun Pharmaceutical Industries Limited (Sun) on muuttanut edellä mainittua myyntilupahakemustaan. Muutoksen sisältämällä niin sanotulla Paragraph IV -sertifikaatilla Sun on kyseenalaistanut Orion Oyj:n Yhdysvaltainpatentin nro 5,446,194. Tällä hetkellä hakemuksen käsittely on vasta alkamassa, joten geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa. Orion Oyj arvioi parhaillaan yhdessä Novartiksen kanssa oikeudellisia vaihtoehtojaan suojella oikeuksiaan.

NÄKYMÄT VUODELLE 2008

Liikevaihto nousee hieman vuodesta 2007. Orionin oman myyntiverkoston kautta tapahtuvan lääkemyynnin odotetaan edelleen kasvavan maltillisesti Suomessa ja jatkavan kasvuaan Suomen ulkopuolella, jossa kehitystä kuitenkin hidastaa Saksassa myynnissä olleen Calcimagon-osteoporoosilääkkeen lisenssisopimuksen päätyminen vuoden 2007 lopussa. Parkinson-lääkkeiden markkinamyynni kasvaa edelleen, mutta kasvu on aiempaa hitaampaa. Novartikselle toimitettavien Parkinson-lääkkeiden määrän ennakoidaan hieman kasvavan.

Markkinointi- ja tutkimuspanostukset kasvavat maltillisesti. Markkinointikuluja nostavat erityisesti tuotteiden lanseeraukset Orionin omissa yksiköissä Suomen ulkopuolella. Tutkimuskuluja lisäävät lähinnä edellisuoden aikana käynnistyneet kliiniset tutkimukset. Yhdysvalloissa alkaneet patenttioikeudenkäynnit nostavat hallinnon kuluja vuonna 2008.

Liikevoiton ilman kertaluonteisia erii ennakoidaan kasvavan hieman vuodesta 2007. Näitä kertaluonteisia erii ovat mm. Calcimagonin lisenssisopimuksen päättymisestä johtuva kertakorvaus vuonna 2007 ja patenttioikeudenkäyntien kulut vuonna 2008.

Tutkimus- ja tuotekehityskulut ovat hieman yli 100 milj. EUR. Konsernin **investoinnit** ovat noin 40 milj. EUR.

Näkymien perustelut

Suomessa ei oleteta vuoden 2008 aikana tapahtuvan viranomaisten toimesta merkittäviä markkinan rakenteeseen vaikuttavia muutoksia, ja

tämän vuoksi markkinakasvun odotetaan jatkuvan maltillisena. Uusien tuotteiden lanseeraukset tukevat Orionin kasvua kotimaassa. Toisaalta kasvua hidastaa kova hintakilpailu, mikä kohdistuu erityisesti Orionin kannalta tärkeisiin vaihtokelpoisiin reseptilääkkeisiin.

Parkinson-lääkkeiden, Stalevon ja Comtess/Comtanin, markkinamyynnin kasvu vuonna 2007 oli alle 15 %, mikä oli edellisiä vuosia hitaampaa. Kasvun odotetaan edelleen hieman hidastuvan vuoden 2008 aikana. Sekä Orionin oman myynnin että toimitusten markkinointipartneri Novartikselle ennakoidaan kehittyvän Parkinson-lääkkeiden kokonaismarkkinoiden mukaisesti. Tämänhetkisen tiedon perusteella Novartiksen varastotasojen odotetaan säilyvän ennallaan vuonna 2008.

Koska uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yli vuoden mittaisia projekteja, on niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2008 suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisenä vuonna.

Lääkekehityksen suurimmat yksittäiset kustannukset syntyvät pitkäkestoisissa kliinisissä potilaskokeissa, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Kaikki keskeiset vuonna 2007 käynnissä olleet kliiniset tutkimukset jatkuvat edelleen vuonna 2008 ja niiden kustannustaso on siten varsin hyvin ennakoitavissa.

Arviot Yhdysvalloissa aloitettujen patenttioikeudenkäyntien kustannuksista perustuvat laadittuihin aikatauluihin ja työmääräsuunnitelmiin. Oikeudenkäynnistä aiheutuvat kustannukset riippuvat monista eri tekijöistä, joita on tässä vaiheessa vaikea tarkkaan arvioida.

Näkymien toteutumiseen liittyvät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön tiedossa ei ole yksittäisiä merkittäviä vuoden 2008 tuloksenäky-miin liittyviä riskitekijöitä.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa hieman vaihdella sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hinta- ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Toimitukset Novartikselle perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin, jotka voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi Novartiksen vuoden kuluessa tekemien varastotasojen muutosta koskevien päätösten seurauksena. Aloitettujen oikeudenkäyntien ei oleteta vaikuttavan Comtanin tai Stalevon myyntiin Yhdysvalloissa vuonna 2008.

Valuuttakurssiriskistä suurin osa syntyy USA:n dollariin kurssikehityksestä. Tyypillisesti vain alle 15 % Orionin myynnistä tulee Pohjois-Amerikasta. Muusta myynnistä vain pieni osa pohjautuu USA:n dollariin.

Tutkimusprojekteihin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillä olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen.

Konsernin taloudelliset tavoitteet ja osingonjakopolitiikka

Orion pyrkii nopeuttamaan lähivuosien liikevaihdon maltillista orgaanista kasvua tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostojen avulla. Liikevoittoa kasvatetaan ja omavaraisuusaste pidetään vähintään 50 %:n tasolla.

Orion ottaa osingonjaossa huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Osakkeet ja omistus pohja

Orion Oyj:llä on kaksi osakesarjaa; A ja B, jotka kuuluvat Suomen Arvopaperikeskus Oy:n (APK) ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. APK on konsernin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä. Orionin molemmat osakesarjat, A ja B, noteerataan OMX Pohjoismaiden Pörssi Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivämäärästä alkaen.

Jokainen A-sarjan osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-sarjan osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Lisäksi Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orionin yhtiökokouksessa.

Molemmat osakesarjat antavat osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakepääoma

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,65 euroa.

Orionin osakepääoma on 92,2 milj. EUR ja osakkeiden kokonaismäärä on 141 257 828 osaketta, joista 31.12.2007 52 558 688 kuului sarjaan A ja 88 699 140 sarjaan B. Molempien osakesarjojen yhteenlaskettu äänimäärä vuoden lopussa oli 1 139 872 900.

A-osakkeiden muuntaminen B-osakkeiksi

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-sarjan osakkeidensa muuntamista B-sarjan osakkeiksi. Vuoden 2007 aikana A-osakkeita muunnettiin B-osakkeiksi yhteensä 2 995 552 kpl, joista 431 347 kpl muunnettiin vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä. Vuoden 2008 puolella on osakkeita muunnettu yhteensä 98 020 kpl.

Hallituksen valtuutukset

Orion Oyj:n hallituksella on yhtiökokouksen 2.4.2007 antama valtuutus hankkia ja luovuttaa yhtiön omia osakkeita. Orionin hallitus päätti 6.8.2007 käyttää tätä valtuutusta yhteensä 350 000 B-osakkeen hankintaan, mutta toistaiseksi osakkeita ei ole hankittu. Hallituksen hankkimis- ja luovutusvaltuutus on voimassa vuoden 2008 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Omistus pohja

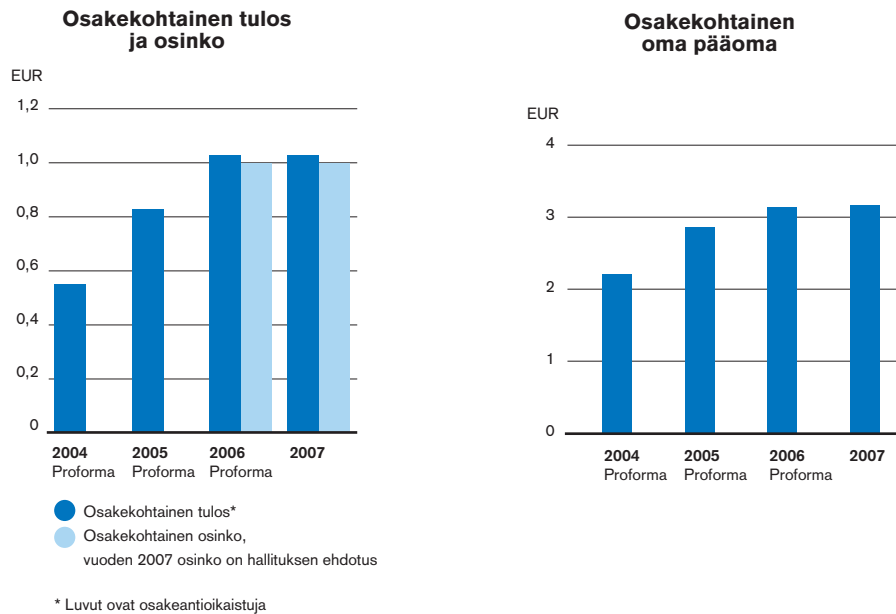
Orionilla oli vuoden 2007 lopussa kaikkiaan 36 558 rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 94,5 %. Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 46,0 % ja kaikista äänistä 57,8 %. Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 38,6 miljoonaa kpl eli 27,3 % osakkeista ja 5,6 % äänistä. Yhtiön hallussa ei ole omia osakkeita.

Liputusilmoitukset

Marraskuun lopussa Capital Research and Management Company ilmoitti arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisesti Orion Oyj:lle hankkineensa hallinnoimiinsa keskinäisiin rahastoihin Orion Oyj:n osakkeita määrän, jolla sen hallinnoimien osakkeiden osuus oli kasvanut yli arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun kahdeskymmenesosan. Capital Research and Management Company ilmoitti, että se hallinnoi hankinnan jälkeen 7 281 692 kpl Orion Oyj:n B-osaketta ja että mainittujen osakkeiden osuus Orion Oyj:n osakekannasta on 5,1549 % ja äänimäärästä 0,63161 %. Ilmoituksen mukaan Capital Research and Management Company on yhtiön suurin osakkeenomistaja.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2007 lopussa hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten omistuksessa oli yhteensä 2 460 742 Orion Oyj:n osaketta eli noin 1,74 % koko osakekannasta. Niiden yhteenlaskettu äänimäärä oli 40 754 862 eli noin 3,58 % kokonaisäänimäärästä. Luvut sisältävät myös alaikäisten lasten ja määräysvalta yhteisöjen omistukset. Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2006 Proforma	2007
Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos, EUR	1,03	1,03
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	3,14	3,17
Osakekohtainen osinko, EUR	1,00	1,00
A-sarjan osakkeet 31.12., kpl	55 554 240	52 558 688
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,1%	6,2%
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	15,94	15,63
Päättöskurssi 31.12.	16,42	16,10
Alin kurssi, EUR	11,45	15,07
Keskikurssi, EUR	14,87	16,57
Ylin kurssi, EUR	16,44	20,49
Vaihto, % A:n keskimääräisestä osakemäärästä	2,9%	7,2%
B-sarjan osakkeet 31.12., kpl	85 703 588	88 699 140
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,1%	6,2%
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	15,97	15,56
Päättöskurssi 31.12.	16,45	16,03
Alin kurssi, EUR	11,51	15,22
Keskikurssi, EUR	14,61	16,12
Ylin kurssi, EUR	16,53	20,53
Vaihto, % B:n keskimääräisestä osakemäärästä	43,8%	110,5%
A- ja B-osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin, kpl	141 257 828	141 257 828
A- ja B-osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	27,5%	70,9%
Markkina-arvo 31.12., milj. EUR	2 322,0	2 268,0

Nykyinen Orion Oyj syntyi 1.7.2006 vanhan Orionin jakauduttua kahdeksi uudeksi pörssiyhtiöksi. Jakautumisesta johtuen tietoja osingosta tai kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivämäärästä alkaen.

Vuoden 2007 osinkoa koskevat luvut perustuvat hallituksen ehdotuksen mukaiseen osinkoon.

Hallituksen jäsenten osakeomistukset 31.12.2007

Hallitus	A- osakkeita kpl	Muutos tilikauden alusta kpl	B- osakkeita kpl	Muutos tilikauden alusta kpl	A ja B yhteensä kpl	Osuus koko osakekannasta %	Osuus kokonais- äänimäärästä %
Matti Kavetvuo, puheenjohtaja	110 596	0	83 089	+1 586	193 685	0,14%	0,20%
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	1 357 456	-110 320	288 088	+1 096	1 645 544	1,16%	2,41%
Eero Karvonen	546 200	0	19 216	+793	565 416	0,40%	0,96%
Leena Palotie	0	0	3 216	+793	3 216	0,00%	0,00%
Vesa Puttonen	0	0	5 216	+793	5 216	0,00%	0,00%
Hannu Syrjänen	0	0	793	+793	793	0,00%	0,00%
Hallitus yhteensä	2 014 252	-110 320	399 618	+5 854	2 413 870	1,71%	3,57%

Osakeomistus sisältää myös alaikäisten lasten sekä määräysvaltaYTEISÖJEN omistuksen.

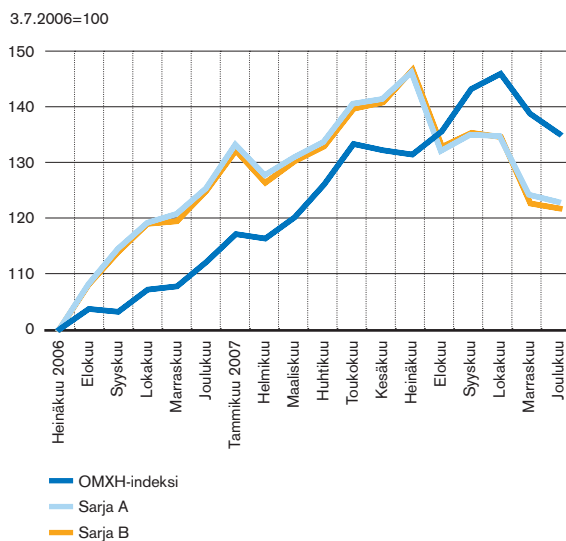
Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset 31.12.2007

Konsernin johtoryhmä	A- osakkeita kpl	Muutos tilikauden alusta kpl	B- osakkeita kpl	Muutos tilikauden alusta kpl	A ja B yhteensä kpl	Osuus koko osakekannasta %	Osuus kokonais- äänimäärästä %
Jukka Viinanen, toimitusjohtaja	0	0	6 000	0	6 000	0,00%	0,00%
Timo Lappalainen (toimitusjohtaja 1.1.2008 alkaen)	0	0	5 400	0	5 400	0,00%	0,00%
Markku Huhta-Koivisto	0	0	17 800	0	17 800	0,01%	0,00%
Olli Huotari	0	0	0	0	0	0	0
Pekka Kaivola	764	0	6 660	0	7 424	0,01%	0,00%
Jari Karlson	0	0	4 000	0	4 000	0,00%	0,00%
Pekka Kosi	428	0	2 784	0	3 212	0,00%	0,00%
Reijo Salonen	0	0	0	0	0	0	0
Riitta Vartiainen	36	0	3 000	0	3 036	0,00%	0,00%
Konsernin johtoryhmä yhteensä	1 228	0	45 644	0	46 872	0,03%	0,01%

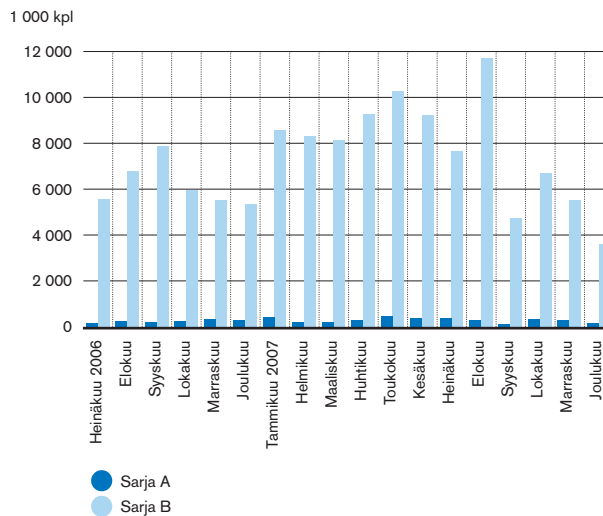
Osakeomistus sisältää myös alaikäisten lasten sekä määräysvaltaYTEISÖJEN omistuksen.

Päivitetyt tiedot Orion-konsernin ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakeomistuksista ilmenevät Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämästä SIRE-sisäpiirirekisteristä ja osoitteesta www.orion.fi/sijoittajille.

Osakkeiden kurssikehitys

Osakkeiden vaihto

Osakesarjojen perustiedot 31.12.2007

	Sarja A	Sarja B	A ja B yhteensä
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	-
Kaupankäyntitunnus			
OMX:n Pohjoismaisessa Pörssissä Helsingissä	ORNAV	ORNBV	-
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	-
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	-
Osakepääoma, milj. EUR	34,3	57,9	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, EUR	0,65	0,65	-
Osakkeita yhteensä, kpl	52 558 688	88 699 140	141 257 828
% koko osakekannasta	37%	63%	100%
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl	-	-	1
Osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	-
Ääniä yhteensä, kpl	1 051 173 760	88 699 140	1 139 872 900
% kaikista äänistä	92%	8%	100%
Osakkeenomistajia, lkm	13 237	29 091	36 558

Osakepääoma 2006–2007

	2006	2007
Osakepääoma 31.12., milj. EUR	92,2	92,2
Sarja A, milj. EUR	36,3	34,3
Sarja B, milj. EUR	55,9	57,9
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828
Sarja A, kpl	55 554 240	52 558 688
% koko osakekannasta	39%	37%
Sarja B, kpl	85 703 588	88 699 140
% koko osakekannasta	61%	63%
Ääniä yhteensä 31.12., kpl	1 196 788 388	1 139 872 900
Osakkeenomistajia 31.12., lkm	38 622	36 558
Osakeannit ja rahastoannit	-	-

Kaupankäynti Orionin osakkeilla 1.1.–31.12.2007

	Sarja A	Sarja B	A ja B yhteensä
Vaihto, kpl	3 886 499	96 266 224	100 152 723
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	7,2%	110,5%	70,9%
Päätöskurssi 2.1.2007, EUR	16,50	16,50	-
Alin kaupantekokurssi, EUR	15,07	15,22	-
Keskikurssi, EUR	16,57	16,12	-
Ylin kaupantekokurssi, EUR	20,49	20,53	-
Päätöskurssi 31.12.2007, EUR	16,10	16,03	-
Osakekannan markkina-arvo 31.12.2007, milj. EUR	846,2	1 421,8	2 268,0

Omistajarakenne osakasryhmittäin 31.12.2007

	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	A ja B yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
Yritykset	1 220	3,3	7 270 699	13,8	3 776 616	4,3	11 047 315	7,8	131 197 831	11,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	72	0,2	525 915	1,0	3 216 063	3,6	3 741 978	2,6	39 338 307	3,5
Julkisyhteisöt	39	0,1	7 498 026	14,3	5 871 450	6,6	13 369 476	9,5	155 831 970	13,7
Kotitaloudet	34 545	94,5	31 244 354	59,4	33 706 110	38,0	64 950 464	46,0	658 593 190	57,8
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	541	1,5	4 191 225	8,0	4 488 983	5,1	8 680 208	6,1	88 313 483	7,7
Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt	141	0,4	1 761 547	3,4	37 574 866	42,4	39 336 413	27,8	65 194 627	5,7
Yhteis- ja erityistilit	0	0,0	66 922	0,1	65 052	0,1	131 974	0,1	1 403 492	0,1
Yhteensä	36 558	100,0	52 558 688	100,0	88 699 140	100,0	141 257 828	100,0	1 139 872 900	100,0

Omistajarakenne osakemäärän mukaan 31.12.2007

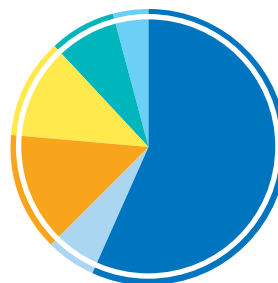
Osakemäärä	Sarja A				Sarja B				A ja B yhteensä			
	Omistajia	%	Osakkeita	%	Omistajia	%	Osakkeita	%	Omistajia	%	Osakkeita	%
1-100	2 132	16,1	129 417	0,2	4 410	15,2	316 785	0,4	5 669	15,5	395 119	0,3
101-1 000	6 719	50,8	2 959 969	5,6	17 054	58,6	7 728 096	8,7	20 349	55,7	9 126 448	6,5
1 001-10 000	3 890	29,4	11 409 215	21,7	7 072	24,3	19 235 167	21,7	9 411	25,7	27 660 698	19,6
10 001-100 000	438	3,3	11 563 239	22,0	508	1,7	12 135 258	13,7	1 034	2,8	26 131 165	18,5
100 001-1 000 000	48	0,4	10 575 994	20,1	42	0,1	10 359 301	11,7	81	0,2	20 701 935	14,7
1 000 001-	10	0,1	15 853 932	30,2	5	0,0	38 859 481	43,8	14	0,0	57 110 489	40,4
Yhteensä	13 237	100,0	52 491 766	99,9	29 091	100,0	88 634 088	99,9	36 558	100,0	141 125 854	99,9
Liikkeelle laskettu määrä			52 558 688	100,0			88 699 140	100,0			141 257 828	100,0
Odotusluettelolla yhteensä			0	0,0			0	0,0			0	0,0
Yhteistilillä			66 922	0,1			65 052	0,1			131 974	0,1
Erityistileillä			0	0,0			0	0,0			0	0,0

Osakkeiden jakautuminen osakasryhmittäin 31.12.2007

- Kotitaloudet 46 %
- Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt 28 %
- Julkisyhteisöt 10 %
- Yritykset 8 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 6 %
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 3 %

Äänten jakautuminen osakasryhmittäin 31.12.2007

- Kotitaloudet 58 %
- Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt 6 %
- Julkisyhteisöt 14 %
- Yritykset 12 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 8 %
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 4 %

Suurimmat omistajat 31.12.2007*

Osakemäärän mukainen suuruusjärjestys	Sarja A	Sarja B	Osakkeita yhteensä	% kaikista osakkeista	Osakkeiden äänimäärä	% koko äänimäärästä	Äänimäärän muk. järjestys
1. Capital Research ja Management Company**	0	7 281 692	7 281 692	5,15%	7 281 692	0,64%	
2. Orionin Eläkesäätiö***	2 765 624	778 699	3 544 323	2,51%	(56 091 179)	(4,92%)	
3. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 130 000	642 100	2 772 100	1,96%	43 242 100	3,79%	2.
4. Brade Jouko	255 800	29 600			5 145 600		
Brade Oy	251 970	6 200			5 045 600		
Medical Investment Trust Oy	1 300 000	324 955			26 324 955		
Lamy Oy	11 711	83 212			317 432		
Helsinki Investment Trust Oy	200 000	0			4 000 000		
Helsinki Securities Oy	41 609	4 500			836 680		
	2 061 090	448 467	2 509 557	1,78%	41 670 267	3,66%	3.
5. Etola Erkki	100 228	3 526			2 008 086		
Etra Trading Oy	2 329 720	0			46 594 400		
	2 429 948	3 526	2 433 474	1,72%	48 602 486	4,26%	1.
6. Maa- ja vesiteknikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200		
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000		
	2 083 360	0	2 083 360	1,47%	41 667 200	3,66%	3.
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 577 440	245 450	1 822 890	1,29%	31 794 250	2,79%	4.
8. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17%	1 658 368	0,15%	
9. Ylppö Jukka	1 247 136	288 088	1 535 224	1,09%	25 230 808	2,21%	5.
10. Saastamoisen Säätiö	1 189 996	0	1 189 996	0,84%	23 799 920	2,09%	6.
11. Aho Juhani	226 100	0			4 522 000		
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	92 472	0			1 849 440		
Helsingin Lääkärikeskus Oy	658 230	4			13 164 604		
	976 802	4	976 806	0,69%	19 536 044	1,71%	7.
12. Valtion Eläkerahasto	0	900 000	900 000	0,64%	900 000	0,08%	
13. Suomen Kulttuurirahasto	321 946	554 620	876 566	0,62%	6 993 540	0,61%	
14. Ylppö Into	577 936	240 200	818 136	0,58%	11 798 920	1,04%	8.
15. OP-Delta Sijoitusrahasto	0	567 900	567 900	0,40%	567 900	0,05%	
15. Karvonen Eero	73 170	2 545			1 465 945		
EVK-Capital Oy	473 030	16 671			9 477 271		
	546 200	19 216	565 416	0,40%	10 943 216	0,96%	9.
16. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	292 800	255 450			6 111 450		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	0	6 500			6 500		
Fennia-ryhmä	292 800	261 950	554 750	0,39%	6 117 950	0,54%	
17. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	231 100	312 400	543 500	0,38%	4 934 400	0,43%	
18. Relander Gustaf	460 000	0	460 000	0,33%	9 200 000	0,81%	10.
19. Oriolan Eläkesäätiö	263 914	189 890	453 804	0,32%	5 468 170	0,48%	
19. Salonen Maritza	445 046	0	445 046	0,32%	8 900 920	0,78%	
20. Laakkonen Yrjö	419 000	25 000	444 000	0,31%	8 405 000	0,74%	
20 suurinta yhteensä	20 019 338	14 417 570	34 436 908	24,4%	414 804 330	36,4%	
Hallintarekisteröidyt (ilman Capital Research ja Management Companya)	1 350 371	30 042 021	31 392 392	22,2%	57 049 441	5,0%	
Muut	31 188 979	44 239 549	75 428 528	53,4%	668 019 129	58,6%	
Kaikki yhteensä	52 558 688	88 699 140	141 257 828	100,0%	1 139 872 900	100,0%	

* Luettelossa on ilmoitettu yhtiön tiedossa olevat henkilöomistajien suorat omistukset, määräysvalta-yhteisöjen omistukset sekä samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden omistukset niin yhteenlaskettuina kuin erikseen. Omistukset eivät sisällä alaikäisten lasten omistuksia.

** Tiedot perustuvat Capital Research ja Management Companyn 21.11.2007 antamaan arvopaperilain 2 luvun 9 § mukaiseen ilmoitukseen.

*** Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa.

Riskienhallinta

Riskien hallinta on merkittävä osa Orion-konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmäkokonaisuutta (ns. Corporate Governance-hallinto-ohjetta) ja liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin sekä toiminnan valvonnan periaatteisiin.

Orionin tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessien, käytännön toimenpiteiden sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja tuotekehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, vahinkoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoituksen riskit.

STRATEGISET RISKIT

Liiketoiminnan pitkän aikavälin kehitysriskit

Uusien lääkkeiden kehittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka johtuvat kehitystyön vaatimasta pitkästä aikajänteestä sekä lopputulokseen liittyvästä epävarmuudesta; saadaanko tuote koskaan markkinoille. Tätä strategista riskiä pyritään hallitsemaan seuraavin keinoin:

- Konsernissa on muitakin terveydenhuoltoon liittyviä liiketoimintalueita kuin omien alkuperälääkkeiden kehittämiseen perustuvia yksiköitä. Näitä konsernin liiketoimintaa tasapainottavia muita yksiköitä ovat mm. geneeriset lääkkeet, eläinlääkkeet ja diagnostiset testit.
- Lääkkeiden tuotevalikoimaa pyritään pitämään riittävän laajana.
- Tuotekehitys- ja markkinointiriskiä jaetaan työskentelemällä tiiviissä yhteistyössä partnereiden kanssa.

Alkuperälääkkeiden osuus Orion-konsernin liikevaihdosta ja tuloksesta on huomattava. Orion tekee intensiivistä tutkimusta tavoitteenaan tuoda omia uusia alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille, mutta konsernilla ei kuitenkaan ole takeita siitä, että näiden uusien tuotteiden tuonti markkinoille tapahtuu odotusten mukaisesti. Lisäksi yhteistyössä partnereiden kanssa voi tapahtua muutoksia, esimerkiksi yritysjärjestelyistä johtuen.

Strategisten riskien kenttään voidaan lukea myös yhtiön hallintomallin ja raportointiperiaatteiden kattavuus. Corporate Governance-suosituksen mukainen selkeä hallintomalli, jossa johtamisjärjestelmä ja henkilöiden vastuut, oikeudet, velvollisuudet ja raportointisuhteet ovat määritelty selkeästi, luo luottamusta Orion-konserniin ja sen johtamiseen. Luottamuksen perustana on, että hallintomallin olennaisimmat piirteet ja periaatteet tulee olla selostettu julkisesti.

Lisäksi yhtiö kasvattaa sidosryhmiensä, kuten ympäröivän yhteiskunnan, pääomamarkkinoiden ja omistajiensa luottamusta muun ohella tiedottamalla tapahtumista sekä yhtiön toiminnasta ja taloudellisesta tilanteestaan avoimesti, totuudenmukaisesti, johdonmukaisesti ja oikea-aikaisesti.

Tutkimus- ja tuotekehitysriskit

Alkuperälääkkeiden kehittämiseen liittyy monia epävarmuustekijöitä. Tyypillisesti markkinoille asti pääsee vain noin yksi kymmenestä kliiniseen vaiheeseen edenneestä tutkimushankkeesta. Tärkeimmät syyt kehitysprojektien epäonnistumiseen liittyvät tutkittavana olevan lääkeaihion tehoon tai turvallisuuteen. Tämän vuoksi lääkkeen

farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta kartoitetaan vaiheittain etenevissä tutkimuksissa, joissa vain lääkeviranomaisen luvalla voidaan jatkaa klinisiin, ihmisillä tehtäviin tutkimuksiin. Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa.

Laajoissa tutkimushankkeissa Orionin hallitus tekee päätöksen siirtyä tutkimuksen vaiheesta seuraavaan. Pienemmissä hankkeissa päätöksen tekee konsernin ylin johto. Nämä päätökset perustuvat aina laajaan analyysiin, jossa arvioidaan siihen mennessä saavutettuja tutkimustuloksia ja markkinatilannetta. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhteenveltoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten arvioitavaksi. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoilletulon jälkeen.

Taloudelliset riskit kasvavat tutkimusten edetessä klinisiin ihmistutkimuksiin. Tutkimusten kallein jakso on viimeinen, niin sanottu kolmas kliininen tutkimusvaihe, joka on monikansallinen ja se käsittää useita satoja, tai jopa tuhansia potilaita. Tutkimusten kaksoissokkometelmällä pyritään saamaan mahdollisimman luotettava kuva lääkkeen tehosta ja turvallisuudesta. Tämä vuoksi Orion jakaa kolmannen vaiheen tutkimuksiin liittyvää suurta taloudellista riskiä tekemällä nämä tutkimukset pääsääntöisesti yhteistyössä toisen, muun ohella tuotteen markkinointiin osallistuvan lääkeyhtiön kanssa.

Kilpaileviin ns. generisiin lääkevalmisteisiin liittyvät riskit

Lääkealalle on tyypillistä, että ns. geneeristen lääkkeiden valmistajat yrittävät saada omat, yleensä alkuperäisvalmistajan tuotteita halvemat lääkkeensä myyntiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi pyrkimällä murtamaan oikeusteitse alkuperäisvalmistajan patentit tai muut immateriaalioikeudet jo ennen näiden raukeamista. Tästä toiminnasta voi aiheutua alkuperäisvalmistajalle korkeita oikeudenkäynti- ja muita kuluja sekä mahdollisesti merkittäviä myynnin menetyksiä.

Orion pyrkii tuotteitaan kehittäessään suojaamaan ne mahdollisimman hyvin ja laaja-alaisesti sekä puolustamaan tehokkaasti tuotteidensa oikeuksia sekä yksin että yhdessä markkinointipartneriensä kanssa.

Lääkkeiden hintojen laskupaine

Normaalin hintakilpailun lisäksi lääkkeiden hintoihin laskupainetta luovat monet pääsääntöisesti viranomaispäätösten aikaansaamat tekijät valtioiden pyrkiessä hillitsemään kansallisten lääkekustannusten nousua. Näitä ovat esimerkiksi geneerinen substituutio ja sitä koskevissa säännöksissä tapahtuvat muutokset, sekä lääkkeiden hintojen ja korvattavuuden leikkaukset. Hintojen laskupainetta lisää myös EU:n alueella tapahtuva rinnakkaistuonti.

Orion varautuu näihin seikkoihin pitämällä tuotevalikoiman riittävän monipuolisena, lisäämällä jatkuvasti kustannustehokkuutta sekä kohdentamalla sekä kehitys- että myyntiresurssit oikein.

OPERATIIVISET RISKIT

Myynti- ja liikeriskit

Lääkkeiden myynti vaatii yleensä varsin laajan myyntiedustajien verkoston, jonka ylläpitäminen nostaa kiinteitä kustannuksia. Orionin liiketoiminta perustuu toisaalta omaan myyntiverkostoon Pohjois- ja

Itä-Euroopassa ja toisaalta yhteistyökumppaneiden avulla tapahtuvaan myyntiin muilla alueilla. Tällä rakenteella pyritään löytämään tasapaino käytettävissä olevien resurssien ja riskinkantokyvyn sekä omien uusien alkuperätuotteiden maailmanlaajuisen markkinoinnin vaatimien panostusten välillä.

Niillä alueilla, joilla Orionilla on omaa toimintaa, on myynnin jatkuvasti oltava riittävän korkealla tasolla kannattavuuden ylläpitämiseksi. Tämä edellyttää yleensä tarpeeksi laajaa tuotevalikoimaa.

Uuden, itse kehitetyn tuotteen tuominen markkinoille on erityisen kallista suhteellisen pienelle yhtiölle, kuten Orionille, varsinkin, jos yhtiöllä ei vielä ole toimintaa kyseisessä maassa, jossa lanseeraus on tarkoitus tehdä.

Luottotappioriskit

Orionin toiminta on hyvin kansainvälistä, joten luotettavan tiedon saaminen asiakkaiden maksukyvystä saattaa joskus olla vaikeaa. Luottotappioriskiä kuitenkin pienentää se, että tuotteiden asiakaskunta on suhteellisen pieni, ja monet asiakkaista ovat suuria ja vakavaraisia lääke- tai jakeluyhtiöitä. Yksittäisen asiakkaan myyntisaatavat voivat kuitenkin ajoittain muodostua suhteellisen suuriksi. Orionilla on yksityiskohtaiset menettelytavat siitä, miten asiakasluottoja ja saatavia seurataan ja peritään. Asiakaskunnan luonteesta johtuen toteutuneet luottotappiot ovat olleet hyvin pieniä.

Lääketuotantoriskit

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääkkeiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttäviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisääteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmisteiden ennako- ja jälkivalvonnalla.

Juridiset, immateriaalioikeudelliset ja viranomaissäännöksiin liittyvät riskit

Lääkealaa koskevat useat viranomaisten erityismääräykset ja ala on viranomaisten tarkassa valvonnassa. Lääkkeiden valmistus, jakelu ja lääketutkimus edellyttävät viranomaisten toimilupia. Myös kilpailuviranomaiset valvovat lääkealaa. Orionissa on selkeät toimintaperiaatteet, joilla huolehditaan määräysten noudattamisesta.

Lääkealalle on tyypillistä immateriaalioikeuksien erittäin keskeinen asema. Orionin aseman varmistamiseksi niin myynnissä olevien kuin kehitettävien tuotteiden patenttilannetta seurataan koko ajan maailmanlaajuisesti. Näin huolehditaan siitä, että Orionin kehittämien tuotteiden oikeuksia pystytään puolustamaan, ja vältetään tilanteet, joissa Orion itse loukkaisi muiden patentteja tai muita immateriaalioikeuksia.

Patenttisuojaa on kuitenkin ajallisesti rajoitettu ja merkittävän tuotteen patenttisuojan umpeutuminen voi vaikuttaa negatiivisesti konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Orionilla ei ole myöskään takeita siitä, että kehitettäville uusille tuotteille saadaan patenttisuojaa halutussa laajuudessa tai että viranomaiset myöntävät tuotteille vaadittavat myyntiluvat.

Tuotevastuuriskit

Kuten aiemmin tutkimus- ja tuotekehitysriskien kuvauksessa todettiin, uuden lääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa.

Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa edelleen markkinoilletulon jälkeen. Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen markkinoilta poistoon.

Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutuksien varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella, joka kattaa myös kliiniset tutkimukset, pois lukien Yhdysvalloissa ja Kanadassa tehtävät kliiniset tutkimukset. Vakuutuksen tarkoituksena on antaa suoja vakuutuksenottajan mahdollisen vahingonkorvausvelvollisuuden varalta. Edellä mainittua suojaa on rajoitettu normaaliin tapaan rahamääräisesti sekä sulkemalla vakuutuspuolelta ulkopuolelle tiettytyypiset vahinkotapahtumat. Vakuutuspuolelta jäävät tietyt tuotteet ja lääkkeiden vaikuttavat aineet, joista osa kuuluu myös Orionin liiketoiminnan piiriin. Näiden ei kuitenkaan arvioida kasvattavan olennaisesti Orionin tuotevastuuriskiä.

Vahinkoriskit

Lakisääteisten vakuutusten lisäksi Orionilla on omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset kattamassa oleelliseksi arvioituja ja vakuutusten avulla rajattavia vahinkoriskejä.

Yritysturvallisuusriskit

Orionin johtamisohjeisto sisältää konsernin yritysturvallisuusohjeet. Konsernin turvallisuuspolitiikalla pyritään varmistamaan toiminnan häiriötön jatkuvuus, henkilöiden turvallisuus, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen vahingoilta sekä tietoturvatavoimien riittävyys. Yritysturvallisuusohjeet sisältävät turvallisuustoiminnan periaatteet ja ne kattavat lisäksi ohjeet kriisienhallintaan. Ohjeistuksen lisäksi tietoturvapoliittika sisältää tietoturvan tavoitteet, keskeiset periaatteet ja vastuut.

Ympäristöriskit

Ympäristöturvallisuuden ohjeistus sisältää yksityiskohtaiset toimintaohjeet ja vastuut. Ympäristöasioiden kehittämistä ja valvomista varten on konsernin jokaiseen yksikköön nimetty vastuuhenkilöt. Ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia seurataan päästöjä mittaamalla, jätteiden määriä tarkkailemalla ja aineiden käyttömääriä tilastoimalla. Ympäristönsuojelun toteutumista valvotaan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Yhtiöllä on sen toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvut.

Tuotehankinta- ja yritysostoriskit

Orion pyrkii laajentamaan yhtiön liiketoimintaa ostamalla tai sisäisenlisenioimalla kehitteillä olevia tai jo valmiita markkinoille olevia tuotteita muilta lääkeyhtiöiltä, tai mahdollisesti ostamalla muita lääke- ja bioalan yrityksiä. Tällaisia hankkeita toteutettaessa pyritään noudattamaan asianmukaista huolellisuutta sekä hyödyntämään yhtiön sisäistä ja ulkoista osaamista suunnitteluvaiheessa, toteutusvaiheessa

sekä sulautettaessa ostettuja toimintoja yhtiön muuhun toimintaan. Tuotehankintoihin ja mahdollisiin yritysostoihin voi liittyä tavanomaisia yrityskauppavastuita ja -riskejä sekä muita niiden luonteeseen ja arvoon liittyviä vastuita ja riskejä.

RAHOITUKSEN RISKIT

Rahoitusriskit

Orionin rahoituspolitiikan tavoitteina ovat rahoituksen riittävyyden ja likviditeetin turvaaminen, konsernin taserakenteen optimointi, rahoitusriskien hallinta ja kustannustehokas toiminta. Yhtiön hallitus hyväksyy rahoituspolitiikan pääperiaatteet ja oleelliset muutokset siihen. Rahoituksen johtoryhmä vastaa rahoituspolitiikan toteuttamisesta ja rahoituksen operatiivinen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

Valuuttakurssiriskit

Orionin kansainvälisen liiketoiminnan ja erityisesti USA:n kaupan suhteellisen osuuden jatkuvasti kasvaessa on varsinkin USA:n dollarin ja euron välisen valuuttakurssivaihtelun merkitys kasvanut. USA:n

dollareissa laskuttettava myynti on selvästi ostoja suurempaa.

Orionin rahoituspolitiikassa määritettyjen valuuttasuojausperiaatteiden mukaisesti myyntisaamiset ja ostovelat pyritään suojaamaan täysimääräisesti, konserniyhtiöiden omat pääomat suojataan tilanteesta riippuen ja ennakoitu valuuttavirta suojataan välillä 0–50 %.

Korkoriskit

Orion-konsernilla on historiallisesti ollut hyvin vähän korollista vierasta pääomaa ja konsernin ylimääräinen likviditeetti on sijoitettu lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin. Korkotason muutoksella ei sen vuoksi ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Valtiovarainministeriön asetuksen 153/2007 6.1 §:n 11-kohdassa tarkoitetut sopimukset

Orionilla on markkinointipartnerinsa Novartiksen kanssa Comtess/Comtan- sekä Stalevo-lääkkeitä koskevat markkinointisopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 153/2007 6.1 §:n 11-kohdassa tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu sopimuksen irtisanomiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Hallinto ja johtaminen

YLEISET HALLINNOINTIPERIAATTEET

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion Oyj noudattaa OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskevaa ns. Corporate Governance -suositusta sillä poikkeuksella, että hallituksen asettamaan nimitysvaliokuntaan voi kuulua myös muita henkilöitä kuin hallituksen jäseniä.

Selostus konsernin hallinnointiperiaatteista on saatavilla päivitetynä konsernin kotisivuilla osoitteesta www.orion.fi/sijoittajille.

JOHTAMIS- JA VALVONTAJÄRJESTELMÄ (CORPORATE GOVERNANCE)

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitason tasoisista toimintoista ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Koko konsernin johtaminen tapahtuu konsernitason tasolla. Konsernitason tasolla kuuluvat tämän mukaisesti muun muassa seuraavat koko konsernin johtamisen osa-alueet:

- konsernistrategian määrittäminen ja seuranta
- perusorganisaatio ja tulosyksiköiden toiminnan ohjaus ja valvonta
- investoinneista päättäminen (budjetit ja suurimmat investointipäätökset)
- koko emoyhtiötä ja konsernia koskevat asiat.

Konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu tulosyksiköissä. Konsernitason eri toimintoyksiköt tarjoavat tulosyksiköille niiden tarvitsemia palveluita ja vastaavat koko konsernin laajuisesti oman vastuualueensa toiminnan järjestämisestä.

KONSERNITASO

Emoyhtiö Orion Oyj

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa.

Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Emoyhtiön hallitus

Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Hallitus johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan. Emoyhtiön hallitus toimii ns. konsernihallituksena. Tämän

mukaisesti se käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus voi käsitellä minkä tahansa Orion-konserniin kuuluvaa yhtiötä tai yksikköä koskevan asian, jos hallitus tai emoyhtiön toimitusjohtaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Hallitus lisäksi varmistaa hyvän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Hallituksen työjärjestys sisältää luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä asioista.

Hallituksessa on **tarkastusvaliokunta**, **palkitsemisvaliokunta** ja **tutkimusvaliokunta**, joiden jäsenet hallitus valitsee keskuudestaan. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuu myös yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja. Valiokunnat valmistelevat toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekevät näistä esityksiä hallitukselle.

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on hallituksen asettama **nimitysvaliokunta**, jonka jäsenenä voivat toimia muutkin kuin hallituksen jäsenet.

Emoyhtiön toimitusjohtaja

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Emoyhtiön toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintoja tulosyksiköiden kautta. Tämän mukaisesti tulosyksiköiden toiminnasta vastaavat johtajat raportoivat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja toteuttaa tulosyksiköiden toiminnan ohjausta ja valvontaa johtoryhmän ja konsernitason esikuntayksiköiden avustamana.

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä emoyhtiön hallituksen nimittämät henkilöt jäseninä. Johtoryhmä toimii toimitusjohtajaa päätöksenteossa avustavana elimenä. Johtoryhmä käsittelee kaikki merkittävimmät konsernin ja sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat mukaan luettuina kaikki tulosyksiköistä tai linjatoiminnoista emoyhtiön hallituksen käsiteltäviksi menevät asiat. Toimitusjohtaja voi kuitenkin harkitessaan sen tarkoituksenmukaiseksi päättää, että asiaa ei vielä viedä johtoryhmän käsiteltäväksi.

Esikuntayksiköt

Konsernitason esikuntayksiköt toimivat johtamis- ja valvontajärjestelmän osana osallistuen toimialueellaan konserniin kuuluvien yksiköiden toiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Tässä tehtävässään esikuntayksiköt avustavat toimitusjohtajaa konsernin johtamisessa. Esikuntayksiköt vastaavat konsernitason tasoisesti muun muassa seuraavista toiminnoista: taloushallinto ja rahoitus, sijoittajasuhteet, henkilöstöhallinto, lakiasiat ja immateriaalioikeudet, viestintä, sisäinen tarkastus ja sisäpiirihallinto.

TULOYSKSIKÖT JA LINJATOIMINNOT

Tulosityksiköt

Konsernin liiketoiminta on organisoitu tulosityksiköihin. Kullakin tulosityksiköllä on yksikön toiminnasta ja operatiivisesta johtamisesta vastaava johtaja, joka raportoi toimitusjohtajalle.

Linjatoiminnot

Linjatoiminnot toimivat vastuualueellaan kaikkia konsernin tulosityksiköitä tukien ja tarjoten liiketoiminnoille niiden tarvitsemia palveluita. Linjatoiminnot vastaavat muun muassa seuraavista toiminnoista: myynti ja markkinointi, toimitusketju, tutkimus ja tuotekehitys sekä liiketoiminnan tuki.

Juridisten yksiköiden hallinto

Konsernin tytäryhtiöt toimivat liiketoiminnallisesti konsernin johtamisjärjestelmän mukaan. Asioissa, jotka eivät suoranaisesti kuulu mihinkään tulosityksikköön tai linjatoimintoon, tytäryhtiöt toimivat suoraan emoyhtiön toimitusjohtajan ohjeiden mukaan.

Valvontajärjestelmät

Konsernin liiketoiminnan ja hallinnon ohjaus ja valvonta tapahtuvat ensisijaisesti edellä kuvatun johtamisjärjestelmän avulla.

Taloudellista raportointia varten konsernissa on raportointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tuottaa konsernin ja sen yksiköiden johdolle riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa toiminnan suunnittelua ja johtamista varten.

Toiminnan valvontaa ja ohjausta varten konsernissa on lisäksi toimitusjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka keskeisenä tehtävänä on tutkia ja arvioida konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yksiköiden sisäisen valvonnan tehokkuutta ja luotettavuutta sekä tunnistaa liiketoimintariskejä.

Konsernin yhtiöiden tilintarkastus toteutetaan asianomaisten lakien ja yhtiöjärjestysten mukaan. Emoyhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja koordinoi konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastusta yhdessä toimitusjohtajan ja sisäisen tarkastuksen kanssa.

Sisäpiiri

Orion-konserni noudattaa OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin sisäpiiriohjetta, ja konsernin oma sisäpiiriohje perustuu Pörssin ohjeeseen. Konsernin pysyvän sisäpiirin muodostavat ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja pysyvät yrityskohtaiset sisäpiiriläiset. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja konsernin johtoryhmän jäsenet. Pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat henkilöt, jotka yhtiö on määritellyt pysyviksi yrityskohtaisiksi sisäpiiriläisiksi. Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Suomen Arvopaperikeskus Oy:n SIRE-järjestelmässä. Yhtiön sisäpiirihallinnon keskeiset menettelytavat ovat OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin sisäpiiriohjeen mukaisia.

Orionin kotisivuilla osoitteessa www.orion.fi/sijoittajille on linkki NetSIRE-järjestelmään, josta löytyvät päivitettyt tiedot konsernin julkisesta sisäpiiristä.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden ja todennut, että kaikki jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen työjärjestys

Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen, joka sisältää määräykset mm. hallituksen järjestäytymisestä, kokousten järjestämisestä, kokouspöytäkirjoista, jäsenten salassapitovelvollisuudesta, esteellisyysilanteista, tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä asioista, hallituksessa käsiteltäviä asioita koskevasta tiedottamisesta ja hallituksen toiminnan itsearvioinnista.

Valiokuntien työjärjestykset

Työjärjestysten mukaan valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan niiden rooli rajoittuu esitysten tekemiseen hallitukselle. Hallitus on vahvistanut kaikille valiokunnille työjärjestykset.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on kolme jäsentä, jotka hallitus nimeää keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle. Valiokunnan tarkoituksena on edistää yhtiön toiminnan ja taloudellisen raportoinnin valvontaa, ja sen tehtäviin kuuluvat mm. konsernitiilinpäätöksen ja väilitylmpäätösten käsittely ennen hallituskäsittelyä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyden arviointi, tilintarkastajien vuosisuunnitelmien ja tarkastusraporttien käsittely, sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelmien ja tarkastustulosten käsittely.

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen mukaan hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle. Valiokunnan tehtävänä on käsitellä ja valmistella Orion-konsernissa tapahtuvaan johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä sekä sellaisia toimivan johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi.

Tutkimusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle. Valiokunta arvioi Orion-konsernissa tapahtuvaa tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa ja tekee sitä koskevia esityksiä hallitukselle.

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on **nimitysvaliokunta**, johon voi kuulua myös muita henkilöitä kuin hallituksen jäseniä. Valiokunnan **työjärjestyksen** mukaan hallitus valitsee valiokunnan jäsenet vuosittain toimikaudeksi, joka kestää valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Ennen valintaa hallitus kuulee yhtiön suurimpien osakkeenomistajien näkemyksiä nimitysvaliokunnan kokoonpanosta. Valiokunta kokoontuu tarpeen mukaan. Valiokunnan tehtävänä on valmistella ja antaa hallitukselle suositus varsinaiselle yhtiökokoukselle tehtävästä ehdotuksesta hallituksen kokoonpanoksi ja palkkioiksi. Suosituksensa valiokunta ilmoittaa hallitukselle kuultuaan yhtiön suurimpien osakkeenomistajien näkemyksiä asiasta. Valiokunnan valmistelemaa suositusta ei pidetä osakkeenomistajan tekemänä ehdotuksena yhtiökokoukselle eikä valiokunnan suosituksella ole vaikutusta hallituksen itsenäiseen päätöksentekovaltaan tai oikeuteen tehdä ehdotuksia yhtiökokoukselle.

YHTIÖKOKOUKSET

Varsinainen yhtiökokous 2.4.2007

Orion Oyj:n 2.4.2007 Helsingissä pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n mukaisten asioiden lisäksi hallituksen ehdotukset, jotka koskivat Orion Oyj:n yhtiöjärjestykseen tehtäviä muutoksia, valtuutusta omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen, hallituksen valintoja ja palkkioita sekä tilintarkastajien valintaa ja palkkioita.

Yhtiöjärjestyksestä päätettiin muuttaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti siten, että se vastaa 1.9.2006 voimaan tulleen osakeyhtiölain säännöksiä.

Vuodelta 2006 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,00 euron suuruinen osinko osaketta kohti.

ORION OYJ:N HALLITUS JA VALIOKUNNAT

Hallituksen ja valiokuntien kokoonpanot

Hallitus:

Matti Kavetvuo, puheenjohtaja
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja
Eero Karvonen
Leena Palotie
Vesa Puttonen
Hannu Syrjänen

Tarkastusvaliokunta:

Vesa Puttonen (puheenjohtaja)
Eero Karvonen
Jukka Ylppö

Palkitsemisvaliokunta:

Matti Kavetvuo (puheenjohtaja)
Vesa Puttonen
Hannu Syrjänen

Tutkimusvaliokunta:

Leena Palotie (puheenjohtaja)
Eero Karvonen
Matti Kavetvuo

Nimitysvaliokunta:

Timo Maasilta (puheenjohtaja)
Kari Jussi Aho
Erkki Etola
Petteri Karttunen
Matti Kavetvuo
Harri Sailas
Seppo Salonen
Jukka Ylppö

Hallituksen jäsenten esittely löytyy konsernin kotisivuilta osoitteesta www.orion.fi.

Tilikaudella 2007 hallitus kokoontui yhteensä 15 kertaa, joista 2 oli puhelinkokouksia. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95,3 %.

Tilikaudella 2007 valiokunnat kokoontuivat seuraavasti:

- tarkastusvaliokunta 5 kertaa
- palkitsemisvaliokunta 8 kertaa
- tutkimusvaliokunta 3 kertaa
- nimitysvaliokunta 2 kertaa.

Syksyllä 2007 hallitus suoritti Corporate Governance -suositusten mukaisen toimintansa itsearviointin.

Hallituksen jäsenten palkitseminen

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 68 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 47 000 euroa ja hallituksen jäsenelle 34 000 euroa. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkiona 1 200 euroa kokoukselta, hallituksen varapuheenjohtajalle 900 euroa kokoukselta ja hallituksen jäsenelle 600 euroa kokoukselta. Hallituksen puheenjohtajan puhelinetu ja kaikkien hallituksen jäsenten matkakustannusten korvaaminen jatkuvat aiemman käytännön mukaisesti. Edellä mainitut kokouspalkkiot maksetaan myös hallituksen asettamien valiokuntien puheenjohtajille ja jäsenille.

Edellä mainitut vuosipalkkiot maksetaan 60 % rahana ja 40 % yhtiön osakkeina siten, että 13.4.2007 hankittiin Orion Oyj:n B-osakkeita pörssistä hallituksen puheenjohtajalle 27 200 eurolla, hallituksen varapuheenjohtajalle 18 800 eurolla ja hallituksen jäsenelle 13 600 eurolla. Rahana maksettava osa vuosipalkkiosta, joka vastaa suunnilleen ennakonpidätykseen tarvittavaa määrää, maksettiin 25.4.2007. Vuosipalkkiot kattavat hallituksen koko toimikauden.

Hallituksen jäsenille tilikaudella 2007 maksetut palkkiot

Hallitus	Kokonaispalkkio 2007 EUR	Kokonaispalkkiosta B-osakkeina maksettu osuus kpl	Kokonaispalkkio 7-12/2006 EUR
Matti Kavetvuo, puheenjohtaja	99 680	1 586	87 960
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	59 000	1 096	-
Heikki Vapaatalo, varapuheenjohtaja	9 900	-	62 716
Eero Karvonen	48 400	793	48 150
Leena Palotie	48 700	793	45 450
Vesa Puttonen	53 800	793	51 450
Hannu Syrjänen	43 000	793	-
Hallitus yhteensä	362 480	5 854	295 726

Palkkiot muodostuvat hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä ja sisältävät luontoisedut.

Tilintarkastaja kaudella 2007

Yhtiön tilintarkastaja on KHT-yhteisö Ernst & Young Oy, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Luoma. Varatilintarkastaja on KHT Päivi Virtanen. Tilintarkastajille maksetaan palkkiot laskun mukaan.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

Tilintarkastusyhteisöille tilikaudelta 2007 maksetut palkkiot olivat koko konsernissa varsinaisesta tilintarkastuksesta yhteensä 270 153 EUR, josta kotimaisten yhtiöiden osuus oli 114 409 EUR ja ulkomaisten yhtiöiden osuus 155 744 EUR. Lisäksi tilintarkastusyhteisöille maksettiin konserniyhtiöiden muista toimeksiannoista yhteensä 81 709 EUR, joista kotimaisten yhtiöiden osuus oli 46 954 EUR ja ulkomaisten yhtiöiden osuus 34 755 EUR. Emoyhtiön tilintarkastuksesta maksetut korvaukset olivat 76 459 EUR ja muista toimeksiannoista tilintarkastajalle maksetut korvaukset 46 954 EUR.

YHTIÖN OPERATIIVINEN JOHTO

Toimitusjohtaja

Orion Oyj:n toimitusjohtajana tilikaudella 2007 toimi vuorineuvos Jukka Viinanen. Jukka Viinanen jää eläkkeelle 29.2.2008 ja siirtyi toimitusjohtajan tehtävästä yhtiön hallituksen neuvonantajaksi 1.1.2008 lukien eläkkeelle siirtymiseensä saakka. Orion Oyj:n uudeksi toimitusjohtajaksi on 1.1.2008 lukien nimitetty Timo Lappalainen.

Toimitusjohtajan toimeksiantoa koskevat ehdot

Tilikaudella 2007 toimitusjohtajan työsuhdetta koskien ehtojen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimeksiantajan yhtiön harkinnan mukaan enintään 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimeksiantajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Toimeksiantajan irtisanomisaika päättyy irtisanomisaikojen kuluttua. Mikäli toimeksiantaja sanotaan irti joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisistaan sopia, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimeksiantajan päättymisen jälkeen 18 kuukauden palkkaa luontois- ja lisäeläke-etuineen vastaava määrä. Mikäli toimeksiantaja sanotaan irti toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta. Toimitusjohtajan osalta eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 66 % palkasta.

1.1.2008 alkaen toimitusjohtajan työsuhdetta koskevien ehtojen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimeksiantajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimeksiantajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisistaan sopia. Toimeksiantajan irtisanomisaika päättyy irtisanomisaikojen kuluttua. Mikäli toimeksiantaja sanotaan irti joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisistaan sopia, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimeksiantajan päättymisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimeksiantaja sanotaan irti toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

1.1.2008 alkaen toimitusjohtajan osalta eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläkkeen tavoitetasoksi 60 %.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitsemisesta päättää hallitus. Toimitusjohtajalle tilikaudelta 2007 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat yhteensä 693 495 EUR, josta palkat ja luontoisedut olivat 520 286 EUR ja tulospalkkiot 173 208 EUR.

Orion-konsernin johtoryhmä

Orion-konsernin johtoryhmän kokoonpano 31.12.2007 asti:

- Jukka Viinanen, Orion Oyj:n toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja, edustaa myös Orion Diagnosticaa johtoryhmässä
- Markku Huhta-Koivisto, johtaja, Erityistuotteet ja Fermion
- Olli Huotari, johtaja, Esikuntatoiminnot
- Pekka Kaivola, johtaja, Global Sales
- Jari Karlson, johtaja, Talous ja hallinto
- Pekka Kosi, johtaja, Toimitusketju
- Timo Lappalainen, johtaja, Alkuperälääkkeet ja Eläinlääkkeet
- Reijo Salonen, johtaja, Tutkimus ja tuotekehitys
- Riitta Vartiainen, johtaja, Liiketoiminnan kehittäminen ja tuki

Henkilöstöä johtoryhmässä edustaa tutkimusassistentti Liisa Remes.

Jukka Viinanen jää eläkkeelle 29.2.2008 ja siirtyi toimitusjohtajan tehtävästä yhtiön hallituksen neuvonantajaksi 1.1.2008 lukien eläkkeelle siirtymiseensä saakka. Orion Oyj:n uudeksi toimitusjohtajaksi ja johtoryhmän puheenjohtajaksi on 1.1.2008 lukien nimitetty Timo Lappalainen. Timo Lappalaiselta vapautuviin tehtäviin on nimitetty Liisa Hurme vastaamaan konsernin Alkuperälääkkeet -tulosyksikön toiminnasta ja Satu Ahomäki vastaamaan konsernin Eläinlääkkeet-tulosyksikön toiminnasta. Liisa Hurme ja Satu Ahomäki kuuluvat Orion-konsernin johtoryhmään 1.1.2008 lukien.

Johdon palkitsemisjärjestelmä

Konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta päättää hallitus tai hallituksen puheenjohtaja. Heidän palkitsemisjärjestelmänsä koostuu kuukausipalkasta sekä suorituspohjaisesta tulospalkkiosta. Tulospalkkioiden perusteena ovat ennalta sovitut tulostavoitteet sekä henkilökohtaiset tavoitteet. Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Tammikuussa 2007 Orion Oyj:n hallitus päätti uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin kolmellekymmenelle (30) avainhenkilölle. Osakekannustinjärjestelmällä kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi ja vahvistetaan heidän sitoutumistaan yhtiön toiminnan kehittämiseen. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2007–2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2007 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Toimitusjohtajalle ja muille johtoryhmän jäsenille tilikaudelta 2007 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat yhteensä 2 515 210 EUR, josta tulospalkkioiden osuus oli 465 307 EUR.

Yhteensä Orionin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä konsernin johtoryhmän jäsenille tilikaudelta 2007 maksetut palkat ja palkkiot olivat 2 877 690 EUR.

32	Konsernitilinpäätös (IFRS)
32	Konsernin tuloslaskelma
33	Konsernin tase
34	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
35	Konsernin rahavirtalaskelma
36	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
36	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
40	1. Segmentti-informaatio
41	2. Liiketoiminnan muut tuotot
41	3. Poistot ja arvonalentumiset
41	4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut
42	5. Rahoitustuotot ja -kulut
42	6. Tuloverot
43	7. Osakekohtainen tulos
43	8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
44	9. Aineettomat hyödykkeet
45	10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä
45	11. Myytävissä olevat sijoitukset
45	12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet
47	13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
48	14. Muut pitkäaikaiset saamiset
48	15. Vaihto-omaisuus
48	16. Myyntisaamiset ja muut saamiset
49	17. Rahavarat
49	18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot
50	19. Varaukset
50	20. Korolliset velat
51	21. Muut pitkäaikaiset velat
51	22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat
52	23. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot IAS 39:n mukaisesti ryhmiteltyinä
52	24. Rahoitusriskien hallinta
54	25. Ehdolliset velat
55	26. Johdannaissopimukset
55	27. Muut vuokrasopimukset
55	28. Lähipiiritapahtumat
57	29. Tilikauden jälkeiset tapahtumat
58	Konsernin tunnusluvut 1–12/2007
58	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
59	Osakekohtaiset tunnusluvut
60	Tunnuslukujen laskentaperusteet
61	Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)
61	Tuloslaskelma
62	Tase
63	Rahoituslaskelma
64	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot
74	Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta 1.1.–31.12.2007
75	Tilintarkastuskertomus

Kaikki tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

milj. EUR	Liitetieto	1-12/2007	7-12/2006	1-12/2006 Proforma*
Liikevaihto	1	683,6	311,2	641,1
Myytujen suoritteiden kulut		-218,8	-105,2	-205,2
Bruttokate		464,8	205,9	435,8
Liiketoiminnan muut tuotot	2	9,0	11,6	13,8
Myyntin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-143,1	-63,2	-128,9
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	3, 4	-97,6	-43,1	-84,1
Hallinnon kulut	3, 4	-39,0	-20,4	-39,9
Liikevoitto		194,0	90,9	196,7
Rahoitustuotot	5	3,9	1,8	3,5
Rahoituskulut	5	-2,5	-1,2	-3,0
Voitto ennen veroja		195,5	91,4	197,3
Tuloverot	6	-50,0	-24,8	-52,2
Tilikauden voitto		145,4	66,6	145,1
Tilikauden voiton jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		145,4	66,6	145,1
Vähemmistölle		0,0	-0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, EUR				
	7	1,03	0,47	1,03
Poistot yhteensä	3	31,6	17,2	34,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut yhteensä	4	154,2	73,3	145,8

*) Proforma-luvut ovat tilintarkastamattomia.

Konsernin tase

VARAT

milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	186,6	187,1
Liikearvo	9	13,5	13,5
Muut aineettomat hyödykkeet	9	23,0	21,9
Osuudet osakkuusyrityksissä	10	0,1	0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	11	0,9	1,0
Eläkesaaminen	12	48,6	52,7
Laskennalliset verosaamiset	13	3,9	1,4
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	4,0	3,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		280,6	281,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	121,1	107,2
Myyntisaamiset	16	82,9	75,0
Muut saamiset	16	14,4	14,4
Rahavarat	17	90,4	110,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä		308,9	306,6
Varat yhteensä		589,5	588,1

OMA PÄÄOMA JA VELAT

milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Oma pääoma			
Osakepääoma		92,2	92,2
Ylikurssirahasto		17,8	17,8
Käyttörahassto		23,0	23,0
Muut rahastot		0,5	0,5
Kertyneet voittovarot		313,8	309,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		447,3	443,5
Vähemmistöosuus		0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	18	447,3	443,5
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	13	47,6	51,5
Eläkevelvoitteet	12	1,0	0,9
Varaukset	19	0,2	0,6
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	1,2	7,5
Muut pitkäaikaiset velat	21	2,1	1,8
Pitkäaikaiset velat yhteensä		52,0	62,3
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	22	34,3	29,2
Tilikauden verovelat		3,4	2,8
Muut lyhytaikaiset velat	22	49,5	47,1
Varaukset	19	0,0	0,9
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	2,9	2,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä		90,1	82,3
Oma pääoma ja velat yhteensä		589,5	588,1

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	Muut rahastot	Muunto- erot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Vähemmistö- osuus	Yhteensä
Oma pääoma 1.7.2006	92,2	17,8	23,0	0,5	-3,5	246,8	376,8	0,0	376,8
Muuntoerot					0,1		0,1		0,1
Tilikauden voitto						66,6	66,6	-0,0	66,6
Tuotot ja kulut raportointikaudella yhteensä					0,1	66,6	66,7	-0,0	66,7
Muut muutokset				-0,0			-0,0	-0,0	-0,0
Oma pääoma 31.12.2006	92,2	17,8	23,0	0,5	-3,4	313,3	443,5	0,0	443,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat ja rahavirran suojaukset				0,0			0,0		0,0
Muuntoerot					-0,7		-0,7		-0,7
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot				0,0	-0,7		-0,7		-0,7
Tilikauden voitto						145,4	145,4		145,4
Tuotot ja kulut raportointikaudella yhteensä				0,0	-0,7	145,4	144,8		144,8
Osingonjako						-141,3	-141,3		-141,3
Osakekannustinjärjestelmä						0,4	0,4		0,4
Muut muutokset				-0,0		-0,1	-0,1	0,0	-0,1
Oma pääoma 31.12.2007	92,2	17,8	23,0	0,5	-4,1	317,9	447,3	0,0	447,3

Konsernin rahavirtalaskelma

miij. EUR	Liitetieto	1-12/2007	7-12/2006	1-12/2006 Proforma*
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto		194,0	90,9	196,7
Oikaisut liikevoittoon:				
Suunnitelman mukaiset poistot		31,6	17,2	34,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-5,7	-9,8	-9,8
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		-0,0	0,7	-0,4
Eläkesaamisen ja -velvoitteen muutos		4,2	-3,5	-6,3
Varausten muutos		-1,3	-0,2	-1,2
Muut oikaisut		0,4	-0,0	-1,1
		29,2	4,3	16,0
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos		-9,6	4,4	-2,4
Vaihto-omaisuuden muutos		-13,9	3,2	-7,5
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		8,8	14,9	-8,7
		-14,7	22,5	-18,6
Maksetut korot		-2,1	-1,5	-3,8
Saadut korot		3,8	1,7	3,5
Maksetut verot		-55,5	-36,3	-52,5
Liiketoiminnan rahavirta		154,7	81,6	141,4
Investointien rahavirta				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-34,6	-12,3	-22,8
Tytäryrityksen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-	-	-1,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti sekä myytävissä olevien sijoitusten myynnit		9,3	12,3	13,0
Investointien rahavirta		-25,3	0,0	-10,9
Rahoituksen rahavirta				
Optioiden käytöstä johtuva osakepääoman korotus ja osakeanti		-	-	21,4
Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos		-0,8	-1,0	-47,5
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-6,4	-0,4	-0,6
Maksetut osingot ja muu voitonjako		-141,3	0,0	-118,2
Rahoituksen rahavirta		-148,5	-1,4	-144,9
Rahavarojen muutos				
Rahavarat tilikauden alussa	17	110,0	29,8	124,5
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,5	0,0	-0,1
Rahavarojen muutos		-19,1	80,2	-14,4
Rahavarat tilikauden lopussa	17	90,4	110,0	110,0

*) Proforma-luvut ovat tilintarkastamattomia.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui OMX Pohjoismainen Pörssi Helsinkiin 3.7.2006.

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätös-standardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen standardeja, jotka ovat voimassa ja jotka ovat EU:n hyväksymiä tilinpäätöksen laatimishetkellä 31.12.2007.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia sijoituksia, johdannaisia ja osakeperusteisia maksuja, jotka on kirjattu käypään arvoon.

UUSIEN STANDARDIEN JA TULKINTOJEN KÄYTTÖÖNOTTO

Seuraavia, vuonna 2007 voimaan tulleita standardeja ja tulkintoja tai niiden muutoksia, jotka ovat merkityksellisiä konsernille, on sovellettu tilikaudella. Näiden standardien ja tulkintojen soveltamisella ei kuitenkaan ole ollut olennaisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja taseeseen. Pääsialliset vaikutukset koskevat liitetietojen esittämistä.

- IFRS 7, *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät liitetiedot*
- IAS 1 (muutos), *Tilinpäätöksen esittäminen – Tilinpäätöksessä esitettävät pääomatiedot*
- IFRIC 9, *Kytkeytyneiden johdannaisten uudelleen arviointi*
- IFRIC 10, *Osavuositarkastukset ja arvon alentuminen*

Seuraavat standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset on julkaistu, mutta konserni ei ole soveltanut näitä ennen niiden pakollista voimaantuloa: IFRIC 11, *IFRS 2 – Group and treasury share transactions* * ja IFRIC 14 *IAS 9, The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements* tulevat voimaan 1.1.2008 alkavalta tilikaudelta. Konsernin alustavan arvion mukaan tulkinnoilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen ja taseeseen. Lisäksi IFRS 8 *Operating Segments* -standardi tulee voimaan 1.1.2009 alkavalta tilikaudelta ja alustavien arvioiden mukaan muutos saattaa vaikuttaa jonkin verran konsernin segmenttiraportointiin. Muutos standardiin IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen*, tulee voimaan 1.1.2009 alkavalta tilikaudelta, mutta arvioiden mukaan sillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tuloksen ja taseen esittämiseen. Muut julkaistut ja myöhemmin voimaan tulevat standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset eivät ole merkityksellisiä konsernille.

*) Ne standardien ja tulkintojen nimet, joista ei ole olemassa virallista käännöstä, esitetään englanniksi.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat

sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön osakkeenomistajille ja vähemmistölle kuuluviin osuuksiin. Vähemmistölle kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, joista konserni omistaa yleensä 20–50 % äänivallasta tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen veloitteiden täyttämiseen.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Tytäryhtiöiden tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siihen valuuttaan, joka parhaiten kuvaa kunkin tytäryhtiön taloudellisia toimintaolosuhteita. Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuoto.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten lainojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskipäivän kurssia käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan omaan pääomaan muuntoeroihin. Emoyhtiön taseeseen merkityt saamiset ulkomaisilta tytäryhtiöiltä katsotaan osaksi nettosijoitusta, mikäli niiden suorittamista ei ole suunniteltu eikä suorittaminen ole todennäköinen ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Saamisista aiheutuvat kurssierot kirjataan konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan muuntoeroihin. Myytyjen konserniyhtiöiden osalta kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot sisällytetään tuloslaskelman luovutusvoittoon tai -tappioon.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

• Rakennukset	20–50 vuotta
• Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
• Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Peruseräinvestoinnit aktivoidaan, mikäli ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin edellytykset täyttyvät. Lääkekehitysprojektien edellyttämän viranomaishyväksynnän ja muiden kehittämiseen liittyvien epävarmuustekijöiden takia konsernissa ei ole aktivoitu oman tuotekehitystoiminnan menoja.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvot kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden ryhmille. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenona IFRS:ään siirryttäessä 1.1.2004.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat mm. myyntiluvat, tavamerkit, patentit, ohjelmistojen lisenssit sekä tuote- ja markkinointioikeudet. Hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden taloudellisen vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee kolmesta kymmeneen vuoteen.

ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo, joka saadaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumistesti tehdään vähintään vuosittain tai useammin, mikäli on ilmennyt viitteitä sen arvonalentumisesta. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnolle kohdistamattomia kuluja. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

JULKISET AVUSTUKSET

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja tuotekehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan Muihin liiketoiminnan tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenon pienennykseksi. Avustukset tuloutuvat

tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusaikana.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset, joiden perusteella konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeiden omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi pääsääntöisesti vuokra-ajan alkamisajankohtana joko hyödykkeen käyvän arvon suuruisena tai sitä alemman vähimmäisvuokrien nykyarvon suuruisena määränä.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot muiden käyttöomaisuushyödykkeiden tapaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingvelat sisältyvät taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Mikäli omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään sopimus muuna vuokrasopimuksena, ja sopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia, joissa konserni olisi vuokranantajana.

TYÖSUHDE-ETUDET

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konserniyhtiöiden eläkejärjestelyihin sisältyy sekä maksupohjaisia että etuus pohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhte-etuksien maksamisesta. Kaikki muut järjestelyt, jotka eivät täytä edellä mainittuja ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen TyEL-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Järjestelyt sisältävät yhden ulkomaisen yhtiön, Norjassa sijaitsevan Orion Diagnostica as:n, etuus pohjaisen järjestelyn, joka ei kuitenkaan ole olennainen. Lisäksi konsernin johdolla on etuus pohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Suomalaiseen työeläkelainsäädäntöön perustuvan, Orionin Eläkesäätiössä järjestetyn työkyvyttömyyseläkkeen kirjanpidolliseen käsittelyyn sovelletaan IAS 19:n kohdan 130 mukaista menettelyä. Sen mukaan etuudesta aiheutuvat menot kirjataan silloin, kun työkyvyttömyyden aiheuttama tapahtuma on sattunut. Näin ollen työkyvyttömyyseläkevastuusta ei kirjata velkaa vastaisten tapausten varalta.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi jakamalla ne henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Eläkeveloitteen määrä on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan

eläkevastuuta mahdollisimman hyvin vastaavien, vähäisen riskin rahoitusarvopapereiden korkoa.

Jakautuneen Orionin siirtyessä IFRS-standardeihin kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu avaavan taseen omaan pääomaan IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti. Tämän jälkeen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, siltä osin kun ne ylittävät IAS 19 -standardin määrittelemän vaihteluvälin, kirjataan tuloslaskelmaan jaksotettuna henkilöstön keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Vaihteluväli tarkoittaa suurempaa seuraavista: 10 % järjestelystä aiheutuvan veloitteen nykyarvosta tai 10 % järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvitetävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvitetävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

VAIHTO-OMAISSUUS

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuvien menojen tai niitä alhaisemman nettorealisointiarvon määräisenä. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot. Hankintameno määritetään noudattaen FIFO-periaatetta tai standardikustannuslaskentaa, joka on riittävän lähellä FIFO-periaatteen mukaan laskettua todellista hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

Orion-konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin:

- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat rahoitusvarat
- Lainat ja saamiset
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Muut velat

Luokittelu tapahtuu rahoitusvaran tai -velan hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä.

Taseen pitkäaikaisiin varoihin kuuluvat Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon arvostustulos kirjataan omaan pääomaan. Jos listaamattomien osakkeiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittellä, ne arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Muihin pitkäaikaisiin saamiin sisällytetään lainat, joita on annettu osakkuus- tai muille yhtiöille. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon.

Muihin saamiin (lyhytaikaisiin) sisältyvät kaupankäyntitarkoituksessa olevat johdannaisinstrumentit, joista tarkemmin kohdassa Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta.

Rahavaroihin sisältyvät likvidit korkosijoitukset, pankkitalletukset ja pankkitilien varat. Korkosijoitukset ovat riskiltään alhaisia ja maturiteetiltaan pääsääntöisesti alle kolme kuukautta. Rahavaroista pankkitalletukset ja pankkitilien varat on luokiteltu lainoihin ja saamiin ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Likvidit korkosijoitukset, jotka pääsääntöisesti ovat pankkien ja yritysten emittoimia lyhytaikaisia sijoitus- ja yritystodistuksia, on luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Ne arvostetaan käypään arvoon ja arvostustulos kirjataan omaan pääomaan.

Pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään konsernin ottamat lainat sekä rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä kirjattavat velat. Käytössä olevat pankkitilien limiitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Konsernin lainat sekä emitoidut yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Korot kirjataan tuloslaskelmaan laina-ajan kuluessa käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja ne esitetään taseessa lyhytaikaisissa muissa saamisissa ja veloissa.

Konserni ei ole soveltanut IFRS:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa. Nämä johdannaissopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviksi ja niiden käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti joko myynnin oikaisueriksi tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja tai rahoitusvelkoja. Valuuttasuojauksen kirjanpitolähtökäsittelyssä korkoelementti on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun taas valuutteelementti on kirjattu myynnin oikaisueriin.

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa tilikaudella 2007 solmittuihin sähköjohdannaissopimuksiin, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan arvomuutosrahastoon. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan tilikaudella, jolla suojattu sähköosto kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

VARAUKSET

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

TULOVEROT

Konsernin verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat veronoinaisut sekä laskennallisen verosaamisen ja verovelan muutoksen. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista ja etuusperusteisista eläkejärjestelyistä. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantaja.

MYYNIN TULOUTUSPERIAATTEET

Konsernin liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehittämissä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojekteissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysoikeus on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

TOIMINTOKOHTAISEN TULOSLASKELMAN SISÄLTÖ

Myytjen suoritteiden kulut

Myytjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja tuotekehityskulut

Tutkimuksen ja tuotekehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuusperusteisen eläkesääntöjen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen

määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Arvonalentumistestaus

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioituista diskontatuista tulevasta rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkät taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennuskulujen kirjaamiseen.

Työsuhte-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä, kuten diskonttauskorko, eläkejärjestelyjen varojen arvioitu tuotto, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutusta ei kirjata suoraan konsernin tulokseen, millä voisi olla merkittävä vaikutus konsernin tilikauden tulokseen. Muutosten vaikutus jaksotetaan jäljellä olevalle arvioidulle palvelusajalle.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

1. Segmentti-informaatio

Konsernin ensisijainen segmenttiraportointimuoto on liiketoiminta-segmenttien mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Liiketoimintasegmentit ovat Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta. Lääkeliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä. Diagnostiikkaliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi diagnostisia testejä.

Segmentin varat ja velat ovat eräiä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä tavalla kohdistettavissa

segmenteille. Konsernierät sisältävät vero- ja rahoituseriä, koko konsernille yhteisiä eräiä sekä segmenttien välisten tapahtumien eliminoinnit. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinahintapohjaista.

Maantieteelliset segmentit ovat päämarkkina-alueita. Liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

Liiketoimintasegmentit:

milj. EUR	Lääke- liiketoiminta		Diagnostiikka- liiketoiminta		Konsernierät		Konserni	
	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006
Tavaroiden myynti	624,3	283,3	42,0	19,9			666,3	303,2
Palveluiden myynti	5,8	4,6	0,0	0,0			5,8	4,6
Rojalit ja etappimaksut	11,5	3,3	0,0	0,0			11,5	3,3
Myynti konsernin ulkopuolelle	641,6	291,3	42,0	19,9			683,6	311,2
Segmenttien välinen myynti	1,7	0,7	0,0	0,0	-1,7	-0,7		
Liikevaihto	643,3	292,0	42,0	19,9	-1,7	-0,7	683,6	311,2
Liikevoitto	199,0	84,6	6,5	2,1	-11,4	4,2	194,0	90,9
Varat	449,9	430,0	29,7	31,2	109,8	126,8	589,5	588,1
Velat	78,8	72,1	6,1	5,5	57,2	66,9	142,1	144,6
Investoinnit	32,5	11,8	1,6	0,8	1,2	0,8	35,3	13,4
Poistot	29,1	16,0	1,9	0,9	0,6	0,3	31,6	17,2
Liiketoiminnan rahavirta	210,6	117,1	9,5	4,2	-65,4	-39,7	154,7	81,6
Investointien rahavirta	-23,5	-9,9	-1,0	-0,6	-0,9	10,5	-25,3	0,0
Rahoituksen rahavirta							-148,5	-1,4
Henkilöstö keskimäärin	2 841	2 749	288	290	31	30	3 160	3 069

Maantieteelliset segmentit:

milj. EUR	Suomi		Skandinavia		Muu Eurooppa		Pohjois-Amerikka		Muut maat		Konserni	
	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006	1-12/ 2007	7-12/ 2006
Myynti konsernin ulkopuolelle	201,0	94,2	97,4	44,6	234,8	111,2	81,3	42,0	69,0	19,1	683,6	311,2
Varat	547,1	554,7	19,0	17,0	23,4	16,4	0,0	0,0			589,5	588,1
Investoinnit	34,9	13,0	0,2	0,2	0,2	0,1					35,3	13,4

Segmenttitietojen proforma-vertailutiedot löytyvät sivulta 8.

Osakeperusteiset maksut

Orion Oyj:n hallitus päätti vuonna 2007 uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin 30 avainhenkilölle. Osakekannustinjärjestelmällä kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnteeseen omistaja-arvon kasvattamiseksi ja vahvistetaan heidän sitoutumistaan yhtiön toiminnan kehittämiseen. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2007–2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2007 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön

kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvittävä osuus arvostetaan käypään arvoon oikeuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvittävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. EUR	1–12/2007	7–12/2006
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	1,4	0,5
Korkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	1,5	0,8
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	0,0
Valuuttakurssivoitot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	1,0	0,5
Rahoitustuotot yhteensä	3,9	1,8
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta veloista	1,1	0,6
Valuuttakurssitappiot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	1,3	0,6
Muut rahoituskulut	0,1	0,0
Rahoituskulut yhteensä	2,5	1,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1,4	0,5
Valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-) liikevoiton yläpuolella	2,5	-0,9

6. Tuloverot

milj. EUR	1–12/2007	7–12/2006
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	56,5	25,6
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-0,1	0,6
Laskennalliset verot	-6,4	-1,4
Yhteensä	50,0	24,8

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 26 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys:

milj. EUR	1–12/2007	7–12/2006
Tulos ennen veroja	195,5	91,4
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	50,8	23,8
Aiemmin kirjaamattomien vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen ulkomaisissa tytäryhtiöissä	-0,6	-0,5
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden arvion muutos	-1,8	-
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	1,3	0,4
Verovapaat tuotot ja vähennyskveltottomat kulut	0,4	-0,3
Verot edellisiltä tilikausilta	-0,1	0,6
Muut erät	-0,0	0,8
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	50,0	24,8
Efektiiivin verokanta	25,6%	27,2%

7. Osakekohtainen tulos

	1-12/2007	7-12/2006
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. EUR	145,4	66,6
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1000 kpl	141 258	141 258
Osakekohtainen tulos, EUR	1,03	0,47

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2007 milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	6,5	224,1	257,2	3,7	3,4	494,9
Lisäykset	0,0	3,6	17,3	0,1	6,7	27,7
Vähennykset	-0,2	-6,6	-5,7	-0,1	-0,0	-12,7
Siirrot tase-erien välillä		0,0	2,6		-2,6	
Kurssierot			-0,1	-0,1		-0,2
Hankintameno 31.12.2007	6,2	221,1	271,2	3,6	7,5	509,7
Kertyneet poistot 1.1.2007		-127,2	-178,4	-2,2		-307,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		5,1	4,5	0,0		9,6
Tilikauden poistot		-6,6	-18,2	-0,2		-25,0
Kurssierot			0,1	0,0		0,1
Kertyneet poistot 31.12.2007		-128,7	-192,0	-2,4		-323,1
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	6,5	96,9	78,8	1,5	3,4	187,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	6,2	92,4	79,2	1,2	7,5	186,6

2006 milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.7.2006	6,6	224,9	252,4	3,7	4,1	491,7
Lisäykset	0,0	1,3	8,4	0,0	0,8	10,6
Vähennykset		-2,7	-4,6	-0,0	-0,0	-7,4
Siirrot tase-erien välillä		0,6	0,9		-1,5	
Kurssierot	-0,1		0,1	0,0		-0,0
Hankintameno 31.12.2006	6,5	224,1	257,2	3,7	3,4	494,9
Kertyneet poistot 1.7.2006		-125,6	-172,9	-2,1		-300,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,6	3,9	0,0		5,5
Tilikauden poistot		-3,3	-9,3	-0,1		-12,7
Kurssierot			-0,0	-0,0		-0,0
Kertyneet poistot 31.12.2006		-127,2	-178,4	-2,2		-307,8
Kirjanpitoarvo 1.7.2006	6,6	99,3	79,5	1,6	4,1	191,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	6,5	96,9	78,8	1,5	3,4	187,1

Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
31.12.2007					
Hankintameno			7,0		7,0
Kertyneet poistot			-5,3		-5,3
Kirjanpitoarvo			1,7		1,7

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
31.12.2006					
Hankintameno			5,6		5,6
Kertyneet poistot			-4,3		-4,3
Kirjanpitoarvo			1,2		1,2

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon lisäyksiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 1,4 milj. EUR (0,7 milj. EUR vuonna 2006).

9. Aineettomat hyödykkeet

2007 milj. EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	55,3	54,7	45,8	155,8
Lisäykset	7,3		0,3	7,6
Vähennykset	-1,5			-1,5
Siirrot tase-erien välillä	-0,1		0,1	
Kurssierot	-0,0		0,0	0,0
Hankintameno 31.12.2007	61,0	54,7	46,2	161,8
Kertyneet poistot 1.1.2007 *)	-36,7	-41,2	-42,5	-120,4
Vähennysten kertyneet poistot	1,5		0,1	1,6
Tilikauden poistot	-4,7		-1,9	-6,6
Kurssierot	0,0			0,0
Kertyneet poistot 31.12.2007	-39,8	-41,2	-44,3	-125,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	18,6	13,5	3,3	35,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	21,1	13,5	1,9	36,5

2006 milj. EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.7.2006	52,8	54,7	45,8	153,3
Lisäykset	2,8			2,8
Vähennykset	-0,3		-0,0	-0,4
Kurssierot			-0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.2006	55,3	54,7	45,8	155,8
Kertyneet poistot 1.7.2006 *)	-34,7	-41,2	-40,3	-116,2
Vähennysten kertyneet poistot	0,3			0,3
Tilikauden poistot	-2,3		-2,2	-4,5
Kertyneet poistot 31.12.2006	-36,7	-41,2	-42,5	-120,4
Kirjanpitoarvo 1.7.2006	18,1	13,5	5,6	37,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	18,6	13,5	3,3	35,4

*) Kertyneet liikearvopoistot ovat syntyneet ennen IFRS:n käyttöönottoa 1.1.2004.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo 13,5 milj. EUR on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavien yksiköiden muodostamalle ryhmälle.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin yksityiskohtaisiin neljän vuoden suunnitelmiin. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on laskettu jatkamalla toteutunutta kehitystä samanlaisena. Johdon ennusteet perustuvat lääkemarkkinoiden kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin ja lääkkeiden ja diagnostisten tuotteiden mark-

kinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen. Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioituista diskontatuista rahavirroista.

Diskonttauskorkona on käytetty yksikölle määritettyä keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko tilikaudella on 12,1 % (11,2% vuonna 2006).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. EUR	2007	2006
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	0,1	0,1
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,1	0,1

Tiedot konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksistä

	Kotipaikka	Omistusosuus 2007 %	Omistusosuus 2006 %
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0	50,0
Regattalämpö Oy	Hanko	42,6	42,6

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Regattalämpö Oy tuottaa kiinteistöpalveluita omistajayritysten asuintaloille.

Yritykset toimivat omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten niiden vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

11. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset, 31.12.2007 tasearvoltaan 0,9 milj. EUR (1,0 milj. EUR vuonna 2006), sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Osakkeet ja osuudet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Taseen eläkesaaminen muodostuu Suomessa Orionin Eläkesäätiössä vakuutettujen toimihenkilöiden lakisääteisestä ja vapaaehtoisesta etuuspohjaisesta järjestelystä ja eläkevelka johdon vapaaehtoisista sekä ulkomaisista etuuspohjaisista järjestelyistä.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot määräytyvät seuraavasti:

milj. EUR	Eläke- saaminen 2007	Eläke- velka 2007	Eläke- saaminen 2006	Eläke- velka 2006
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	0,5	-	0,4
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	149,7	3,9	139,1	3,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-222,6	-2,9	-227,0	-2,1
Ali-/Ylikate	-72,9	1,5	-87,8	1,5
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	24,3	-0,5	35,1	-0,6
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-48,6	1,0	-52,7	0,9

Tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3,4	1,3
Korkomenot	6,5	2,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-11,4	-5,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-3,1	-1,1
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	0,0
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-4,6	-2,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 8,5 milj. EUR vuonna 2007 (25,9 milj. EUR 7-12/2006).

Etuus pohjaiset eläkekulut on kirjattu tuloslaskelmaan toiminnoille seuraavasti:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Myytyjen suoritteiden kulut	-1,1	-0,5
Myynti ja markkinointi	-0,9	-0,3
Tutkimus ja tuotekehitys	-1,8	-0,8
Hallinto	-0,8	-0,4
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-4,6	-2,0

Velvoitteen nykyarvon muutokset ovat seuraavat:

milj. EUR	Eläke- saaminen 2007	Eläke- velka 2007	Eläke- saaminen 2006	Eläke- velka 2006
Velvoite tilikauden alussa	139,1	3,7	119,1	3,2
Työsuorituksesta johtuvat menot	2,8	0,6	1,2	0,2
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-	-	0,0
Korkomenot	6,3	0,2	2,7	0,1
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) ja voitot (-)	3,2	-0,1	17,7	0,1
Siirto järjestelyjen välillä	1,5	-	-	-
Kurssierot	-	0,0	-	-0,0
Maksetut etuudet	-3,4	-0,0	-1,5	-0,0
Velvoite tilikauden lopussa	149,7	4,4	139,1	3,6

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset ovat seuraavat:

milj. EUR	Eläke- saaminen 2007	Eläke- velka 2007	Eläke- saaminen 2006	Eläke- velka 2006
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	227,0	2,2	201,4	1,8
Varojen odotettu tuotto	11,3	0,1	5,0	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-4,5	-0,0	20,9	-0,0
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-9,4	0,6	1,2	0,3
Siirto järjestelyjen välillä	1,5	-	-	-
Kurssierot	-	0,0	-	-0,0
Maksetut etuudet	-3,4	-0,0	-1,5	-0,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	222,6	2,9	227,0	2,1

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin:

	2007	2006
Kapitalisaatiosopimukset ja takaisinlainat	2%	4%
Osakkeet	47%	53%
Joukkovelkakirjalainat	29%	25%
Sijoitus- ja yritystodistukset	21%	17%
Rahavarat	1%	1%
Yhteensä	100%	100%

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Kotimaan eläkejärjestelyyn varoihin sisältyy vuonna 2007 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 57,0 milj. EUR, joka on 24 % järjestelyyn kuuluvista varoista (vuonna 2006 61,5 milj. EUR, joka oli 26 % ja takaisinlaina 6,0 milj. EUR, joka oli 2,5 % järjestelyyn kuuluvista varoista). Järjestelyyn kuuluvat sijoitukset on tehty pääasiassa euroalueelle.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2007	2006
Diskonnttauskorko	5,2 %	4,5%
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	5–8 %	5,0%
Tuleva palkankorotusolettamus	3,5 %	4,0%

Sijoitustoiminnan tuloksellisuutta on arvioitu eläkesäätiön kokonaisvarojen näkökulmasta ja ensisijaisesti pitkällä aikavälillä. Sijoitusten tuottotavoitteet on asetettu sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille. Tavoitteena on saada järjestelyyn kuuluville varoille 5–8 %:n tuotto.

Etuus pohjaisista järjestelyistä johtuvat arvot tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta ovat seuraavat:

milj. EUR	Eläke- saaminen 2007	Eläke- velka 2007	Eläke- saaminen 2006	Eläke- velka 2006
Velvoitteen nykyarvo	-149,7	-4,4	-139,1	-3,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	222,6	2,9	227,0	2,1
Ylikate (+) / alikate (-)	72,9	-1,5	87,8	-1,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyiden velkoihin, voitot (+) / tappiot (-)	-3,5	-0,0	-4,1	0,0
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin, voitot (+) / tappiot (-)	-2,9	0,0	20,9	-0,0

Konserni ennakoii maksavansa etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin 0,6 milj. EUR vuonna 2008.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**Laskennalliset verosaamiset:**

milj. EUR	2007	2006
Eläkevelvoitteet	0,2	0,1
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1,7	0,9
Vahvistetut tappiot	1,8	-
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0,2	0,3
Yhteensä	3,9	1,4

Laskennalliset verovelat:

milj. EUR	2007	2006
Poistoero ja varaukset	27,6	29,9
Eläkesaaminen	12,6	13,7
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	0,7	0,7
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	5,4	6,0
Muut veronalaiset tilapäiset erot	1,2	1,2
Yhteensä	47,6	51,5

Laskennallisten verojen muutos koostuu seuraavien erien muutoksista:

milj. EUR	2007	2006
Eläkesaamiset ja -velvoitteet	1,1	-0,9
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,8	-0,2
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden arvion muutos	1,8	-
Poistoero ja varaukset	2,2	3,2
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	0,1	0,3
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	0,6	-1,0
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	-0,1	-0,1
Yhteensä	6,4	1,4

Konsernilla oli 31.12.2007 yhteensä 28,7 milj. EUR (2006 35,2 milj. EUR) sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamiset liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin ja niihin sisältyvän verohyödyn realisoinnin ei ole todennäköistä. Laskennallista verosaamista on kirjattu tilikaudella 1,8 milj. EUR johtuen tytäryhtiön tuloskehityksen parantumisesta.

Tilikauden aikana ei ole kirjattu tuloveroja suoraan omaan pääomaan (7–12/2006 0,0 milj. EUR).

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

milj. EUR	2007	2006
Lainasaaminen osakkuusyritykseltä	0,1	0,1
Muut lainasaamiset	0,7	0,3
Henkilökunnan eläketalletus	1,9	1,6
Muut pitkäaikaiset saamiset	1,3	1,7
Yhteensä	4,0	3,8

Lainasaamiset sisältävät korottomia saamia osakkuusyrityksiltä. Muissa pitkäaikaisissa lainasaamisissa on markkinakorkoon perustuvia vaihtuvakorkoisia saamia, joista osassa koronmaksu on ehdollinen. Kirja-arvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta. Henkilökunnan eläketalletus 1,9 milj. EUR on pantattu henkilöstön hyväksi.

15. Vaihto-omaisuus

milj. EUR	2007	2006
Aineet ja tarvikkeet	28,8	17,7
Keskeneräiset tuotteet	40,0	32,0
Valmiit tuotteet ja tavarat	52,4	57,5
Yhteensä	121,1	107,2

Tilikauden 1.1.–31.12.2007 kuluksi on kirjattu vaihto-omaisuuden arvonalentumisia 1,9 milj. EUR (tilikaudella 1.7.–31.12.2006 2,0 milj. EUR).

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. EUR	2007	2006
Myyntisaamiset	82,9	75,0
Saamiset osakkuusyrityksiltä	0,1	0,0
Siirtosaamiset	9,1	10,2
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,6	0,3
Muut saamiset	4,7	3,8
Yhteensä	97,3	89,4

Myyntisaamisten ikäjakauma

milj. EUR	2007	2006
Erääntymättömät	69,6	56,8
Erääntyneet 0–30 päivää	10,5	16,2
Erääntyneet 31–90 päivää	2,3	1,6
Erääntyneet yli 90 päivää	0,5	0,4
Yhteensä	82,9	75,0

Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten tasearvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää. Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat 0,0 milj. EUR (7–12/2006 0,0 milj. EUR).

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät:

milj. EUR	2007	2006
Tuloverosaaminen	0,8	1,2
Saamatta olevat T&TK-avustukset	1,6	1,4
Saamatta olevat rojaltit	2,3	1,5
Saamatta olevat palveluveloitukset	0,8	1,6
Muut siirtosaamiset	3,6	4,6
Yhteensä	9,1	10,2

Saamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

milj. EUR	2007	2006
Käteinen raha ja pankkitilit	23,2	15,0
Korkosijoitukset	67,2	95,0
Yhteensä	90,4	110,0

Rahavaroihin sisältyvät likvidit korkosijoitukset, pankkitalletukset ja pankkitilien varat. Rahavaroista pankkitalletukset ja pankkitilien varat on luokiteltu lainoihin ja saamiin, ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Likvidit korkosijoitukset, jotka pääsääntöisesti ovat pankkien ja yritysten emittoimia lyhytaikaisia sijoitus- ja yritystodistuksia, arvostetaan käypään arvoon ja arvostustulos kirjataan omaan pääomaan.

18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeet kpl	B-osakkeet kpl	Yhteensä kpl	Osakepääoma milj. EUR
1.7.2006 osakkeita	56 397 540	84 860 288	141 257 828	92,2
1.7.–31.12.2006 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-843 300	+843 300		
31.12.2006 osakkeita	55 554 240	85 703 588	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2007 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-2 995 552	+2 995 552	141 257 828	
31.12.2007 osakkeita	52 558 688	88 699 140	141 257 828	92,2
31.12.2007 äänimäärä	1 051 173 760	88 699 140	1 139 872 900	

Yhtiön kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,65 euroa.

Jokainen A-sarjan osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään kahdellakymmenellä äänellä ja jokainen B-sarjan osake yhdellä äänellä. Molemmat osakesarjat antavat osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon. Osakkeenomistaja ei saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

31.12.2007 Orion Oyj:n osakepääoma oli 92,2 milj. EUR (2006 92,2 milj. EUR). Osakkeita on yhteensä 141 257 828 kpl, joista A-osakkeita oli 52 558 688 kpl ja B-osakkeita oli 88 699 140 kpl. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeiden muuntamista B-osakkeiksi. 1.1–31.12.2007 A-osakkeita muunnettiin B-osakkeiksi yhteensä 2 995 552 kappaletta.

Orion Oyj:n hallituksella on yhtiökokouksen 2.4.2007 antama valtuutus hankkia ja luovuttaa yhtiön omia osakkeita. Orionin hallitus päätti 6.8.2007 käyttää tätä valtuutusta yhteensä 350 000 B-osakkeen hankintaan, mutta toistaiseksi osakkeita ei ole hankittu. Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,00 euroa osaketta kohden.

Ylikurssirahasto

milj. EUR	2007	2006
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	17,8	17,8
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	17,8	17,8

Käyttörahas

milj. EUR	2007	2006
Käyttörahas tilikauden alussa	23,0	23,0
Käyttörahas tilikauden lopussa	23,0	23,0

Käyttörahas sisältyy osakeyhtiölain mukaisiin voitonjakokelpoisiin varoihin.

Muut rahastot

Muihin rahastoihin sisältyvät vararahastot ja arvomuutosrahasto.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

19. Varaukset

milj. EUR	Eläke- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2007	0,5	0,4	0,6	1,5
Valuuttakurssivaikutus	-	0,0	-	0,0
Käytetyt varaukset	-0,3	-0,4	-0,6	-1,3
Käyttämättömien varausten tuloutukset	-	-0,0	-	-0,0
31.12.2007	0,2	0,0	-	0,2

milj. EUR	2007	2006
Pitkäaikaiset varaukset	0,2	0,6
Lyhytaikaiset varaukset	0,0	0,9
Yhteensä	0,2	1,5

Eläkevaraus

Eläkevarauksiin sisältyy työttömyyseläkekuluvarauksia vuosina 2003–2005 aikana irtisanotuista henkilöistä, jotka eivät ole toistaiseksi työllistyneet tai saaneet työttömyyseläkepääöstä. Varauksen odotetaan realisoituvan seuraavan 1–2 vuoden aikana.

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät toiminnan uudelleen järjestelyihin vuonna 2004–2006. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavan vuoden kuluessa.

Muut varaukset

Muut varaukset sisälsivät saastuneen maa-alueen kunnostusurakan sekä korvausvaatimuksiin liittyvät varaukset koskien vuokrasopimusten ja työsuhteiden irtisanomisia.

20. Korolliset velat

milj. EUR	2007	2006
Pitkäaikaiset		
Eläkelainat	-	6,0
Rahoitusleasingvelat	0,9	0,6
Muut korolliset velat	0,3	1,0
Yhteensä	1,2	7,5

milj. EUR	2007	2006
Lyhytaikaiset		
Rahoitusleasingvelat	0,9	0,7
Muut korolliset velat	2,0	1,6
Yhteensä	2,9	2,3

Pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään konsernin ottamat lainat sekä rahoitusleasing sopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä kirjattavat velat. Käytössä olevat pankkitilien limiitit sekä emittoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Korolliset velat luokitellaan IAS 39:n mukaan muihin velkoihin. Konsernin lainat sekä emittoidut yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Korot kirjataan tuloslaskelmaan laina-ajan kuluessa käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Muut korolliset velat ovat kokonaisuudessaan Teknologian Kehittämiskeskuksen myöntämiä tuotekehityslainoja, joiden korko on markkina-korkoa alempi (1 %). Lainat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon. Lyhytaikaisiin muihin korollisiin velkoihin on kirjattu pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset. Vertailuvuonna taseessa olleet eläkelainat olivat ilman lyhennyssuunnitelmaa myönnettyjä lainoja, joiden korko määräytyi Vakuutusvalvontaviraston sekä Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperustekorkojen mukaan.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä:

milj. EUR	2007	2006
Yhden vuoden kuluessa	0,9	0,7
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,9	0,6
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Yhteensä	1,8	1,3

Vähimmäisvuokrien nykyarvo:

milj. EUR	2007	2006
Yhden vuoden kuluessa	0,9	0,7
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,8	0,5
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,7	1,2
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,1	0,1
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	1,8	1,3

21. Muut pitkäaikaiset velat

milj. EUR	2007	2006
Henkilökunnan eläketalletus	1,9	1,6
Muut pitkäaikaiset velat	0,2	0,2
Yhteensä	2,1	1,8

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. EUR	2007	2006
Ostovelat	34,3	29,2
Muut velat osakkuusyhtiöille	0,3	0,3
Siirtovelat	42,5	41,1
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,2	0,1
Muut velat	10,0	8,4
Yhteensä	87,2	79,1

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset velat:

milj. EUR	2007	2006
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	0,7	-
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	27,0	27,3
Tuloverovelka	3,4	2,8
Muut siirtovelat	11,3	11,1
Yhteensä	42,5	41,1

Velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot IAS 39:n mukaisesti ryhmiteltyinä

milj. EUR	2007	2006
Suojaavat johdannaissopimukset	0,0	-
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat rahoitusvarat		
Johdannaissopimukset	0,6	0,3
Lainat ja muut saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	4,0	3,8
Myyntisaamiset	82,9	75,0
Pankkitalletukset	26,7	11,5
Muut saamiset	0,3	0,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Myytavissä olevat sijoitukset	0,9	1,0
Korkosijoitukset (Rahavaroissa esitetyt)	40,5	83,5
Käteinen ja pankkitilivarat	23,2	15,0
Rahoitusvarat yhteensä	179,1	190,7
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat rahoitusvelat		
Johdannaissopimukset	0,2	0,1
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	1,2	7,5
Muut pitkäaikaiset velat	2,1	1,8
Ostovelat	34,3	29,2
Lyhytaikaiset korolliset velat	2,9	2,3
Rahoitusvelat yhteensä	40,7	40,9

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin lyhytaikaisiin saamisiin ja muihin lyhytaikaisiin velkoihin.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskeihin. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski ja luottoriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Rahoituksen johtoryhmä vastaa rahoituspolitiikan toteuttamisesta. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Markkinariski koostuu valuuttakurssi-, korko- ja sähkönhintariskistä. Yhtiöllä ei tilinpäätöshetkellä ollut osake- tai osakerahastosijoituksia.

24.1.1 VALUUTTAKURSSIRISKI

Merkittävä osuus konsernin valuuttakurssiriskistä muodostuu Orion Oyj:n kansainvälisestä liiketoiminnasta. Erityisesti USA:n kaupan suhteellisen osuuden jatkuvasti kasvaessa on varsinkin US-dollarin

ja euron välisen valuuttakurssin vaihtelun merkitys kasvanut.

US-dollareissa laskutettava myynti on selvästi ostoja suurempaa.

Valuuttaposition tarkastellaan valuutoittain pääsääntöisesti 12 kk:n aikavälillä. Valuuttasuojauksen periaatteiden mukaisesti myyntisaamiset ja ostovelat pyritään suojaamaan täysimääräisesti ja ennakoitu valuuttavirta suojataan välillä 0–50 %. Suojaus perustuu konsernin nettoposition ja suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kk:n pituisia valuuttatermiinejä, jotka käsitellään rahavirran suojauksena. IAS 39:n määrittelemä suojauslaskenta ei ole käytössä. Tulevia ennakoituja rahavirtoja suojaavien johdannaissinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko myynnin oikaisueriksi tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvelkoja.

Konsernilla ei ole valuuttamääräistä korollista vierasta pääomaa. Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja niiden valuuttakurssiriski on suojattu täysimääräisesti valuuttatermiineillä. IAS 39:n määrittelemä suojauslaskenta ei ole käytössä. Rahoituseriä suojaavien johdannaissinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään rahoituserissä.

Transaktioriski

Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Operatiivinen valuuttariski koostuu tase-eristä. Tämän lisäksi suojataan myös ennustettuja kassavirtoja.

milj. EUR	USD		Muut	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Taseen nettoriski	10,5	11,4	12,6	14,5
Ennustettu nettoriski (12 kk)	57,3	76,6	40,9	30,3
Nettoriski yhteensä	67,8	88,0	53,5	44,8
Suojaukset	-23,6	-30,8	-22,6	-23,2
Nettoriski yhteensä	44,2	57,2	30,9	21,6

Translaatoriski

Translaatoriskiä (maakohtaisten tulosten konvertoimista konsernin kotivaluutaksi) ei suojata. Konsernin ei-euomääräisten tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2007 oli 21,4 milj. EUR (2006 25,9 milj. EUR).

Herkkyysanalyysi

IFRS 7 -standardin edellyttämä herkkyysanalyysi on suoritettu EUR/USD valuuttakurssin muutokselle. Analyysissä on oletettu valuuttakurssimuutoksen olevan +/-10% ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina.

milj. EUR		Vaikutus tulokseen		Vaikutus taseeseen	
		31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
USD	+/-10%	+/- 1,3	+/- 1,9	+/- 1,3	+/- 1,9

Herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseen rahoitusvarat ja -velat eli rahavarat, myyntisaamiset sekä ostovelat ja valuuttajohdannaiset.

Herkkyysanalyysi ei anna edustavaa kuvaa valuuttariskille altistumisesta, koska valuuttasuojauksen periaatteiden mukaisesti ennakoitua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa suojataan välillä 0–50 %, eikä ko. ennakoituja liiketoimia ole IFRS 7:n mukaisesti sisällytetty analyysiin.

24.1.2. SÄHKÖNHINTARISKI

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuva riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Orion-konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu täten sähkön hintavaihtelulle.

Sähköosalkun hallintaa toteutetaan siten, että sähkön markkinahinnan vaihteluista aiheutuvalta rahavirranriskiltä voidaan suojautua ja että sähköä voidaan hankkia jatkuvasti mahdollisimman kilpailukyiseen hintaan. Suojausinstrumentteina käytetään Nord Poolissa noteeratavia vakioitehoisia sähköjohdannaisinstrumentteja. Arvostustasoina käytetään Nord Poolin päätöskursseja. Aluehintaerotuotteiden osalta arvostus perustuu asiantuntijan arvioon, koska markkinanoteerauksia ei OTC-tuotteelle ole saatavissa. Arviossa hyödynnetään kuitenkin saatuja tarjouksia.

Sähkönhintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentista omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon kirjattua summaa oikaistaan IAS 39.96 mukaan siten, että siitä tulee pienempi (absoluuttisina lukuina) seuraavista kahdesta luvusta:

- suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio suojauksen alkamisajankohdasta lähtien
- suojauskohteesta odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen käyvän arvon kertynyt muutos suojauksen alkamisajankohdasta lähtien.

Jäljelle jäävä osuus suojausinstrumentin voitosta tai tappiosta edustaa suojauksen tehottomuutta, ja se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden 2007 aikana on omaan pääomaan kirjattu sähkösuojauksista käyvän arvon arvostusta 0,0 milj. EUR. Johdannaisten

nimellisarvot olivat yhteensä 0,6 milj. EUR. Omasta pääomasta ei ole tuloutettu tilikauden aikana, koska tehdyt suojaustoimenpiteet kohdistuvat tilikaudelle 2009, jolloin niiden arvioidaan vaikuttavan tilikauden tulokseen.

24.1.3. KORKORISKI

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2007 yhteensä 4,0 milj. EUR (9,8 milj. EUR vuonna 2006). Konsernin korolliset rahoitusvarat olivat 90,4 milj. EUR (110,0 milj. EUR vuonna 2006). Konsernin ylimääräinen likviditeetti on sijoitettu lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin. Korkotason muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai omaan pääomaan.

24.2. Luottoriski

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Sijoituskohteille ja johdannaissopimusten vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty liimitit, joita ylläpidetään ja seurataan säännöllisesti. Sijoitukset ovat jälkimmäisissä, pääsääntöisesti alle 3 kk:n pituisissa korkoinstrumenteissa. Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luottokelpoisuusvaatimukset. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken eri maantieteellisille alueille. Merkittävimmät yksittäiset asiakkaat ovat lääkemyynnin markkinointikumppani Novartis sekä lääkejakeija Oriola-KD Oyj. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä ei ole ollut merkittävä.

Maksimi luottoriskipositio 31.12.2007 on taseen saamisten yhteissumma sekä johdannaisten käypien arvojen netto eli yhteensä 192,4 milj. EUR (2006 204,1 milj. EUR).

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa tilanteissa riittävillä tili- ja luottolimiiteillä sekä likvideillä rahavaroilla. Konsernilla ei 31.12.2007 ollut korollista nettovelkaa. Velat koostuvat ostoveloista, TEKES-tuotekehityslainoista sekä rahoitusleasingve-loista. Rahoitusleasingve-loista 0,9 milj. EUR erääntyy vuoden kuluessa ja 0,9 milj. EUR 1–5 vuoden kuluessa. TEKES-lainoista 0,8 milj. EUR erääntyy vuoden kuluessa ja 0,2 milj. EUR 1–2 vuoden kuluessa. Ostovelkojen maturiteetti on 1–60 pv.

Konsernin likvideetin turvaamiseksi sijoitukset tehdään pääsään-töisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin. Lisäksi likvideettiä turvaavat pankkitililimiitit, Euroopan investointipankin myöntämä 100

milj. EUR suuruinen rahoituslimiitti sekä Orion Oyj:n 100 milj. EUR suuruinen yritystodistusohjelma.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Konsernin omavaraisuusaste päättyneellä ja edellisellä tilikaudella oli seuraava:

milj. EUR	2007	2006
Oma pääoma	447,3	443,5
Oma pääoma ja velat yhteensä ilman saatuja ennakoita	588,6	588,0
Omavaraisuusaste	75,9 %	75,4 %

25. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. EUR	2007	2006
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut kiinteistökiinnitykset,	25,5	25,5
josta Orionin Eläkesäätiölle annetut	9,0	9,0
Takaukset	1,4	1,8
Muut	0,3	0,3

OIKEUDENKÄYNNIT JA VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Oikeudenkäynti Wockhardt USA, Inc. ja Wockhardt Limited -yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.9.2007 patenttiloukkaus oikeudenkäynnin Yhdysvalloissa geneeristen lääkkeiden liiketoimintaa harjoittavia Wockhardt USA, Inc. ja Wockhardt Limited -yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 5,446,194 ja nro 5,135,950. Mainitut yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille entakaponia sisältävän geneerisen tablettivalmisteen, jonka annosvavuus on 200 mg. Entakaponi on vaikuttavana aineena Orion Oyj:n Comtan®-nimisessä Parkinsonin taudin hoitoon käytettävässä alkuperälääkkeessä, jota Orion Oyj:n lisenssikumppani Novartis markkinoi Yhdysvalloissa yksinoikeudella.

Orion Oyj ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Comtan-lääkettä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäynnin johdosta Comtania koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

Oikeudenkäynti Sun Pharmaceutical Industries Inc. ja Sun Pharmaceutical Industries Limited -yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007 patenttiloukkaus oikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Sun Pharmaceutical Industries Inc. ja Sun Pharmaceutical Industries Limited -yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevaa formulaatiopotenttiaan nro 6,500,867. Mainitut yhtiöt pyrkivät myyntilupahakemuksellaan tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo®-lääkkeen geneerisiä versioita (annosvavuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Tehostettu levodopahoito Stalevo on Orionin alkuperälääke Parkinsonin tautiin. Orion Oyj:n lisenssikumppani Novartis markkinoi sitä Yhdysvalloissa yksinoikeudella.

Orion Oyj ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Stalevo-lääkettä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäynnin johdosta Stalevoa koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

Orion Oyj on saanut sittemmin tietoonsa, että Sun Pharmaceutical Industries Limited (Sun) on muuttanut edellä mainittua myyntilupahakemuksaan. Muutoksen sisältämällä niin sanotulla Paragraph IV -sertifikaatilla Sun on kyseenalaistanut Orion Oyj:n Yhdysvaltain-patentin nro 5,446,194. Tällä hetkellä hakemuksen käsittely on vasta alkamassa, joten geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa. Orion Oyj arvioi parhaillaan yhdessä Novartiksen kanssa oikeudellisia vaihtoehtojaan suojella oikeuksiaan.

26. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot

milj. EUR	Nimellisarvo 31.12.2006	Maturiteetti			Nimellisarvo 31.12.2006
		2008	2009	2010–	
Ei suojaavat					
Valuuttatermiinit	66,7	66,7	-	-	58,5
Suojaavat					
Sähkötermiinit	0,6	-	0,6	-	-

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. EUR	2007			2006		
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Ei suojaavat						
Valuuttatermiinit	0,5	-0,2	0,3	0,3	-0,0	0,3
Suojaavat						
Sähkötermiinit	0,0	-	0,0	-	-	-

27. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

milj. EUR	2007	2006
Yhden vuoden kuluessa	1,7	1,9
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,3	2,5
Yli viiden vuoden kuluttua	0,5	0,7
Yhteensä	4,5	5,2
Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritetut vuokramenot tilikaudella	1,9	0,8

Muihin vuokratuloihin sisältyy pääsääntöisesti kulut ulkomailla vuokratuista toimitiloista.

Konserni vuokralle antajana

Vuokratuotot on esitetty kohdassa 2. Liiketoiminnan muut tuotot. Vuokratuotot sisältävät pääsääntöisesti henkilökunnalta ja ulkopuolisilta saatuja vuokria konsernin omistamista kiinteistöistä.

28. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Konserniyhtykset 31.12.2007

	Konserni Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Emoyhtiö Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Interorion AG, Sveitsi *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA *)	100,00	100,00	100,00	100,00
OOO Orion Pharma, Venäjä *)	100,00	100,00	-	-
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Oy Lyocentre-Nordic Ab, Espoo *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	99,93	99,93	-	-
Kiinteistö Oy Nilsiäkatu 10, Helsinki	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39	-	-
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Diagnostiikkaliiketoiminta				
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00	-	-
Orion Diagnostica as, Norja	100,00	100,00	-	-
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00	-	-

*) Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistuosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuusperusteisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2,5	1,0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,6	0,2

Palkat ja palkkiot

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Toimitusjohtaja	0,7	0,2
Hallituksen jäsenet		
Matti Kavetvuo, puheenjohtaja	0,1	0,1
Eero Karvonen	0,0	0,0
Leena Palotie	0,0	0,0
Vesa Puttonen	0,1	0,1
Hannu Syrjänen	0,0	-
Heikki Vapaatalo	0,0	0,1
Jukka Ylppö	0,1	-
Hallitus yhteensä	0,4	0,3

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi oli sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 66 % palkasta. Lisäksi joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60–63-vuotiaana eläketason ollessa 60 % palkasta.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj on antanut Orionin Eläkesäätiölle 9,0 milj. EUR:n kiinteistökiinnityksen, jota tarvittaessa voidaan käyttää eläkevastuun kattamiseen.

Konserni on myöntänyt osakkuusyhtiö Hangon Puhdistamo Oy:lle korotonta lainaa 0,1 milj. EUR.

29. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuun lopussa Orion Oyj sai tietoonsa markkinointikumppaniltaan Novartikselta, että Novartiksen tekemässä kolmannen vaiheen kliinisessä FIRST-STEP-tutkimuksessa saatiin tilastollisesti merkitsevä positiivinen päämuuttujan tulos. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, saadaanko Stalevo-hoidolla parempi oireenmukainen hoitovaste perinteiseen levodopa/karbidopa-hoitoon verrattuna potilailla, joiden oireet vaativat peruslääke levodopan aloituksen. Tutkimukseen osallistui 423 varhaisen vaiheen Parkinsonin tautia sairastavaa potilasta Yhdysvalloissa, Kanadassa ja kuudessa muussa maassa.

Konsernin tunnusluvut 1-12/2007

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

milj. EUR ja %	1-12/2007	7-12/2006
Liikevaihto ja tulos		
Liikevaihto	683,6	311,2
Ulkomaantoiminta	482,6	217,0
% liikevaihdosta	70,6%	69,7%
Suunnitelman mukaiset poistot	31,6	17,2
Liikevoitto	194,0	90,9
% liikevaihdosta	28,4%	29,2%
Rahoitustuotot ja -kulut	1,4	0,5
% liikevaihdosta	0,2%	0,2%
Voitto ennen veroja	195,5	91,4
% liikevaihdosta	28,6%	29,4%
Tuloverot	50,0	24,8
Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto	145,4	66,6
Sijoitetun pääoman tuotto	43,8%	44,1%
Oman pääoman tuotto	32,7%	32,5%
Tase		
Pitkäaikaiset varat	280,6	281,4
Lyhytaikaiset varat	308,9	306,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	447,3	443,5
Vähemmistöosuus	0,0	0,0
Pitkäaikaiset varaukset	0,2	0,6
Vieras pääoma yhteensä	142,1	144,6
Korollinen vieras pääoma	4,0	9,8
Koroton vieras pääoma	138,1	134,8
Taseen loppusumma	589,5	588,1
Omavaraisuusaste	75,9%	75,4%
Nettovelkaantumisaste (gearing)	-19,3%	-22,6%
Investoinnit		
Investoinnit	35,3	13,4
% liikevaihdosta	5,2%	4,3%
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot		
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot	97,6	43,1
% liikevaihdosta	14,3%	13,8%
Henkilöstö		
Palkat ja palkkiot	131,6	62,4
Henkilöstö keskimäärin	3 160	3 069

Tunnuslukujen proforma-vertailutiedot löytyvät sivulta 7.

Osakekohtaiset tunnusluvut

			1-12/2007	7-12/2006
Osakekohtainen tulos		EUR	1,03	0,47
Osakekohtainen oma pääoma		EUR	3,17	3,14
Osingonjako		MEUR	141,3	141,3
Osakekohtainen osinko		EUR	1,00	1,00
Osingonjakosuhte		%	97,1%	212,8%
Efektiiivinen osinkotuotto	A	%	6,2%	6,1%
Efektiiivinen osinkotuotto	B	%	6,2%	6,1%
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	A		15,63	34,94
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	B		15,56	35,00
Päätöskurssi 31.12.	A	EUR	16,10	16,42
Päätöskurssi 31.12.	B	EUR	16,03	16,45
Keskikurssi	A	EUR	16,57	14,87
Keskikurssi	B	EUR	16,12	14,61
Alin kurssi	A	EUR	15,07	11,45
Alin kurssi	B	EUR	15,22	11,51
Ylin kurssi	A	EUR	20,49	16,44
Ylin kurssi	B	EUR	20,53	16,53
Markkina-arvo 31.12.		MEUR	2 268,0	2 322,0
Osakkeiden vaihto				
Sarja A		1 000 kpl	3 866	1 651
% sarja A:n keskimääräisestä osakemäärästä		%	7,2%	2,9%
Sarja B		1 000 kpl	96 266	37 250
% sarja B:n keskimääräisestä osakemäärästä		%	110,5%	43,8%
% koko osakemäärästä		%	70,9%	27,5%
Osakkeiden määrä 31.12.	A	kpl	52 558 688	55 554 240
	B	kpl	88 699 140	85 703 588
Osakkeita yhteensä 31.12.		kpl	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin		kpl	141 257 828	141 257 828

Osakekohtaista osinkoa koskevat luvut tilikaudelta 1.1.-31.12.2007 perustuvat hallituksen ehdotuksen mukaiseen osinkoon.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma + vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahavarat}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma + vähemmistöosuus}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E), %	=	$\frac{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euomääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR	=	Tilikauden lopussa oleva osakemäärä x Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

milj. EUR	Liitetieto	1-12/2007	7-12/2006
Liikevaihto	1	557,3	252,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2	6,0	12,8
Liiketoiminnan kulut	3, 4	-375,2	-174,7
Liikearvopoistot	4	-3,4	-1,7
Muut poistot	4	-21,2	-11,9
Liikevoitto		163,4	77,2
Rahoitustuotot ja -kulut	5	21,6	7,5
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		185,0	84,7
Tilinpäätössiirrot	6	5,0	11,2
Verot	7	-44,7	-22,8
Tilikauden voitto		145,3	73,0

Tase

Vastaavaa

milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	8		
Aineettomat oikeudet		17,5	14,3
Liikearvo		6,8	10,2
Muut pitkävaikutteiset menot		1,8	3,3
		26,1	27,8
Aineelliset hyödykkeet	9		
Maa-alueet		3,5	3,7
Rakennukset ja rakennelmat		74,1	76,8
Koneet ja kalusto		51,3	50,4
Muut aineelliset hyödykkeet		0,7	0,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5,0	2,4
		134,5	134,0
Sijoitukset	10		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		86,1	88,7
Muut sijoitukset		1,3	1,3
		87,4	90,0
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	11	83,5	67,4
Pitkäaikaiset saamiset	12	0,5	0,2
Myyntisaamiset	13	66,6	63,0
Muut lyhytaikaiset saamiset	13	10,3	9,4
Rahoitusarvopaperit	14	67,2	95,0
Rahat ja pankkisaamiset		5,2	3,2
Vastaavaa yhteensä		481,5	490,1

Vastattavaa

milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Osakepääoma		92,2	92,2
Ylikurssirahasto		17,8	17,8
Käyttöraho		23,0	23,0
Kertyneet voittovarot		19,0	87,3
Tilikauden voitto		145,3	73,0
Oma pääoma yhteensä	15	297,4	293,4
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16	72,8	77,8
Pakolliset varaukset	17	0,6	1,4
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	18		
Eläkelainat		-	6,0
Muut pitkäaikaiset velat		0,2	0,7
		0,2	6,6
Lyhytaikainen vieras pääoma	19		
Ostovelat		37,8	27,4
Muut lyhytaikaiset velat		72,7	83,5
		110,5	110,9
Vastattavaa yhteensä		481,5	490,1

Rahoituslaskelma

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	163,4	77,2
Oikaisut liikevoittoon:		
Suunnitelman mukaiset poistot	24,6	13,6
Muut oikaisut	-0,6	-9,8
	24,0	3,8
Käyttöpääoman muutos*:		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-4,8	8,5
Vaihto-omaisuuden muutos	-16,1	6,2
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	13,3	12,2
	-7,7	26,9
Maksetut korot	-3,7	-2,0
Saadut osingot**	7,3	0,4
Saadut korot**	3,2	1,3
Maksetut verot	-46,0	-27,8
Liiketoiminnan rahavirta	140,5	79,9
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-26,8	-9,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	2,3	11,7
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-0,0	-
Muiden sijoitusten myynnit	0,1	0,0
Myönnetyt lainat (-) / takaisinmaksut (+)	-0,1	-0,2
Investointien rahavirta	-24,4	2,5
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5,6	0,8
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-6,3	-0,4
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-141,3	-0,0
Rahoituksen rahavirta	-142,0	0,4
Rahavarojen muutos		
	-25,9	82,7
Rahavarat tilikauden alussa***	98,3	15,6
Rahavarojen muutos	-25,9	82,7
Rahavarat tilikauden lopussa***	72,4	98,3

* Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.

** Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

*** Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui OMX Pohjoismaiden Pörssiin Helsinkiin 3.7.2006.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoisiin sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

• aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta
• liikearvo	5–20 vuotta
• rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
• koneet, laitteet ja kalusto	3–20 vuotta
• kuljetusvälineet	6 vuotta
• muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa FIFO-periaatetta noudattaen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereihin sisältyy lyhytaikaisia korkosijoituksia.

Rahoitusinstrumentit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa tai sitä alempana markkina-arvoon.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä johdannaissopimukset

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa on käytetty Euroopan keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssseja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tulosaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehty valuuttajohdannaiset on arvostettu käypään arvoon tilinpäätöspäivän kursseihin. Valuuttatermiinien käypä arvo on alkuperäisten johdannaissopimusten spot-kurssien ja tilinpäätöspäivän kurssien erotus. Termiinipisteet jaksotetaan ja kirjataan tulosaikutteisesti rahoituksen korkotuottoihin ja -kuluihin. Tase-eriä suojaaviksi määritettyjen valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan tulosaikutteisesti siten, että myyntisaamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan myynnin kurssieroihin ja rahoituksen valuuttamääräisiä lainoja ja saamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan rahoituksen kurssieroihin. Taseen ulkopuolisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypien arvojen arvostustappiot on kirjattu rahoituksen kurssieroihin, mutta varovaisuusperiaatteen mukaan arvostusvoitot on jätetty kirjaamatta, koska johdannaisten ja suojauskohteiden toistensa kumoavia vaikutuksia ei ole dokumentoitu.

Yhtiö on myös solminut johdannaissopimuksia suojautuakseen sähkönhintarisikiltä. Suojausinstrumentteina on käytetty Nord Poolissa noteerattavia sähkijohdannaissopimusteja. Nämä sopimukset suojaavat tulevia kassavirtoja ja niiden käypien arvojen muutokset kirjataan vasta, kun sopimukset ovat selvityksessä ja suojattavat riskit toteutuvat.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehitteillä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa

osuutensa. Rojaltit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on

järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiössä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamisia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävässä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Lääketeollisuus	557,3	252,7
Yhteensä	557,3	252,7

Liikevaihto markkina-alueittain:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Suomi	194,1	91,7
Skandinavia	63,5	28,1
Muu Eurooppa	174,8	81,8
Pohjois-Amerikka	65,1	36,7
Muut maat	59,7	14,4
Yhteensä	557,3	252,7

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	0,4	9,9
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	3,2	1,4
Vuokratuotot	1,1	0,6
Muut liiketoiminnan tuotot	1,3	0,9
Yhteensä	6,0	12,8

3. Pakollisten varausten muutos

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Muiden pakollisten varausten muutos	0,8	-0,1
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	0,8	-0,1

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-6,1	5,2
Valmistus omaan käyttöön	-1,7	-2,1
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	135,4	50,8
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-10,0	0,9
Ulkopuoliset palvelut	19,7	8,6
Yhteensä	145,1	60,4
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	86,3	40,8
Eläkekulut	2,8	5,7
Osakekannustinjärjestelmä	0,8	-
Muut henkilösivukulut	6,7	3,1
Yhteensä	96,7	49,5
Liiketoiminnan muut kulut	141,2	61,6
Liiketoiminnan kulut yhteensä	375,2	174,7

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Poistot ja arvonalentumiset:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Liikearvopoistot	3,4	1,7
Muut poistot	21,2	11,9
Yhteensä	24,6	13,6

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 8-9.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	2 254	2 158
--	-------	-------

Osakeperusteiset maksut

Orion Oyj:n hallitus päätti vuonna 2007 uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin 30 avainhenkilölle. Osakekannustinjärjestelmällä kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnteeseen omistaja-arvon kasvattamiseksi ja vahvistetaan heidän sitoutumistaan yhtiön toiminnan kehittämiseen. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2007-2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2007 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	25,0	7,8
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,0	0,0
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Korkotuotot muilta yrityksiltä	2,3	1,1
Muut rahoitustuotot	0,9	0,5
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-2,7	-
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-1,9	-0,7
Korkokulut muille	-1,0	-0,6
Muut rahoituskulut	-1,1	-0,5
Yhteensä	21,6	7,5

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	25,0	7,8
Korkotuottoja	2,3	1,1
Korkokuluja	-2,9	-1,3

6. Tilinpäätössiirrot

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Poistoeron muutos	5,0	11,2
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	5,0	11,2

7. Tuloverot

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-44,7	-22,6
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,0	-0,2
Yhteensä	-44,7	-22,8

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen:

milj. EUR	2007	2006
Pakollisista varauksista	0,2	0,4
Yhteensä	0,2	0,4

Laskennallinen verovelka:

milj. EUR	2007	2006
Tilinpäätössiirroista	18,9	20,2
Arvonkorotuksista	4,3	4,3
Yhteensä	23,2	24,5

8. Aineettomat hyödykkeet 31.12.2007

milj. EUR	Aineettomat oikeudet	Liike-arvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.*)	42,4	68,3	44,6	155,2
Lisäykset	7,0		0,3	7,3
Vähennykset	-0,1			-0,1
Siirrot tase-erien välillä	-0,1		0,1	
Hankintameno 31.12.	49,3	68,3	44,9	162,5
Kertyneet poistot 1.1.*)	28,1	58,0	41,2	127,4
Vähennysten kertyneet poistot	-0,1			-0,1
Tilikauden poistot	3,7	3,4	1,9	9,0
Kertyneet poistot 31.12.	31,8	61,4	43,2	136,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	17,5	6,8	1,8	26,1
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	2,2	0,0	1,2	3,5
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	0,1		-1,0	-0,9
Kertynyt erotus 31.12.	2,4	0,0	0,2	2,6

*) Alkuarvoihin sisällytetään käyttömaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt, sekä loppuun poistetut käyttömaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot on laskettu vastaavalla tavalla.

9. Aineelliset hyödykkeet 31.12.2007

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.*)	3,7	158,4	161,6	1,7	2,4	327,7
Lisäykset	0,0	2,6	11,7	0,0	4,3	18,6
Vähennykset	-0,2	-5,5	-4,4	-0,1		-10,3
Siirrot tase-erien välillä		0,0	1,6		-1,7	
Hankintameno 31.12.	3,5	155,6	170,5	1,6	5,0	336,1
Kertyneet poistot 1.1.*)		81,6	111,2	1,0		193,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-4,3	-3,4	-0,1		-7,8
Tilikauden poistot		4,1	11,4	0,1		15,5
Kertyneet poistot 31.12.		81,4	119,2	0,9		201,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,5	74,1	51,3	0,7	5,0	134,5
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.		40,1	34,2	0,0		74,3
Poistoeron muutos: lisäys (+) / vähennys (-)		-2,5	-1,6	0,0		-4,1
Kertynyt erotus 31.12.		37,7	32,5	0,0		70,2

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2007 on 21,1 milj. EUR (2006 19,9 milj. EUR). Maa-alueiden hankintamenoön sisältyy arvonkorotuksia 0,1 milj. EUR (2006 0,1 milj. EUR) ja rakennusten hankintamenoön 16,5 milj. EUR (2006 16,5 milj. EUR).

*) Alkuarvoihin sisällytetään käyttömaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt, sekä loppuun poistetut käyttömaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot on laskettu vastaavalla tavalla.

10. Sijoitukset 31.12.2007

milj. EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Lainasaamiset *)	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	122,4	5,0	1,8	0,3	129,5
Lisäykset	0,0	0,1			0,1
Vähennykset			-0,0		-0,0
Hankintameno 31.12.	122,4	5,1	1,7	0,3	129,6
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	38,5	0,2	0,8		39,5
Tilikauden arvonalentumiset		2,7			2,7
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	38,5	2,9	0,8		42,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	83,9	2,2	0,9	0,3	87,4

*) Lainasaaminen on osakeyhtiölain mukainen pääomalainasaaminen.

11. Vaihto-omaisuus

milj. EUR	2007	2006
Aineet ja tarvikkeet	23,4	13,5
Keskeneräiset tuotteet	21,6	14,4
Valmiit tuotteet/Tavarat	37,7	38,8
Muu vaihto-omaisuus	0,9	0,7
Ennakkomaksut	-	0,0
Yhteensä	83,5	67,4

12. Pitkäaikaiset saamiset

milj. EUR	2007	2006
Muut saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,0	0,0
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	0,1	0,1
Muut lainasaamiset	0,5	0,2
Yhteensä	0,5	0,2

13. Lyhytaikaiset saamiset

milj. EUR	2007	2006
Myyntisaamiset	56,0	51,7
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	10,6	11,3
Lainasaamiset	0,4	0,0
Muut saamiset	0,1	0,0
Siirtosaamiset	0,1	0,0
Yhteensä	11,1	11,4
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	0,0	0,0
Muut lainasaamiset	0,2	0,5
Muut saamiset	2,7	1,6
Siirtosaamiset	6,8	7,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	76,9	72,4

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät:

milj. EUR	2007	2006
Saamatta olevia tutkimus- ja tuotekehitysavustuksia	1,6	1,2
Saamatta olevia rojalteja	2,3	1,8
Saamatta olevia palveluveloituksia	0,8	1,5
Muut siirtosaamiset	2,3	2,7
Yhteensä	6,8	7,3

14. Rahoitusarvopaperit

milj. EUR	2007	2006
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	67,2	95,0
Rahoitusarvopaperit yhteensä	67,2	95,0

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus:

milj. EUR	2007	2006
Markkina-arvo	67,5	95,2
Vastaava kirjanpitoarvo	-67,2	-95,0
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-0,3	-0,2
Erotus	0,0	-0,0

15. Oma pääoma

milj. EUR	2007	2006
Osakepääoma tilikauden alussa	92,2	92,2
Osakepääoma tilikauden lopussa	92,2	92,2

milj. EUR	2007	2006
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	17,8	17,8
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	17,8	17,8

milj. EUR	2007	2006
Käyttörahas to tilikauden alussa	23,0	23,0
Käyttörahas to tilikauden lopussa	23,0	23,0

milj. EUR	2007	2006
Kertyneet voittovar at tilikauden alussa	160,3	87,3
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-141,3	-
käytetty lahjoituksiin	-0,1	-
Tilikauden voitto	145,3	73,0
Kertyneet voittovar at tilikauden lopussa	164,3	160,3

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain:

	2007 kpl	milj. EUR	2006 kpl	milj. EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	52 558 688		55 554 240	
B-sarja (1 ääni/osake)	88 699 140		85 703 588	
Yhteensä	141 257 828	92,2	141 257 828	92,2

Tilikauden 1.1.–31.12.2007 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 2 995 552 kappaletta (7–12/2006 aikana 843 300 kpl). Omaa pääomaa koskevia muita tietoja on esitetty konsernin liitetietojen kohdassa 18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot.

16. Tilinpäätössiirtojen kertymä

milj. EUR	2007	2006
Poistoero	72,8	77,8
Yhteensä	72,8	77,8

17. Pakolliset varaukset

milj. EUR	2007	2006
Eläkevaraukset	0,6	0,8
Muut varaukset	-	0,6
Yhteensä	0,6	1,4

18. Pitkäaikainen vieras pääoma

milj. EUR	2007	2006
Eläkelainat	-	6,0
Muut pitkäaikaiset velat	0,2	0,7
Yhteensä	0,2	6,6

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

milj. EUR	2007	2006
Eläkelainat	-	6,0
Yhteensä	-	6,0

19. Lyhytaikainen vieras pääoma

milj. EUR	2007	2006
Saadut ennakot	0,0	-
Ostovelat	26,3	20,7
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	11,5	6,6
Muut velat	36,5	47,6
Siirtovelat	0,1	0,1
Yhteensä	48,1	54,3
Muut velat	7,3	6,3
Siirtovelat	28,8	29,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	110,5	110,9

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:

milj. EUR	2007	2006
Tuloverovelka	0,3	1,6
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	1,0	-
Muut maksamattomat palkat henkilösivumenoineen	20,6	20,5
Maksamattomia rojalteja	2,5	2,5
Maksamattomia hintaoikaisuja	3,3	3,3
Muut siirtovelat	1,1	1,6
Yhteensä	28,8	29,6

Vieras pääoma sisältää:

milj. EUR	2007	2006
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	0,2	6,6
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	38,3	49,0
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	72,2	61,9
Yhteensä	110,6	117,6

20. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot:

milj. EUR	1-12/2007	7-12/2006
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1,1	0,8

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahallainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi oli sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 66 % palkasta. Lisäksi joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-63-vuotiaina eläketason ollessa 60 % palkasta.

Toimielimiä koskevia liitetietoja on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat.

21. Annetut vakuudet

Muut annetut vakuudet omista sitoumuksista:

milj. EUR	2007	2006
Annetut kiinteistökiinnitykset	25,5	25,5

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta:

milj. EUR	2007	2006
Annetut takaukset	1,6	2,0

Annetut vakuudet yhteensä:

milj. EUR	2007	2006
Kiinteistökiinnitykset yhteensä	25,5	25,5
Takaukset yhteensä	1,6	2,0

22. Vastuut ja vastuusitoumukset

milj. EUR	2007	2006
Leasing sopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kk:n aikana	1,5	1,1
12 kk:n jälkeen	1,5	1,5
Yhteensä	3,0	2,6

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut:

milj. EUR	2007	2006
Lääkevahinkovastuu	0,3	0,3

23. Johdannaissopimukset

milj. EUR	2007	2006
Valuuttatermiinisopimukset		
Sopimusten käypä arvo	0,3	0,3
Sopimusten eurovasta-arvo	66,7	58,5
Sähkötermiinisopimukset		
Sopimusten käypä arvo	0,0	-
Sopimusten eurovasta-arvo	0,6	-

24. Omistukset muissa yrityksissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat.

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta 1.1.–31.12.2007

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 187 390 536,33 euroa, josta tilikauden voittoa on 145 338 612,40 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

• jaetaan osinkoa 1,00 euroa osaketta kohden 141 257 828:lle osakkeelle	141 257 828,00 euroa
• lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päättökseen mukaisesti	120 000,00 euroa
• voittovarojen tilille jätetään	46 012 708,33 euroa
	<hr/>
	187 390 536,33 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tämän tilinpäätöksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa helmikuun 6. päivänä 2008

Matti Kavetvuo
Puheenjohtaja

Jukka Ylppö
Varapuheenjohtaja

Eero Karvonen

Leena Palotie

Vesa Puttonen

Hannu Syrjänen

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

ORION OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Orion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti laaditun toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu konsernitilinpäätös antaa näiden standardien ja kirjanpitolain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, TOIMINTAKERTOMUS JA HALLINTO

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti ja antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa ja antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Espoossa 6. päivänä helmikuuta 2008

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Pekka Luoma
KHT

Orion Oyj:n hallitus

Matti Kavetvuo

**Puheenjohtaja
Diplomi-insinööri, ekonomi,
vuorineuvos**

s. 1944

Orion Oyj:n hallituksen jäsen ja puheenjohtaja 1.7.2006 alkaen.

Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen ja puheenjohtaja 2004–30.6.2006

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja, tutkimusvaliokunnan jäsen ja nimitysvaliokunnan jäsen

Ura

2000–2001

Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n toimitusjohtaja, eläkkeelle 2001

1992–1999

Valio Oy:n toimitusjohtaja

1985–1991

Orion-yhtymä Oy:n toimitusjohtaja ja Orion-konsernin pääjohtaja

1979–1984

Instrumentarium Oy:n toimitusjohtaja

**Merkittävimmät nykyiset
luottamustoimet**

- Hallituksen puheenjohtaja: Metso Oyj ja Marimekko Oyj
- Hallituksen varapuheenjohtaja: Alma Media Oyj
- Hallituksen jäsen: Konecranes Oyj

Jukka Ylppö

**Varapuheenjohtaja
Diplomi-insinööri (sähkövoimatekniikka), kauppatieteiden maisteri**

s. 1955

Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2.4.2007 alkaen.

Tarkastusvaliokunnan jäsen ja nimitysvaliokunnan jäsen

Ura

Jukka Ylppö valmistui diplomi-insinööriksi Helsingin teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1981. Kauppatieteiden maisterin tutkinnon hän suoritti Helsingin Kauppa-korkeakoulussa vuonna 1990. Jukka Ylppö on työskennellyt koko työuransa tuotekehitystehtävissä ABB Oy:ssä vuodesta 1981 alkaen. Nykyisin hän toimii ABB:ssä teollisuuden sähkökäyttöjen ohjauksen ja ohjelmistojen määrittämisen ja kehityksen asiantuntijana. Hänen uransa on edennyt seuraavien vaiheiden kautta:

1999–2007

Taajuusmuuttajien ja syöttölaitteiden ohjauksen ja ohjelmistojen määrittämisen ja kehityksen asiantuntija

1996–1998

Uuden tyristorisyötön ohjauksen kehityksen vetäjä

1993–1995

Tasavirtakäyttöjen uuden ohjauksen kehittäjä

1991–1992

Automaatiotuotekehitysinsinööri Västeråsissa Ruotsissa

1988–1990

Laiva-automaation myynti-insinööri

1986–1987

Paperirata-analysaattoreiden kehityksen projektipäällikkö

1984–1985

Tasavirtakäyttöjen ohjauksen kehityksen vetäjä

1982–1983

Tuotekehitysinsinööri / tehoelektronikka

Ero Karvonen

Diplomi-insinööri

s. 1948

Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen.

Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006

Tarkastusvaliokunnan jäsen ja tutkimusvaliokunnan jäsen

Ura

1986–

EVK-Capital Oy, omistaja ja toimitusjohtaja

1980–1986

Rintekno Oy, prosessisuunnittelija, biokemian ja lääkeaineteollisuuden jaospäällikkö ja teknologiajohtaja

1975–1980

VTT, biotekniikan laboratorio, tutkija

1974–1975

Helsingin teknillinen korkeakoulu, teollisen mikrobiologian vanhempi assistentti

**Merkittävimmät nykyiset
luottamustoimet**

- Hallituksen jäsen: Rocla Oyj

Leena Palotie

Professori, lääketieteen ja kirurgian tohtori

s. 1952

Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen.

Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006

Tutkimusvaliokunnan puheenjohtaja

Ura

2007–

Professori, Wellcome Trust Sanger Instituutin Ihmisgenetiikan johtaja, Hinxton, Cambridge, Englanti

2007–

Tutkimusjohtaja, Suomen Molekyylilääketieteen Instituutti, Helsingin yliopisto ja Kansanterveyslaitos

2006–

Yhdysvaltain tiedeakatemian lääketieteen instituutin jäsen

2005–

Vieraileva professori, Broad Instituutti (MIT ja Harvardin yliopisto), USA

2005–

Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) tieteellisen neuvoston jäsen

2005–2007

HUGOn (Human Genome Organisation), maailmanlaajuisen geenitutkijoiden organisaation presidentti

2003–2007

Akatemiaprofessori, Suomen Akatemian tautigeneen tutkimuksen huippuyksikön johtaja

2004–

Pohjoismaisen tautigeneen tutkimuksen huippuyksikön johtaja

2002–

EU:n suuren genomiohjelman, GENOMEUTWIN:n koordinaattori

1998–2002

UCLA School of Medicine, Los Angeles, Kalifornia, USA, genetiikan professori, laitoksen johtaja

1991–1998, 2002–

Helsingin yliopiston ja Kansanterveyslaitoksen lääketieteellisen genetiikan ja molekyyllilääketieteen professori

1995–1998

Valtion tiede- ja teknologianeuvoston jäsen

1995–1997

Suomen Akatemian terveydentutkimuksen toimikunnan puheenjohtaja

1996–1998

European Medical Research Councilin puheenjohtaja

1987–1991

Kansanterveyslaitoksen molekyylibiologian tutkimusohjelman johtaja

Professori Palotie on julkaissut yli 450 tieteellistä artikkelia ja 73 katsausartikkelia sekä ohjannut 67 väitöskirjatyötä Suomessa ja Yhdysvalloissa.

Palotie on valittu Vuoden naiseksi ja hän on saanut useita kansainvälisiä tiedepalkintoja: mm. lääketieteen toimittajien tunnustuspalkinnon, Matti Äyräpää -palkinnon, Anders Jahre -palkinnon, Fernströmin säätiön suuren pohjoismaisen palkinnon sekä Prix van Gysel -palkinnon.

Palotie on Uppsalan yliopiston ja Joensuun yliopiston kunniatohtori.

Vesa Puttonen

Professori, kauppätieteiden tohtori

s. 1966

Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen.

Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, palkitsemisvaliokunnan jäsen

Ura

2001–

Helsingin kauppakorkeakoulu, rahoituksen professori

1999–2001

Conventum Rahastoyhtiö, toimitusjohtaja

1998–1999

HEX Helsingin Pörssi, johtaja

1996–1998

Helsingin kauppakorkeakoulu, rahoituksen professori

1993–1996

Helsingin kauppakorkeakoulu, laskentatoimen ja rahoituksen apulaisprofessori

1992–1993

Turun kauppakorkeakoulu, laskentatoimen ja rahoituksen apulaisprofessori

1990–1992

Suomen Akatemia, projektitutkija

1989–1990

Vaasan yliopisto, laskentatoimen ja rahoituksen assistentti

Merkittävimmät nykyiset luottamustoimet

- Hallituksen puheenjohtaja: Arvo Omaisuudenhoito Oy
- Hallituksen jäsen: Rocla Oyj, Oras Invest Oy, HSE Executive Education Ltd

Hannu Syrjänen

Ekonomi, oikeustieteen kandidaatti

s. 1951

Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2.4.2007 alkaen.

Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Ura

2001–

SanomaWSOY:n toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja

1999–2001

SanomaWSOY:n johtoryhmän jäsen vuodesta 1999

1989–2001

Rautakirja Oy:n toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä toimialajohtaja

Työkennellyt aikaisemmin mm.

TS-Yhtymässä johtajana, Wihuri Oy:ssä toimialajohtajana sekä Lakimiesliiton Kustannuksen toimitusjohtajana.

Merkittävimmät nykyiset luottamustoimet

- Hallituksen puheenjohtaja: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hallituksen jäsen: SanomaWSOY Oyj
- Hallituksen puheenjohtajuudet SanomaWSOY:n tytäryhtiöissä: Rautakirja Oy, Sanoma Osakeyhtiö, SWelcom Oy ja WSOY.

Orion-konsernin johtoryhmä

Timo Lappalainen

Diplomi-insinööri
s. 1962

Toimitusjohtaja, Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja

Timo Lappalaisen työura alkoi Arthur Andersen -yhtiössä Chicagossa vuonna 1987. Hän toimi konsulttina terveydenhoito- ja rahoitussektorilla vuoteen 1989 saakka, jolloin hän palasi Suomeen Finvest Oy:n palvelukseen. Vuosina 1989–1993 Timo Lappalainen toimi Finvest Oy:ssä liiketoiminnan kehittämisjohtajana sekä Finvest Oy:n Saksan tytäryhtiön toimitusjohtajana. Vuosina 1994–1999 hän oli lääkeyhtiö Leiras Oy:n palveluksessa useiden eri toimintojen johtajana mm. kansainvälisessä markkinoinnissa ja liiketoiminnan kehityksessä.

Orionin palvelukseen Timo Lappalainen tuli vuonna 1999 lääkeliiiketoiminnan kehittämisjohtajaksi vastualueenaan myös tulosyksikkö Orion Pharmed talous, lisensointi ja IT. Vuonna 2003 hänet nimitettiin tulosyksikkö Orion Pharmed varatoimitusjohtajaksi vastualueenaan ihmislääkkeiden liiketoiminta. Vuonna 2004 vastualueeseen lisättiin eläinlääkkeiden tulosyksikkö. Vuosina 2005–2007 hän vastasi Orionin Alkuperälääkkeet- ja Eläinlääkkeet-tulosyksiköistä. 1.1.2008 Timo Lappalainen nimitettiin Orion Oyj:n toimitusjohtajaksi.

Timo Lappalainen on toiminut Finzymes Oy:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2007. Hänet valittiin Kemianteollisuus ry:n hallituksen jäseneksi sekä Elinkeinoelämän Keskusliiton, EK:n, edustajiston varajäseneksi vuoden 2008 alusta. Lisäksi hänet valittiin vuoden 2008 alusta Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäseneksi sekä Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen osasto ry:n valtuuskunnan jäseneksi.

Satu Ahomäki

Kauppatieteiden maisteri
s. 1966

Johtaja, Eläinlääkkeet

Satu Ahomäki siirtyi Orionin palvelukseen vuonna 1992 työskenneltyään valmistumisensa jälkeen laskenta-tehtävissä eri yrityksissä. Vuodet 1992–1999 hän toimi kliinisessä tutkimuksessa mm. tutkimuspäällikkönä Hormonihoidot terapia-alueella. Vuonna 2000 hän siirtyi projektipäälliköksi Projektihallinto-yksikköön, jossa hän eteni Hormonihoidot ja urologia -terapia-alueen projektijohtajaksi. Vuonna 2004 Satu Ahomäki siirtyi Liiketoiminnan kehittäminen -yksikköön, jonka vetäjänä hän toimi 2006–2007 vastaten Alkuperälääkkeet, Erytist tuotteet ja Eläinlääkkeet-tulosyksiköiden tuotehankinnasta.

Satu Ahomäki toimii Eläinlääkkeet-tulosyksikön johtajana ja Orion Oyj:n johtoryhmän jäsenenä 1.1.2008 alkaen.

Markku Huhta-Koivisto

Diplomi-insinööri, MBA
s. 1956

Johtaja, Erytist tuotteet ja Fermion

Markku Huhta-Koiviston työura alkoi kehitysinsinöörinä Oy Santasalo-Sohlberg Ab:ssä vuonna 1981. Hän tuli vuonna 1982 silloisen Farnos-yhtymän palvelukseen ja on siitä lähtien työskennellyt useissa johtotehtävissä Orionissa. Huhta-Koivisto oli vuosina 1982–1983 tuotannonsunnittelu-päällikkönä, vuosina 1984–1987 käyttöpäällikkönä, vuosina 1987–1990 materiaali-päällikkönä ja vuosina 1991–1998 hän toimi materiaalitointimintojen johtajana. Vuodesta 1996 lähtien hän on ollut Orionin Pharmed johtoryhmän jäsenenä. Vuosina 1998–2000 Huhta-Koivisto oli tulosyksikkö Orion Pharmed alueellisena myyntijohtajana ja vuosina 2000–2002 informaatiojärjestelmä- ja muutosprojektin johtajana. Vuodesta 2002 vuoden 2006 marraskuuhun hän oli Toimitusketju-toiminnon johtaja. Vuosina 2004–2005 hän oli myös Fermion Oy:n toimitusjohtajana. Vuodesta 2005 alkaen hän on ollut hallituksen puheenjohtaja Fermion Oy:ssä.

Marraskuusta 2006 hän on ollut Erytist tuotteet-liiketoiminnan johtajana.

Olli Huotari

Varatuomari, LL.M.
s. 1966

**Johtaja, Esikuntatoiminnot,
Orion Oyj:n hallituksen sihteeri**

Vuosina 1992–1995 Olli Huotari toimi lakimiehenä Asianajotoimisto Jouko Penttilä Oy:ssä. Vuosina 1995–1996 hän suoritti Kentin yliopistossa Englannissa Master of Laws in International Commercial Law -tutkinnon.

Orion-konsernin palvelukseen Olli Huotari tuli vuonna 1996 konsernihallinnon lakimiehen tehtävään. Lokakuusta 2002 alkaen hän toimi konsernin päälakimiehenä. Lokakuusta 2002 alkaen hän on toiminut myös Orion Oyj:n hallituksen sihteerinä.

Olli Huotari hoiti vuosina 2005–2006 oman toimensa ohella Orion Pharman henkilöstöjohtajan ja Orion-konsernin henkilöstön kehittämisjohtajan tehtäviä.

1.7.2006 alkaen Huotari on toiminut Orion-konsernin Esikuntatoiminnot-yksiköstä (Henkilöstöhallinto, Immateriaalioikeudet, Lakiasiat ja Viestintä) vastaavana johtajana ja Orion Oyj:n hallituksen sihteerinä.

Liisa Hurme

Filosofian tohtori
s. 1967

**Johtaja,
Alkuperälääkkeet**

Työuransa Liisa Hurme aloitti Pharmacia & Upjohn -yrityksen Diagnostiikka-yksikön palveluksessa Ruotsissa vuosina 1995–1999 tutkijana ja toimi yrityksen erilaisissa tuotekehityshankkeissa Saksassa ja Ranskassa. Vuonna 1999 Liisa Hurme tuli Orionin palvelukseen kliinisen tutkimuksen osastolle Hormonihoidot terapia-alueen tutkijaksi ja myöhemmin projektipäälliköksi. Vuonna 2001 hän siirtyi projektipäälliköksi Projektihallinto-yksikköön ja vuonna 2002 portfoliopäälliköksi Porftolionhallinta-yksikköön. Vuonna 2004 hänet nimitettiin projektijohtajaksi vastaamaan Hormonihoidot ja Urologia terapia-alueen lääkekehitysohjelmista. Vuodet 2005–2007 hän toimi Urologia ja Onkologia-alueen liiketoiminnan johtajana. Liisa Hurme on väitellyt Helsingin Yliopistosta vuonna 1996.

Liisa Hurme toimii Alkuperälääkkeet-tulosyksikön johtajana ja Orion Oyj:n johtoryhmän jäsenenä 1.1.2008 alkaen.

Pekka Kaivola

Filosofian lisensiaatti
s. 1950

**Johtaja,
Global Sales**

Työskenneltään Oulun yliopistossa assistenttina vuodesta 1974 alkaen Pekka Kaivola tuli Orionin palvelukseen lääke-edustajaksi vuonna 1979. Hän oli tuotepäällikkönä vuosina 1982–1983.

Vuodet 1983–1987 Kaivola oli markkinointipäällikkönä Pfizer Oy:ssä ja vuodet 1987–1989 tuotelinjajohtajana Suomen MSD Oy:ssä.

Vuonna 1989 hän palasi takaisin Oriiniin kotimaan reseptilääkemyyntin johtajaksi. Vuonna 1992 hänen johtamisvastuulleen lisättiin itsehoitotuotteet ja vuonna 1995 silloiset Farmoksen tuotteet. Vuosina 2002–2003 Pekka Kaivola oli Orionin USA:ssa sijainneen myyntiyhtiön toimitusjohtajana New Jerseyssä. Suomeen palattuaan hän johti Orionin ydinterapioihin luettujen lääkkeiden markkinointia vuosina 2003–2004.

Vuodesta 2004 alkaen Kaivolan johtamisvastuualueeseen on kuulunut Orionin ihmislääkkeiden lääkemyynti kokonaisuudessaan.

Pekka Kaivola on Kemianteollisuus ry:n kauppapoliittisen valtuuskunnan jäsen sekä Elinkeinoelämän keskusliiton edustajiston varsinainen jäsen. Hän kuuluu Lääketeollisuus ry:n hallitukseen ja toimii sen varapuheenjohtajana.

Jari Karlson

Kauppatieteiden maisteri
s. 1961

Johtaja, Talous ja hallinto

Jari Karlson aloitti työuransa vuonna 1986 Cultor Oy:ssä. Vuodet 1988–1989 hän toimi yhtiön biokemian ryhmän talouspäällikkönä. Vuosina 1990–1999 hän työskenteli Genencor International Inc:ssä controllerina, Euroopan ja Aasian toimintojen suunnittelujohtajana sekä Euroopan alueen talousjohtajana. Vuosina 1999–2001 hän toimi Kuusakoski Group Oy:n talouspäällikkönä vastuualueenaan konsernin sisäinen ja ulkoinen laskenta.

Jari Karlson tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharmed talousjohtajaksi elokuussa 2001. Orion-konsernin talous- ja hallintojohtajaksi hänet nimitettiin vuonna 2002.

Pekka Konsi

Diplomi-insinööri
s. 1948

Johtaja, Toimitusketju

Työskennellyään Helsingin teknillisessä korkeakoulussa assistenttina ja osa-aikaisesti insinööritoimistotyössä, Pekka Konsi siirtyi Orionin palvelukseen vuonna 1977. Aluksi hän toimi teknillisen suunnittelun päällikkönä ja vähitellen vastuualueen laajennuttua hänet nimitettiin suunnittelujohtajaksi vuonna 1988.

Vuodesta 1994 Pekka Konsi on toiminut Orionin lääkevalmistetuotannossa tehtaanjohtajana vastuualueenaan Espoon ja Kuopion tehtaat. Orionin toimitusketjun johtajana hän on ollut marraskuusta 2006 alkaen.

Reijo Salonen

**Dosentti, lääketieteen ja
kirurgian tohtori**
s. 1956

Johtaja, Tutkimus ja tuotekehitys Chief Medical Officer

Reijo Salosen työura alkoi yliopisto-sairaaloissa Suomessa, joissa hän toimi päätoimisena opetusviroissa ja sivutoimisena erikoislääkärinä vuosina 1989–1995. Salonen on myös perustajajäsen Suomen ensimmäisessä päänsärkykeskuksessa. Vuonna 1995 hänet nimitettiin GlaxoWellcomen lääketieteelliseksi johtajaksi Suomessa ja vuonna 1997 migreenin lääketieteelliseksi strategiajohtajaksi Yhdysvalloissa.

1998–1999 Salonen toimi GlaxoWellcomen neurologian ja psykiatrian lääketieteellisenä johtajana Medical Affairs ja Commercial Strategy ryhmässä ja vuosina 1999–2001 hän vastasi yhtiön keskushermostoterapia-ryhmän lääketieteellisestä strategiasta ja viestinnästä. Vuonna 2001 Salonen nimitettiin neurologian ja GI-kanavan sairauksien kliinisestä kehityksestä vastaavaksi johtajaksi ja vuosina 2002–2004 hän johti GlaxoSmithKlinen neurotieteiden kliinistä kehitystä ja Medical Affairs -osastoa.

Vuonna 2004 Salonen siirtyi Pfizerin Worldwide Development -yksikköön Yhdysvaltoihin nimikkeellä Vice President, Neurology, Psychiatry and Ophthalmology ja myöhemmin samana vuonna hänet nimitettiin yhtiön neurotieteet-terapia-alueesta vastaavaksi johtajaksi nimikkeellä Vice President and Worldwide Therapeutic Area Head.

Salonen on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon sekä lääketieteen ja kirurgian tohtorin tutkinnon neuroimmunologian alalta vuonna 1983. Salonen on neurologian erikoislääkäri ja on ollut Turun yliopiston neuroimmunologian dosentti vuodesta 1989.

Salonen on toiminut American Society of Experimental Neurotherapeutics (ASENT) -yhdistyksen hallituksessa vuoden 2006 alusta. ASENT on seura, jossa akateemiset tutkijat, FDA ja teollisuus pyrkivät yhdessä ratkomaan neurotieteisiin liittyviä kliinisiä ja kliiniseen tutkimukseen liittyviä kysymyksiä.

Marraskuusta 2006 lähtien Salonen on European Brain Councilin hallituksessa teollisuuden edustajana. European Brain Council on neurologien, psykiatrien, psykologien, neurokirurgien, perustutkimusta tekevien neurotieteilijöiden, potilasorganisaatioiden ja teollisuuden palveluksessa olevien tutkijoiden yhteistyöelin.

Marraskuusta 2006 alkaen Reijo Salonen on toiminut Orionin lääkeliketoiminnan tutkimus- ja tuotekehitysyksikön johtajana ja Orion Chief Medical Officerina.

Riitta Vartiainen

Filosofian kandidaatti
s. 1951

**Johtaja, Liiketoiminnan
kehittäminen ja tuki**

Riitta Vartiainen työura alkoi vuonna 1976 diagnostiikan tuoteasiantuntijana Tam Drug/Tamro Oy:ssä. Orioniin hän tuli vuonna 1980 vientipäälliköksi. Vuosina 1982–1988 hän oli Oy Alko Ab:ssä bioteknologiatuotteiden kotimaan ja viennin tuote- ja myyntipäällikkönä.

Vuonna 1988 Riitta Vartiainen palasi takaisin Orioniin DNA-diagnostiikan markkinointipäälliköksi. Vuonna 1992 hänet nimitettiin mikrobilääkkeiden tuotepäälliköksi.

Vuosina 1995–2000 Riitta Vartiainen toimi levosimendaani-projektissa tutkimuspäällikkönä ja vuodesta 2000 projektijohtajana hengityselinsairaus-tuotteiden (Easyhaler) sekä vuodesta 2002 lähtien myös Erityistuotteiden projekteissa. Vuosina 2004–2006 hän johti Erityistuotteet-liiketoimintaa. Marraskuusta 2006 alkaen hän on johtanut Liiketoiminnan kehittäminen ja tuki -yksikköä.

Liisa Remes

Tutkimusassistentti

**Henkilöstön
edustaja**

Orion Oyj

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 010 4261
E-mail etunimi.sukunimi@orion.fi
Kotisivu www.orion.fi
Y-tunnus 1999212-6

Sijoittajakontaktit

Susanna Siira
Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 010 426 2782
E-mail: susanna.siira@orion.fi

Jari Karlson
Talousjohtaja
Puh. 010 426 2883
E-mail: jari.karlson@orion.fi

Julkaisujen tilaukset

Orionin julkaisujen tilaajaksi voi rekisteröityä Orion-konsernin kotisivulla olevalla tilauslomakkeella. Julkaisuja voi tilata myös sähköpostitse osoitteesta corpcom@orion.fi

www.orion.fi

Graafinen suunnittelu: Toni Talvenheimo / Alma Media Lehdentekijät Oy
Valokuvat: Susanna Kekkonen ja Kreetta Järvenpää
Repro: Faktor Oy
Paino: Punamusta, Joensuu
Kannet: Galerie Art Matt 250 g
Sisäsivut: SolarisPress 1,35 75 g

441 619
Painotuote

Tämä julkaisu sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä. Nämä lausumat eivät perustu historiallisiin tosiasioihin vaan viittaavat yhtiön toimintoihin tai taloudelliseen tulokseen tulevaisuudessa. Lausumiin sisältyy ilmaisia tulevaisuuden strategioista ja niiden hyöty- ja tuotto-odotuksista, ja lausumiin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toteutuvat tulokset saattavat poiketa olennaisesti tässä lausutuista olettamuksista, johtuen lukuisista eri tekijöistä, mukaan lukien myös mahdollisuus, että Orion päättää olla toteuttamatta esitettyjä strategioita, tai että strategioihin perustuvia odotuksia ei saavuteta.

Vanha Orion Oyj jakaantui 1.7.2006 kahdeksi uudeksi yhtiöksi, Orion Oyj:ksi ja Oriola-KD Oyj:ksi. Kaikki tässä julkaisussa annettu taloudellinen informaatio, joka perustuu sitä edeltäneeseen aikaan, on eriytetty jakautuneen Orion-konsernin tilinpäätöksistä. Tämä historiallinen informaatio on kuitenkin valmisteltu ainoastaan havainnollistamaan tiettyä kehitystä eikä se välttämättä kuvaa, millaiset nykyisen Orion Oyj:n tulos, taloudellinen asema, taikka oman pääoman tai kassavirtojen muutokset olisivat olleet, jos yhtiö olisi toiminut omana erillisenä oikeushenkilönä ennen 1.7.2006.

Orion
Vi^o
Orion
Vi
Orion
Vi

HYVINVOINTIA RAKENTAMASSA